

Na osnovu člana 79. stav 1. tačka 5. Ustavnog zakona i člana 23. stav 2. Uredbe o organizaciji rada i radu Saveznog izvršnog veća ("Službeni list FNRJ", br. 26/56), Savezno izvršno veće donosi

UREDUBU

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MOR-a BR. 87 O SINDIKALNIM SLOBODAMA I ZAŠTITI SINDIKALNIH PRAVA

(Sl. list FNRJ - Međunarodni ugovori br. 8/58)

Osnovni tekst na snazi od 14/08/1958 , u primeni od 14/08/1958

Član 1

Ratifikuju se Konvencija br. 87 o sindikalnim slobodama i zaštiti sindikalnih prava, usvojena na 31. zasedanju Međunarodne organizacije rada 9 jula 1948 godine u San-Francisku ^[1], koja u originalu na francuskom i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

Convention 87

CONVENTION CONCERNANT LA LIBERTÉ SYNDICALE ET LA PROTECTION DU DROIT SYNDICAL

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée a San-Francisco par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 17 juin 1948, en sa trente et unieme session,

Après avoir décidé d'adopter sous forme d'une convention diverses propositions relatives a la liberté syndicale et la protection du droit syndical, question qui constitue le septieme point a l'ordre du jour de la session,

Considerant que le Préambule de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail énonce, parmi les moyens susceptibles d'améliorer la condition des travailleurs et d'assurer la paix, "l'affirmation du principe de la liberté syndicale",

Considerant que la Déclaration de Philadelphie a proclamé de nouveau que "la liberté d'expression et d'association est une condition indispensable d'un progres soutenu",

Considerant que la Conférence internationale du Travail, a sa trentieme session, a adopté a l'unanimité les principes qui doivent etre a la base de la reglementation internationale,

Considerant que l'Assemblée générale des Nations Unies, a sa deuxieme session, a fait siens ces principes et a invité l'Organisation internationale du Travail a poursuivre tous ses efforts afin qu'il soit possible, d'adopter une ou plusieurs conventions internationales,

adopte, ce neuvieme jour de juillet mil neuf cent quarante-huit, la convention ci-apres, qui sera dénommée Convention sur la liberté syndicale et la protection du droit syndical, 1948:

PARTIE I. – LIBERTÉ SYNDICALE

Article 1

Tout Membre de l'Organisation internationale du Travail pour lequel la présente convention est en vigueur s'engage a donner effet aux dispositions suivantes.

Konvencija br. 87

KONVENCIJA O SINDIKALNIM SLOBODAMA I ZAŠTITI SINDIKALNIH PRAVA

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana u San-Francisku od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, sastavši se 17 juna 1948, u svoje trideset i prvo zasedanje,

Pošto je odlučila da prihvati u formi jedne konvencije različite predloge o sindikalnim slobodama i zaštiti sindikalnih prava, pitanje obuhvaćeno sedmom tačkom dnevnog reda zasedanja,

Uzimajući u obzir da je u Uvodu Ustava Međunarodne organizacije rada, između ostalih sredstava podobnih da poboljšaju uslove radnika i obezbede mir, izražena "potvrda principa sindikalnih sloboda",

Uzimajući u obzir da je Filadelfiska deklaracija još jednom proklamovala da je "sloboda izražavanja i udruživanja jedan od neophodnih uslova za održanje progres",

Uzimajući u obzir da je Međunarodna konferencija rada, u svom tridesetom zasedanju, prihvatila jednoglasno principe koji treba da budu osnova međunarodnog regulisanja,

Uzimajući u obzir da je Generalna skupština Ujedinjenih nacija, u svom drugom zasedanju, usvojila ove principe i pozvala Međunarodnu organizaciju rada da nastavi svoja nastojanja kako bi najzad bilo moguće prihvatiti jednu ili više međunarodnih konvencija,

prihvata, danas devetoga jula hiljadu devet stotina četrdeset i osme godine, donju konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o sindikalnim slobodama i zaštiti sindikalnih prava, 1948:

DEO I. – SINDIKALNE SLOBODE

Član 1

Svi Članovi Međunarodne organizacije rada za koje je na snazi ova konvencija obavezuju se da će primenjivati odredbe koje slede.

Article 2

Les travailleurs et les employeurs, sans distinction d'aucune sorte, ont le droit, sans autorisation préalable, de constituer des organisations de leur choix, ainsi que celui de s'affilier à ces organisations, à la seule condition de se conformer aux statuts de ses dernières.

Article 3

1. Les organisations de travailleurs et d'employeurs ont le droit d'élaborer leurs statuts et règlements administratifs, d'élire librement leurs représentants, d'organiser leur gestion et leur activité, et de formuler leur programme d'action.

2. Les autorités publiques doivent s'abstenir de toute intervention de nature à limiter ce droit ou à en entraver l'exercice légal.

Article 4

Les organisations de travailleurs et d'employeurs ne sont pas sujettes à dissolution ou à suspension par voie administrative.

Article 5

Les organisations de travailleurs et d'employeurs ont le droit de constituer des fédérations et des confédérations ainsi que celui de s'y affilier, et toute organisation, fédération ou confédération a le droit de s'affilier à des organisations internationales de travailleurs et d'employeurs.

Article 6

Les dispositions des articles 2, 3 et 4 ci-dessus s'appliquent aux fédérations et aux confédérations des organisations de travailleurs et d'employeurs.

Article 7

L'acquisition de la personnalité juridique par les organisations de travailleurs et d'employeurs, leurs fédérations et confédérations, ne peut être subordonnée à des conditions de nature à mettre en cause l'application des dispositions des articles 2, 3 et 4 ci-dessus.

Article 8

1. Dans l'exercice des droits qui leur sont reconnus par la présente convention, les travailleurs, les employeurs et leurs organisations respectives sont tenus, à l'instar des autres personnes ou collectivités organisées, de respecter la légalité.

2. La législation nationale ne devra porter atteinte ni être appliquée de manière à porter atteinte aux garanties prévues par la présente convention.

Article 9

1. La mesure dans laquelle les garanties prévues par la

Član 2

Radnici i poslodavci, bez ikakvih izuzetaka, imaju pravo bez prethodnog odobrenja, da obrazuju organizacije po svome izboru, kao i da pristupaju ovim organizacijama, pod isključivim uslovom da se pridržavaju statuta ovih poslednjih.

Član 3

1. Radničke i poslodavačke organizacije imaju pravo na donošenje svojih statuta i administrativnih pravila, slobodnih izbora svojih predstavnika, organizovanje svoga upravljanja i delatnosti i formulisanja svoga akcionog programa.

2. Javne vlasti moraju se uzdržavati svake intervencije takve prirode koja bi imala za cilj ograničenje ovoga prava ili ometanje zakonskog izvršenja.

Član 4

Radničke i poslodavačke organizacije ne mogu biti raspuštene ili njihove delatnosti obustavljene administrativnim putem.

Član 5

Radničke i poslodavačke organizacije imaju pravo da ustanovljavaju federacije i konfederacije, kao i da pristupaju istima, i sve organizacije, federacije ili konfederacije imaju pravo da se učlanjuju u Međunarodne organizacije radnika i poslodavaca.

Član 6

Odredbe napred označenih članova 2, 3 i 4 primenuju se i na federacije i konfederacije poslodavačkih i radničkih organizacija.

Član 7

Dobijanje svojstva pravnog lica od strane radničkih i poslodavačkih organizacija, njihovih federacija i konfederacija, ne može biti podvrgnuto uslovima takve prirode koji bi mogli dovesti u pitanje primenu odredaba gornjih članova 2, 3 i 4.

Član 8

1. U ispunjenju prava koja su im ovom konvencijom priznata, radnici, poslodavci i njihove odgovarajuće organizacije dužni su da kao i druga lica i organizovane zajednice poštuju zakonitost.

2. Ne može se nacionalnim zakonodavstvom nanositi povreda niti isto primenjivati na način na koji bi se mogla naneti povreda garantija predviđenih ovom konvencijom.

Član 9

1. U kojoj meri će se garantije predviđene ovom

présente convention s'appliqueront aux forces armées et à la police sera déterminée par la législation nationale.

2. Conformément aux principes établis par le paragraphe 8 de l'article 19 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, la ratification de cette convention par un Membre ne devra pas être considérée comme affectant toute loi, toute sentence, toute coutume ou tout accord déjà existants qui accordent aux membres des forces armées et de la police des garanties prévues par la présente convention.

Article 10

Dans la présente convention, le terme "organisation" signifie toute organisation de travailleurs ou d'employeurs ayant pour but de promouvoir et de défendre les intérêts des travailleurs ou des employeurs.

PARTIE II. – PROTECTION DU DROIT SYNDICAL

Article 11

Tout Membre de l'Organisation internationale du Travail pour lequel la présente convention est en vigueur s'engage à prendre toutes mesures nécessaires et appropriées en vue d'assurer aux travailleurs et aux employeurs le libre exercice du droit syndical.

PARTIE III. – MESURES DIVERSES

Article 12

1. En ce qui concerne les territoires mentionnés par l'article 35 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail telle qu'elle a été amendée par l'Instrument d'amendement à la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, 1946, à l'exclusion des territoires visés par les paragraphes 4 et 5 dudit article ainsi amendé, tout Membre de l'Organisation qui ratifie la présente convention doit communiquer au Directeur général du Bureau international du Travail, en même temps que sa ratification, ou dans le plus bref délai possible après sa ratification, une déclaration faisant connaître:

- a) les territoires pour lesquels il s'engage à ce que les dispositions de la convention soient appliquées sans modification;
- b) les territoires pour lesquels il s'engage à ce que les dispositions de la convention soient appliquées avec des modifications, et en quoi consistent lesdites modifications;
- c) les territoires auxquels la convention est inapplicable et, dans ces cas, les raisons pour lesquelles elle est inapplicable;
- d) les territoires pour lesquels il réserve sa décision.

2. Les engagements mentionnés aux alinéas a) et b) du premier paragraphe du présent article seront réputés

konvencijom primenjivati na pripadnike armije i policije biće određeno nacionalnim zakonodavstvom.

2. U saglasnosti sa principima postavljenim u paragrafa 8 člana 19 Ustava Međunarodne organizacije rada ratifikacija ove konvencije od strane nekog Člana neće se smatrati da utiče na bilo koji zakon, presudu, običaj ili sporazum koji daju pripadnicima oružanih snaga i policije garantije predviđene ovom konvencijom.

Član 10

U ovoj konvenciji, izraz "organizacija" označava svaku organizaciju radnika i poslodavaca koja ima za cilj unapređenje i zaštitu interesa radnika i poslodavaca.

DEO II. – ZAŠTITA SINDIKALNIH PRAVA

Član 11

Svaki Član Međunarodne organizacije rada za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da preduzme sve potrebne i pogodne mere da bi trudbenicima i poslodavcima obezbedio slobodno vršenje sindikalnih prava.

DEO III. – RAZNE MERE

Član 12

1. Što se tiče teritorija pomenutih u članu 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, onako kao što je bilo dopunjeno amandmanom uz Ustav Međunarodne organizacije rada, 1946, sa isključenjem teritorija naznačenih u paragrafu 4 i 5 tako dopunjenog člana svaki Član organizacije koji ratifikuje ovu konvenciju mora dostaviti Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada istovremeno sa ratifikacijom ili u najkraćem mogućem roku iza ratifikacije, deklaraciju kojom objavljuje:

- a) teritorije u pogledu kojih se obavezuje na primenu odredaba konvencije bez izmena;
- b) teritorije u pogledu kojih se obavezuje na primenu odredaba konvencije sa izmenama i u čemu se te izmene sastoje;
- c) teritorije u pogledu kojih konvencija nije primenjiva, i u tom slučaju, uzroke (razloge) iz kojih konvencija nije primenjiva;
- d) teritorije za koje zadržava pravo svoga odlučivanja.

2. Obaveze naznačene pod tačkom a) i b) prvoga paragrafa ovog člana smatraće se sastavnim delom

parties intégrantes de la ratification et porteront des effets identiques.

3. Tout Membre pourra renoncer par une nouvelle déclaration a tout ou partie des réserves contenues dans sa déclaration antérieure en vertu des alinéas b), c) et d) du paragraphe 1 du présent article.

4. Tout Membre pourra, pendant les périodes au cours desquelles la présente convention peut être dénoncée conformément aux dispositions de l'article 16, communiquer au Directeur général une nouvelle déclaration modifiant a tout autre égard les termes de toute déclaration antérieure et faisant connaître la situation dans des territoires déterminés.

Article 13

1. Lorsque les questions traitées par la présente convention entrent dans le cadre de la compétence propre des autorités d'un territoire non métropolitain, le Membre responsable des relations internationales de ce territoire, en accord avec le gouvernement dudit territoire, pourra communiquer au Directeur général du Bureau international du Travail une déclaration d'acceptation, au nom de ce territoire, des obligations de la présente convention.

2. Une déclaration d'acceptation des obligations de la présente convention peut être communiquée au Directeur général du Bureau international du Travail:

- a) par deux ou plusieurs Membres de l'Organisation pour un territoire placé sous leur autorité conjointe;
- b) par toute autorité internationale responsable de l'administration d'un territoire en vertu de dispositions de la Carte des Nations Unies ou de toute autre disposition en vigueur, a l'égard de ce territoire.

3. Les déclarations communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail conformément aux dispositions des paragraphes précédents du présent article doivent indiquer si les dispositions de la convention seront appliquées dans le territoire avec ou sans modification; lorsque la déclaration indique que les dispositions de la convention s'appliquent sous réserve de modifications, elle doit spécifier en quoi consistent lesdites modifications.

4. Le Membre ou les Membres ou l'autorité internationale intéressés pourront renoncer entièrement ou partiellement par une déclaration ultérieure au droit d'invoquer une modification indiquée dans une déclaration antérieure.

5. Le Membre ou les Membres ou l'autorité internationale intéressés pourront renoncer entièrement ou cours desquelles la convention peut être dénoncée conformément aux dispositions de l'article 16,

ratifikacije i proizvođiće isto dejstvo.

3. Svaki Član moći će da se odrekne jednom novom izjavom, u potpunosti ili delimično, rezervi sadržanih u njegovoj ranijoj izjavi u smislu tačaka b), c) i d) paragrafa 1. ovog člana.

4. Svaki Član moći će, u toku perioda u kojima ova konvencija može da bude otkazana, saglasno odredbama [čl. 16](#), dostaviti Generalnom direktoru novu izjavu menjajući u svakom pogledu sve ranije izjave i upoznavajući sa stanjem na određenim teritorijama.

Član 13

1. Kada pitanja koja tretira ova konvencija budu ušla u okvir nadležnosti vlasti na teritoriji van metropole, Članovi odgovorni za međunarodne veze na ovoj teritoriji, u sporazumu sa vladom rečene teritorije, moći će dostaviti Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada izjavu o prihvatanju, u ime ove teritorije, obaveza iz ove konvencije.

2. Izjava o prihvatanju obaveza iz ove konvencije može biti dostavljena Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada:

- a) od strane dvaju ili više Članova Organizacije za teritoriju koja potpada pod njihovu vlast;
- b) od strane svake međunarodne vlasti odgovorne za rukovođenje jednom teritorijom na osnovu odredaba Povelje Ujedinjenih nacija ili bilo koje važeće odredbe u pogledu te teritorije.

3. Izjave dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, u smislu odredaba prethodnih paragrafa ovoga člana treba da ukažu da li će odredbe konvencije biti primenjivane na teritoriji sa ili bez izmena; ukoliko izjava ukazuje da će se odredbe konvencije primenjivati sa zadržanjem prava na izmene, ona mora posebno naznačiti u čemu se sastoje te izmene.

4. Zainteresovani Član ili Članovi ili međunarodne vlasti moći će se odreći u potpunosti ili delimično, jednom docnijom izjavom, prava da pribegnu izmeni, koje je naznačeno u ranijoj izjavi.

5. Zainteresovani Član ili Članovi ili međunarodne vlasti moći će za vreme perioda u kojima ova konvencija može biti otkazana, saglasno odredbama [člana 16](#), dostaviti Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada jedan

communiquer au Directeur général du Bureau international du Travail une nouvelle déclaration modifiant à tout autre égard les termes de toute déclaration antérieure et faisant connaître la situation en ce qui concerne l'application de cette convention.

PARTIE IV. – DISPOSITIONS FINALES

Article 14

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article 15

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.
2. Elle entretient en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.
3. Par la suite, cette convention entretient en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date ou sa ratification aura été enregistrée.

Article 16

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.
2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 17

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications, déclarations et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.
2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article 18

novi izveštaj menjajući u svakom pogledu sve ranije izveštaje i upoznavajući ga sa situacijom u pogledu primene ove konvencije.

DEO IV. – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14

Službene ratifikacije ove konvencije biće saopštene Generalnom direktoru Međunarodne organizacije rada koji će ih registrovati.

Član 15

1. Ova konvencija obavezuje samo one Članove Međunarodne organizacije rada čija ratifikacija bude registrovana od strane Međunarodnog biroa rada.
2. Ona će stupiti na snagu po isteku dvanaest meseci, pošto ratifikacija dva Člana bude registrovana od strane Generalnog direktora.
3. Posle toga ova će konvencija stupiti na snagu za svakog Člana po isteku dvanaest meseci od datuma kada njena ratifikacija bude registrovana.

Član 16

1. Svaki Član koji je ratifikovao ovu konvenciju može je otkazati po isteku perioda od deset godina od njenog prvobitnog stupanja na snagu, aktom saopštenim Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada i od njega registrovanom. Otkaz stupa na snagu posle godinu dana pošto bude registrovan.
2. Svaki Član koji je ratifikovao ovu konvenciju, a koji, u roku od godine dana, po isteku perioda od deset godina, pomenutog u prethodnom paragrafu, ne bude koristio mogućnost otkaza predviđenu ovim članom, biće vezan za novi period od deset godina, a posle toga, moći će da otkáže konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovom predviđenim ovim članom.

Član 17

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada saopštiće svim Članovima Međunarodne organizacije rada registrovanje svih ratifikacija, izjava i otkaza koji mu budu saopšteni od strane Članova Organizacije.
2. Obaveštavajući Članove Organizacije o drugoj registraciji koja mu bude saopštena, Generalni direktor skreneće pažnju Članovima Organizacije na datum kada ova konvencija stupa na snagu.

Član 18

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications, de toutes déclarations et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Article 19

A l'expiration de chaque période de dix années à compter de l'entrée en vigueur de la présente convention, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail devra présenter à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Article 20

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

- a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 16 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;
- b) à partir de la date l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Article 21

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

Član 2

Ova uredba stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u "Službenom listu FNRJ".

Savezno izvršno veće

R. s. br. 57

8 aprila 1958 godine

Beograd

Pretsednik Republike,

Josip Broz-Tito, s. r.

Saobrazno čl. 102 Povelje Ujedinjenih nacija, Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registracije potpuna obavještenja o svima ratifikacijama, svima izjavama i svima otkazima koje bude registrovao prema prethodnim članovima.

Član 19

Po isteku svakog perioda od deset godina, računajući od stupanja na snagu ove konvencije, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće izveštaj Opštoj konferenciji o primeni ove konvencije i odlučiti da li treba da se unese u dnevni red konferencije pitanje revizije ili izmene rečene konvencije.

Član 20

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju koja u potpunosti ili delimično menja ovu konvenciju, osim ako nova konvencija predviđa drukčije:

- a) ratifikacija nove konvencije od strane nekog Člana proizvešće ipso jure, bez obzira na napred navedeni [čl. 16](#), neposredni otkaz ove konvencije, pod rezervom da je nova konvencija koja menja staru stupila na snagu;
- b) od dana stupanja na snagu nove konvencije, ova konvencija prestaće da bude otvorena za ratifikaciju Članovima.

2. Ova konvencija ostaće u svakom slučaju na snazi, po formi i sadržini za Članove koji je budu ratifikovali, a koji ne ratifikuju novu konvenciju.

Član 21

Francuski i engleski tekst ove konvencije jednako su verodostojni.

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Ova Konvencija u odnosu na Jugoslaviju, shodno članu 15. tačka 3, stupila je na snagu 23. jula 1959 godine, po isteku dvanaest meseci od dana registracije njene ratifikacije

Na osnovu člana 79. stav 1. tačka 5. Ustavnog zakona i člana 23. stav 2. Uredbe o organizaciji i radu Saveznog izvršnog veća ("Službeni list FNRJ", br. 26/56), Savezno izvršno veće donosi

UREDUBU

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MOR BR. 98 O PRIMENI PRINCIPA PRAVA ORGANIZOVANJA I KOLEKTIVNOG PREGOVARANJA

(Sl. list FNRJ - Međunarodni ugovori br. 11/58)

Osnovni tekst na snazi od 16/11/1958, u primeni od 16/11/1958

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija br. 98 koja se odnosi na primenu principa prava organizovanja i kolektivnog pregovaranja, usvojena na 32 zasedanju Međunarodne organizacije rada 1 jula 1949 godine u Ženevi ^[1], koja u originalu na francuskom i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

Convention 98

CONVENTION CONCERNANT L'APPLICATION DES PRINCIPES DU DROIT D'ORGANISATION ET DENÉGOCIATION COLLECTIVE

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée a Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 8 juin 1949, en sa trente-deuxième session,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives a l'application des principes du droit d'organisation et de négociation collective, question qui constitue le quatrième point a l'ordre du jour de la session,

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale,

adopte, ce premier jour de juillet mil neuf cent quarante-neuf, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur le droit d'organisation et de négociation collective, 1949:

Article 1

1. Les travailleurs doivent bénéficier d'une protection adéquate contre tous actes de discrimination tendant a porter atteinte a la liberté syndicale en matière d'emploi.

2. Une telle protection doit notamment s'appliquer en ce qui concerne les actes ayant pour but de:

a) subordonner l'emploi d'un travailleur a la condition qu'il ne s'affilie pas a un syndicat ou cesse de faire partie d'un syndicat;

b) congédier un travailleur ou lui porter préjudice par tous autres moyens, en raison de son affiliation syndicale ou de sa participation a des activités syndicales en dehors des heures de travail ou, avec le consentement de l'employeur, durant les heures de travail.

Article 2

1. Les organisations de travailleurs et d'employeurs doivent bénéficier d'une protection adéquate contre tous

Konvencija 98

KONVENCIJA KOJA SE ODNOSI NA PRIMENU PRINCIPA PRAVA ORGANIZOVANJA I KOLEKTIVNIH PREGOVORA

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada

Sazvana u Ženevi od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, gde se i sastala 8. juna 1949. godine na svom trideset i drugom zasedanju,

Pošto je odlučila da usvoji razne predloge koji se odnose na primenu principa prava organizovanja i kolektivnih ugovora, pitanje koje predstavlja četvrtu tačku dnevnog reda zasedanja,

Pošto je odlučila da ovi predlozi dobiju formu međunarodne konvencije,

usvaja danas prvog jula hiljadu devet stotina četrdeset i devete, donju konvenciju koja će biti nazvana Konvencija o pravima organizovanja i kolektivnih ugovora, 1949:

Član 1

1. Radnici treba da koriste odgovarajuću zaštitu protiv svih dela diskriminacije u materiji zaposlenja koja bi mogla da bude štetna po sindikalnu slobodu.

2. Takva zaštita se može naročito primeniti ukoliko se radi o delima koja bi imala za cilj:

a) da zaposlenje radnika podrede uslovu da se on ne učlanjuje u sindikat ili da prestane da pripada sindikatu;

b) da se otpusti radnik, ili da mu se svim ostalim sredstvima nanese šteta radi toga što je on član sindikata ili što učestvuje u sindikalnim delatnostima izvan radnih časova ili, pristankom poslodavca, za vreme radnih časova.

Član 2

1. Organizacije radnika i poslodavaca treba da koriste odgovarajuću zaštitu protiv svih dela uplitanja jednih na

actes d'ingérence des uns a l'égard des autres, soit directement, soit par leurs agents ou membres, dans leur formation, leur fonctionnement et leur administration.

2. Sont notamment assimilées a des actes d'ingérence au sens du présent article des mesures tendant a provoquer la création d'organisations de travailleurs dominées par un employeur ou une organisation d'employeurs, ou a soutenir des organisations de travailleurs par des moyens financiers ou autrement, dans le dessein de placer ces organisations sus le contrôle d'un employeur ou d'une organisation d'employeurs.

Article 3

Des organismes appropriées aux conditions nationales doivent, si nécessaire, être institués pour assurer le respect du droit d'organisation défini par les articles précédents.

Article 4

Des mesures appropriés aux conditions nationales doivent, si nécessaire, être prises pour encourager et promouvoir le développement et l'utilisation les plus larges de procédures de négociation volontaire de conventions collectives entre les employeurs et les organisations d'employeurs d'une part, et les organisations de travailleurs d'autre part, en vue de régler par ce moyen les conditions d'emploi.

Article 5

1. La mesure dans laquelle les garanties prévues par la présente convention s'appliqueront aux forces armées ou a la police sera déterminée par la législation nationale.

2. Conformément aux principes établis par le paragraphe 8 de l'article 19 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, la ratification de cette convention par un Membre ne devra pas être considérée comme affectant toute loi, toute sentence, toute coutume ou tout accord déjà existants qui accordent aux membres des forces armées et de la police des garanties prévues par la présente convention.

Article 6

La présente convention ne traite pas de la situation des fonctionnaires publics et ne pourra, en aucune manière, être interprétée comme portant préjudice a leurs droits ou a leur statut.

Article 7

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article 8

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification

račun drugih, bilo direktno, bilo preko svojih agenata ili agenata ili članova, u njihovo formiranje, funkcionisanje i administraciju.

2. U smislu ovog člana u dela mešanja spadaju mere koje idu za tim da izazovu stvaranje organizacije radnika kojima gospodare poslodavac ili organizacije poslodavaca ili održavanje organizacija radnika finansijskim ili drugim sredstvima, sa namerom, da se ove organizacije stave pod kontrolu poslodavaca ili organizacije poslodavaca.

Član 3

Odgovarajući organizmi, prema nacionalnim uslovima treba, ako je potrebno, da budu obrazovani u svrhu obezbeđenja poštovanja prava organizovanja definisanog u prethodnom članu.

Član 4

Odgovarajuće mere prema nacionalnim uslovima treba da budu preduzete ako je potrebno da se potstakne i unapredi razvoj i šire korišćenje procedura dobrovoljnih pregovora putem kolektivnih ugovora između poslodavaca i organizacija poslodavaca, s jedne strane i organizacije radnika s druge strane, kako bi se ovim putem odredili radni uslovi.

Član 5

1. Mera u kojoj bi se predviđene garancije u ovoj konvenciji primenile na vojsku ili policiju biće određena nacionalnim zakonodavstvom.

2. Saglasno principima određenim u paragrafu 8 člana 19 Ustava Međunarodne organizacije rada, ratifikacija ove konvencije od strane jednog Člana ne može da utiče na nikakav zakon, presudu, običaj ili sporazum koji već postoje i koji daju članovima vojske i policije garancije koje su predviđene u ovoj konvenciji.

Član 6

Ova konvencija ne odnosi se na položaj državnih funkcionera i ne može na nikakav način da se tumači kao i da ide na štetu njihovih prava ili njihovog statusa.

Član 7

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će ih registrovati.

Član 8

1. Ova konvencija će obavezivati samo Članove Međunarodne organizacije rada čija ratifikacija bude

aura été enregistrée par le Directeur général.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date ou sa ratification aura été enregistrée.

Article 9

1. Les déclarations qui seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail, conformément au paragraphe 2 de l'article 35 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, devront faire connaître:

a) les territoires pour lesquels le Membre intéressé s'engage à ce que les dispositions de la convention soient appliquées sans modification;

b) les territoires pour lesquels il s'engage à ce que les dispositions de la convention soient appliquées avec des modifications, et en quoi consistent lesdites modifications;

c) les territoires auxquels la convention est inapplicable et, dans ces cas, les raisons pour lesquelles elle est inapplicable;

d) les territoires pour lesquels il réserve sa décision en attendant un examen plus approfondi de la situation à l'égard desdits territoires.

2. Les engagements mentionnés aux alinéas a) et b) du premier paragraphe du présent article seront réputés parties intégrantes de la ratification et porteront des effets identiques.

3. Tout Membre pourra renoncer par une nouvelle déclaration à tout ou partie des réserves contenues dans sa déclaration antérieure en vertu des alinéas b), c) et d) du premier paragraphe du présent article.

4. Tout Membre pourra, pendant les périodes au cours desquelles la présente convention peut être dénoncée conformément aux dispositions de l'article 11, communiquer au Directeur général une nouvelle déclaration modifiant à tout autre égard les termes de toute déclaration antérieure et faisant connaître la situation dans des territoires déterminés.

Article 10

1. Les déclarations communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail conformément aux paragraphes 4 et 5 de l'article 35 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail doivent indiquer si les dispositions de la convention seront appliquées dans le territoire avec ou sans modification; lorsque la déclaration indique que les dispositions de la convention

registrovana od strane Generalnog direktora.

2. Ona će stupiti na snagu dvanaest meseci nakon što ratifikacija dvaju Članova bude registrovana od strane Generalnog direktora.

3. Ova konvencija će, posle toga, stupiti na snagu za svakog člana dvanaest meseci od dana kad njena ratifikacija bude registrovana.

Član 9

1. Izjave koje će biti dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, saglasno paragrafu 2 člana 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, treba da označe:

a) teritorije za koje se zainteresovani Član obavezuje da će odredbe ove konvencije primeniti bez izmena;

b) teritorije za koje se on obavezuje da će odredbe konvencije biti primenjene sa izmenama i u čemu se sastoje pomenute izmene;

c) teritorije na koje se konvencija ne može primeniti i, u tim slučajevima, razloge zbog kojih se ona ne može primenjivati;

d) teritorije za koje on rezerviše svoju odluku očekujući dublje ispitivanje situacije na pomenutim teritorijama.

2. Sve obaveze pomenute u alinejama a) i b) prvog paragrafa ovog člana smatraće se kao sastavni delovi ratifikacije i imaju istu važnost.

3. Svaki Član moći će da otkáže novom izjavom sve ili delimične rezerve koje su učinjene u njegovoj prethodnoj izjavi na osnovu alineja b), c) i d) prvog paragrafa ovog člana.

4. Svaki Član može, za vreme perioda u toku kojih ova konvencija može da se otkáže saglasno odredbama člana 11, da dostavi Generalnom direktoru novu izjavu menjajući u svakom pogledu prethodnu izjavu sa obaveštenjem o situaciji na određenim teritorijama.

Član 10

1. Izjavama koje budu dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada saglasno paragrafima 4 i 5 člana 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, treba saopštiti da li će odredbe konvencije biti primenjene na teritoriji sa ili bez izmena; kad se u izjavi označi da se odredbe konvencije primenjuju sa izmenama, treba u njoj tačno navesti u čemu se sastoje pomenute izmene.

s'appliquent sous réserve de modifications, elle doit spécifier en quoi consistent lesdites modifications.

2. Le Membre ou les Membres ou l'autorité internationale intéressés pourront renoncer entièrement ou partiellement, par une déclaration ultérieure, au droit d'invoquer une modification indiquée dans une déclaration antérieure.

3. Le Membre ou les Membres ou l'autorité internationale intéressé pourront, pendant les périodes au cours desquelles la convention peut être dénoncée conformément aux dispositions de l'article 11, communiquer au Directeur général une nouvelle déclaration modifiant à tout autre égard les termes d'une déclaration antérieure et faisant connaître la situation en ce qui concerne l'application de cette convention.

Article 11

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 12

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications, déclarations et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article 13

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications, de toutes déclarations et de tous actes de dénonciation qui'll aura enregistrés conformément aux articles précédents.

2. Zainteresovani Član ili Članovi ili međunarodna vlast mogu da otkazu potpuno ili delimično, naknadnom izjavom, izmenu koja je označena u nekoj prethodnoj izjavi.

3. Zainteresovani Član ili Članovi ili međunarodna vlast može u toku perioda u kojima se može otkazati konvencija saglasno odredbama člana 11, da dostavi Generalnom direktoru novu izjavu kojom menja u svakom pogledu prethodnu izjavu obaveštavajući o situaciji koja se tiče ove konvencije.

Član 11

1. Svaki Član koji ratifikuje ovu konvenciju može je otkazati po isteku perioda od 10 godina posle datuma prvobitnog stupanja na snagu konvencije, aktom dostavljenim Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, koji će on registrovati. Otkaz će početi da važi tek posle godinu dana njegovog registrovanja.

2. Svaki Član koji bude ratifikovao ovu konvenciju i koji u roku od godinu dana nakon isteka perioda od deset godina pomenutog u prethodnom paragrafu, ne bude koristio otkaz predviđen u ovom članu, biće vezan za novi period od deset godina i, posle toga moći će da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 12

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obavestiće sve Članove Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija, izjava i otkaza koji će mu biti dostavljeni od strane Članova Organizacije.

2. Obaveštavajući Članove Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu bude dostavljena, Generalni direktor skrenuće pažnju Članova Organizacije na datum kada ova konvencija stupa na snagu.

Član 13

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija u svrhu registrovanja saglasno članu 102 Povelje Ujedinjenih Nacija, potpuna obaveštenja u pogledu svih ratifikacija, izjava i otkaza koja bude registrovao saglasno prethodnim članovima.

Article 14

A l'expiration de chaque période de dix années à compter de l'entrée en vigueur de la présente convention, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail devra présenter à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Article 15

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

- a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 14 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;
- b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Article 16

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

Član 2

Ova uredba stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u "Službenom listu FNRJ".

Savezno izvršno veće

R. s. br. 141

8 aprila 1958 godine

Beograd

Predsednik Republike,

Josip Broz-Tito, s. r.

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Ova Konvencija u odnosu na Jugoslaviju, shodno svom članu 7. tačka 53, stupila je na snagu 23. jula 1959. godine, tj. po isteku dvanaest meseci od dana registracije njene ratifikacije

Član 14

Po isteku perioda od deset godina računajući od dana stupanja na snagu ove konvencije, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada treba da podnese Opštoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i odučiće da li treba uneti u dnevni red Konferencije pitanje njene potpune ili delimične revizije.

Član 15

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu Konvenciju koja u potpunosti ili delimično menja ovu konvenciju i ukoliko nova konvencija ne odredi drugačije:

- a) ratifikacija od strane Člana nove konvencije, koja donosi reviziju, povlači sobom, bez obzira na gornji član 14, punopravno nepodesan otkaz ove konvencije, pod uslovom da nova konvencija donoseći reviziju stupi na snagu;
- b) počev od dana stupanja na snagu nove konvencije koja donosi reviziju, ova konvencija prestaje da bude otvorena Članovima za ratifikaciju.

2. Ova konvencija ostaje u svakom slučaju na snazi po svojoj formi i sadržini za Članove koji je budu ratifikovali i koji ne ratifikuju konvenciju koja nosi reviziju.

Član 16

Francuski i engleski tekst ove konvencije jednako su punovažni.

Na osnovu [člana 26.](#) alineja 7. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE BROJ 144 O TRIPARTITNIM KONSULTACIJAMA (MEĐUNARODNI RADNI STANDARDI) IZ 1976. GODINE, PREPORUKE BROJ 152 O TRIPARTITNIM KONSULTACIJAMA (AKTIVNOSTI MOR) IZ 1976. GODINE I PREPORUKE BROJ 113 O PREGOVARANJU (NA NIVOU PRIVREDE I NACIONALNOM NIVOU) IZ 1960. GODINE

Proglašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije broj 144 o tripartitnim konsultacijama (međunarodni radni standardi) iz 1976. godine, Preporuke broj 152 o tripartitnim konsultacijama (aktivnosti MOR) iz 1976. godine i Preporuke broj 113 o pregovaranju (na nivou privrede i nacionalnom nivou) iz 1960. godine, koji je donela Skupština Srbije i Crne Gore, na sednici od 17. februara 2005. godine.

P br. 149

17. februara 2005. godine

Beograd

Predsednik

Srbije i Crne Gore

Svetozar Marović, s.r.

ZAKON

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE BROJ 144 O TRIPARTITNIM KONSULTACIJAMA (MEĐUNARODNI RADNI STANDARDI) IZ 1976. GODINE, PREPORUKE BROJ 152 O TRIPARTITNIM KONSULTACIJAMA (AKTIVNOSTI MOR) IZ 1976. GODINE I PREPORUKE BROJ 113 O PREGOVARANJU (NA NIVOU PRIVREDE I NACIONALNOM NIVOU) IZ 1960. GODINE

(Sl. list SCG - Međunarodni ugovori br. 1/05)

Osnovni tekst na snazi od 26/02/2005 , u primeni od 26/02/2005

Član 1.

Ratifikuju se Konvencija broj 144 o tripartitnim konsultacijama (međunarodni radni standardi) iz 1976. godine, Preporuke broj 152 o tripartitnim konsultacijama (aktivnosti MOR) iz 1976. godine i Preporuke broj 113 o pregovaranju (na nivou privrede i nacionalnom nivou) iz 1960. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije sa preporukama u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

C.144 TRIPARTITE CONSULTATION (INTERNATIONAL LABOUR STANDARDS) CONVENTION, 1976

The General Conference of the International Labour Organisation, Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Sixty-first Session on 2 June 1976, and

Recalling the terms of existing International labour Conventions and Recommendations: in particular the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention 1948, the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, and the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960: which affirm the right of employers and workers to establish free and independent organisations and call for measures to promote effective consultation at the national level between public authorities and employers' and workers' organisations, as well as the provisions of numerous International labour Conventions and Recommendations which provide for the consultation of employers' and workers' organisations on measures to give effect thereto, and

Having considered the fourth item on the agenda of the session which is entitled "Establishment of tripartite machinery to promote the implementation of international

KONVENCIJA BR. 144 O TRIPARTITNIM KONSULTACIJAMA (MEĐUNARODNI RADNI STANDARDI) IZ 1976. GODINE

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, Sazvana od strane Administrativnog saveta Međunarodne organizacije rada i okupljena na 61. zasedanju u Ženevi 2. juna 1976, i

Podsećajući na odredbe postojećih konvencija i preporuka iz oblasti rada, a posebno Konvencije o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organizovanje iz 1948, Konvencije o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje iz 1949, kao i Preporuku o pregovaranju (na nivou privrede i nacionalnog nivoa) iz 1960, kojima se afirmiše pravo poslodavaca i radnika na osnivanje slobodnih i nezavisnih organizacija i zalaže za mere u cilju efikasnog pregovaranja na nacionalnom nivou između državnih organa i poslodavačkih i radničkih organizacija, kao i na odredbe brojnih međunarodnih konvencija i preporuka iz oblasti rada kojima se predviđa konsultovanje poslodavačkih i radničkih organizacija o merama za njihovo sprovođenje, i

Razmotrivši 4. tačku dnevnog reda pod nazivom "Utvrđivanje tripartitnog mehanizma za unapređenje primene međunarodnih radnih standarda", i donevši

labour standards", and having decided upon the adoption of certain proposals concerning tripartite consultation to promote the implementation of international labour standards, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts the twenty-first day of June of the year one thousand nine hundred and seventy-six, the following Convention, which may be cited as the Tripartite Consultation (International Labour Standards) Convention, 1976:

Article 1

In the Convention the term representative organisations means the most representative organisations of employers and workers enjoying the right of freedom of association.

Article 2

1. Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to operate procedures which ensure effective consultations, with respect to the matters concerning the activities of the International Labour Organisation set out in Article 5, paragraph 1, below, between representatives of the government, of employers and of workers.

2. The nature and form of the procedures provided for in paragraph 1 of this Article shall be determined in each country in accordance with national practice, after consultation with the representative organisations, where such organisations exist and such procedures have not yet been established.

Article 3

1. The representatives of employers and workers for the purposes of the procedures provided for in this Convention shall be freely chosen by their representative organisations, where such organisations exist.

2. Employers and workers shall be represented on an equal footing on any bodies through which consultations are undertaken.

Article 4

1. The competent authority shall assume responsibility for the administrative support of the procedures provided for in this Convention.

2. Appropriate arrangements shall be made between the competent authority and the representative organisations, where such organisations exist, for the financing of any necessary training of participants in these procedures.

Article 5

1. The purpose of the procedures provided for in this Convention shall be consultations on:

- (a) government replies to questionnaires concerning items on the agenda of the International Labour

odluku o usvajanju izvesnih predloga o tripartitnim konsultacijama u cilju jačanja primene međunarodnih standarda rada, i

Odlučivši da ti predlozi budu u obliku međunarodne konvencije,

Dana 21. juna 1976. usvaja sledeću konvenciju, koja se može citirati kao Konvencija o tripartitnim konsultacijama (međunarodni standardi rada) iz 1976:

Član 1.

Termin "representativne organizacije" u ovoj konvenciji označava najrepresentativnije organizacije poslodavaca i radnika koji uživaju pravo na slobodu udruživanja.

Član 2.

1. Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja ratifikuje ovu konvenciju preuzima obavezu da primenjuje postupak kojim se obezbeđuju efikasne konsultacije između predstavnika vlade, poslodavaca i radnika o pitanjima vezanim za aktivnosti Međunarodne organizacije rada koje se utvrđuju [članom 5.](#) tačka 1. dole u tekstu.

2. Karakter i forma procedure iz tačke 1. ovog člana u svakoj zemlji utvrđuju se u skladu s nacionalnom praksom nakon konsultovanja reprezentativnih organizacija, ako takve postoje i ako takav postupak već nije utvrđen.

Član 3.

1. Predstavnike poslodavaca i radnika u smislu procedure predviđene ovom konvencijom slobodno biraju njihove reprezentativne organizacije, ukoliko one postoje.

2. Poslodavci i radnici su ravnopravno zastupljeni u svim organima preko kojih se konsultacije obavljaju.

Član 4.

1. Nadležni organ preuzima odgovornost za administrativnu podršku proceduri predviđenoj ovom konvencijom.

2. Između nadležnog organa i reprezentativnih organizacija, tamo gde one postoje, zaključuju se odgovarajući aranžmani radi finansiranja neophodne obuke učesnika u toj proceduri.

Član 5.

1. Cilj procedura predviđenih ovom konvencijom su konsultacije o:

- (a) vladinim odgovorima na upitnike u vezi sa dnevnim redom Konferencije Međunarodne organizacije rada,

Conference and government comments on proposed texts to be discussed by the Conference;

(b) the proposals to be made to the competent authority or authorities in connection with the submission of Conventions and Recommendations pursuant to article 19 of the Constitution of the International Labour Organisation;

(c) the re-examination at appropriate intervals of unratified Conventions and of Recommendations to which effect has not yet been given, to consider what measures might be taken to promote their implementation and ratification as appropriate;

(d) questions arising out of reports to be made to the International Labour Office under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation;

(e) proposals for the denunciation of ratified Conventions.

2. In order to ensure adequate consideration of the matters referred to in paragraph 1 of this Article, consultation shall be undertaken at appropriate intervals fixed by agreement, but at least once a year.

Article 6

When this is considered appropriate after consultation with the representative organisations, where such organisations exist, the competent authority shall issue an annual report on the working of the procedures provided for this Convention.

Article 7

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 8

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratifications has been registered.

Article 9

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an Act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation should not take effect until one year after the date on which it is registered.

kao i o vladinim komentarima o predloženim nacrtima koji se razmatraju na Konferenciji;

(b) predlozima koji se upućuju nadležnom organu odnosno organima u vezi s podnošenjem konvencija i preporuka u skladu sa članom 19. Ustava Međunarodne organizacije rada;

(c) preispitivanju u određenim vremenskim razmacima neratifikovanih konvencija i preporuka koje nisu sprovedene, kako bi se razmotrile mere koje treba preduzeti u cilju poboljšanja njihove primene i ratifikacije, u zavisnosti od slučaja;

(d) pitanjima koja proističu iz izveštaja koji se podnose Međunarodnoj organizaciji rada u skladu sa članom 22. Ustava MOR;

(e) predlozima za otkazivanje potpisanih konvencija.

2. U cilju obezbeđenja adekvatnog razmatranja pitanja iz tačke 1. ovog člana, obavljaju se konsultacije u odgovarajućim vremenskim intervalima koji se utvrđuju sporazumno, a najmanje jedanput godišnje.

Član 6.

Ako se to smatra uputnim, nakon konsultacija sa reprezentativnim organizacijama, tamo gde one postoje, nadležni organ objavljuje godišnji izveštaj o funkcionisanju procedura predviđenih ovom konvencijom.

Član 7.

Zvanična obaveštenja o ratifikaciji ove konvencije dostavljaju se generalnom direktoru Međunarodne organizacije rada radi registrovanja.

Član 8.

1. Ova konvencija obavezuje samo one članice MOR čije ratifikacije su registrovane kod generalnog direktora.

2. Stupa na snagu dvanaest meseci od dana registrovanja kod generalnog direktora ratifikacije od strane dve članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu za svaku članicu pojedinačno dvanaest meseci od dana registrovanja njene ratifikacije.

Član 9.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može je otkazati po isteku deset godina od dana njenog prvobitnog stupanja na snagu aktom koji se dostavlja generalnom direktoru radi registrovanja. Takav otkaz stupa na snagu godinu dana od dana njegovog registrovanja.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period often years under the terms provided for in this Article.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisations of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisations of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 12

At such times as may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 13

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides:

- a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 9 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
- b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 14

2. Svaka članica koja je ratifikovala Konvenciju i koja u roku od godinu dana od isteka roka od deset godina koji se pominje u prethodnom stavu, ne iskoristi pravo otkaza predviđeno u ovom članu, obavezna je da je poštuje još deset godina a, posle toga, može da je otkaže po isteku svakog perioda od deset godina, kako se predviđa ovim članom.

Član 10.

1. Generalni direktor MOR obaveštava sve članice MOR o registraciji svih ratifikacija i otkaza koje su mu prijavile članice organizacije.

2. Prilikom obaveštavanja članica Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni di-rektor skreće pažnju članicama Organizacije na dan stupanja na snagu Konvencije.

Član 11.

Generalni direktor Međunarodne organizacije rada obaveštava generalnog sekretara OUN u svrhu registrovanja u skladu sa članom 102. Povelje OUN o svim detaljima ratifikacija i o aktima otkazivanja koje je registrovao u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 12.

U periodima koje sam odredi Administrativni savet MOR podnosi Generalnoj konferenciji izveštaj o funkcionisanju Konvencije i razmatra poželjnost stavljanja na dnevni red pitanja njene potpune ili delimične revizije.

Član 13.

1. Ukoliko Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se potpuno ili delimično revidira ova konvencija, u tom slučaju, osim ako se novom konvencijom drugačije ne predviđa:

- a) ratifikacija nove revidirane konvencije od strane neke članice ipso jure znači trenutno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na odredbe gorepomenutog člana 9 , onda i ako nova revidirana konvencija stupi na snagu;
- b) od dana stupanja na snagu nove revidirane konvencije, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju od strane članica MOR.

2. Ova konvencija ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržini za one članice koje su je ratifikovale a nisu ratifikovale revidiranu konvenciju.

Član 14.

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

R152 TRIPARTITE CONSULTATION (ACTIVITIES OF THE INTERNATIONAL LABOUR ORGANISATION) RECOMMENDATION, 1976

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Sixty-first Session on 2 June 1976, and

Recalling the terms of existing international labour Conventions and Recommendations - in particular the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948, the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, and the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960 - which affirm the right of employers and workers to establish free and independent organisations and call for measures to promote effective consultation at the national level between public authorities and employers' and workers' organisations, as well as the provisions of numerous international labour Conventions and Recommendations which provide for the consultation of employers' and workers' organisations on measures to give effect thereto, and

Having considered the fourth item on the agenda of the session which is entitled "Establishment of tripartite machinery to promote the implementation of international labour standards, and having decided upon the adoption of certain proposals concerning tripartite consultations to promote the implementation of international labour standards and national action relating to the activities of the International Labour Organisation, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation, adopts this twenty-first day of June of the year one thousand nine hundred seventy-six, the following Recommendation, which may be cited as the Tripartite Consultation (Activities of the International Labour Organisation) Recommendation, 1976:

1. In this Recommendation the term representative organisations means the most representative organisations of employers and workers enjoying the right of freedom of association.

2. (1) Each Member of the International Labour Organisation should operate procedures which ensure effective consultations with respect to matters concerning the activities of the International Labour Organisation, in accordance with Paragraphs 5 to 7 of this Recommendation, between representatives of the government, of employers and of workers.

(2) The nature and form of the procedures provided for in subparagraph (1) of this Paragraph should be determined

Verzije teksta ove konvencije na engleskom i francuskom jeziku su jednako merodavne.

PREPORUKA BR. 152 O TRIPARTITNIM KONSULTACIJAMA (AKTIVNOSTI MOR) IZ 1976.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana od strane Administrativnog saveta MOR i okupljena na 61. zasedanju u Ženevi 2. juna 1976, i

Podsećajući na odredbe postojećih međunarodnih konvencija i preporuka u oblasti rada, a posebno odredbe Konvencije o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organizovanje iz 1948, Konvencije o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje iz 1949, kao i Preporuku o pregovaranju (na nivou privrede i nacionalnom nivou) iz 1960, kojima se afirmiše pravo poslodavaca i radnika na osnivanje samostalnih i nezavisnih organizacija i da se zalažu za mere kojima se unapređuje efikasno konsultovanje na nacionalnom nivou između državnih institucija i organizacija poslodavaca i radnika, kao i na odredbe brojnih međunarodnih konvencija i preporuka kojima se predviđa konsultovanje organizacija poslodavaca i radnika o merama za njihovu primenu, i

Razmotrivši tačku 4. dnevnog reda pod nazivom "Uspostavljanje tripartitnog mehanizma za unapređenje primene međunarodnih radnih standarda", i odlučivši se za usvajanje određenih predloga o tripartitnim konsultacijama u cilju poboljšanja primene međunarodnih radnih standarda i nacionalne akcije u vezi sa aktivnostima Međunarodne organizacije rada, i

Odlučivši da ti predlozi budu u formi preporuke, dana 21. juna 1976. godine usvaja sledeću preporuku, koja se može citirati kao Preporuka o tripartitnim konsultacijama (aktivnosti MOR) iz 1976:

1. Pod pojmom "reprezentativne organizacije" u ovoj preporuci podrazumevaju se najreprezentativnije organizacije poslodavaca i radnika koji uživaju pravo na slobodu udruživanja.

2. (1) Svaka članica MOR treba da predvidi proceduru za efikasne konsultacije u pogledu pitanja vezanih za aktivnosti MOR, u skladu sa tač. 5-7. ove preporuke, između predstavnika vlade, poslodavaca i radnika.

(2) Karakter i oblik procedure iz stava (1) ove tačke utvrđuje svaka zemlja u skladu sa nacionalnom praksom,

in each country in accordance with national practice, after consultation with the representative organisations where such procedures have not yet been established.

(3) For instance, consultations may be undertaken:

- (a) through a committee specifically constituted for questions concerning the activities of the International Labour Organisation;
- (b) through a body with general competence in the economic, social or labour field;
- (c) through a number of bodies with special responsibility for particular subject areas; or
- (d) through written communications, where those involved in the consultative procedures are agreed that such communications are appropriate and sufficient.

3. (1) The representatives of employers and workers for the purposes of the procedures provided for in this Recommendation should be freely chosen by their representative organisations.

(2) Employers and workers should be represented on an equal footing on any bodies through which consultations are undertaken.

(3) Measures should be taken, in co-operation with the employers' and workers' organisations concerned, to make available appropriate training to enable participants in the procedures to perform their functions effectively.

4. The competent authority should assume responsibility for the administrative support and financing of the procedures provided for in this Recommendation, including the financing of training programmes where necessary.

5. The purpose of the procedures provided for in this Recommendation should be consultations:

- (a) on government replies to questionnaires concerning items on the agenda of the International Labour Conference and government comments on proposed texts to be discussed by the Conference;
- (b) on the proposals to be made to the competent authority or authorities in connection with the submission of Conventions and Recommendations pursuant to article 19 of the Constitution of the International Labour Organisation;
- (c) subject to national practice, on the preparation and implementation of legislative or other measures to give effect to international labour Conventions and Recommendations, in particular to ratified Conventions (including measures for the implementation of provisions concerning the consultation or collaboration of employers' and workers' representatives);
- (d) on the re-examination at appropriate intervals of

nakon konsultovanja reprezentativnih organizacija tamo gde takva procedura još nije ustanovljena.

(3) Na primer, konsultacije se mogu voditi:

- (a) preko komiteta koji je specijalno osnovan za pitanja koja se tiču aktivnosti MOR;
- (b) preko jednog tela sa opštom nadležnošću u ekonomskoj, socijalnoj i radnoj oblasti;
- (c) preko niza organa sa posebnom nadležnošću za konkretne tematske oblasti; ili
- (d) posredstvom pismenog komuniciranja, ukoliko su strane uključene u konsultativnu proceduru saglasne da je takvo komuniciranje adekvatno i dovoljno.

3. (1) Za svrhe procedure predviđene ovom preporukom predstavnike poslodavaca i radnika slobodno biraju njihove reprezentativne organizacije.

(2) Poslodavci i radnici su ravnopravno zastupljeni u svim organima preko kojih se obavljaju konsultacije.

(3) U saradnji sa zainteresovanim poslodavačkim i radničkim organizacijama, treba preduzeti mere za obezbeđivanje odgovarajuće obuke za učesnike procedure kako bi oni mogli da obavljaju svoje funkcije efikasno.

4. Nadležni organ preuzima odgovornost za administrativnu podršku i finansiranje procedure predviđene ovom preporukom, uključujući finansiranje programa obuke gde je to neophodno.

5. Cilj procedure predviđene ovom preporukom su konsultacije o:

- (a) vladinim odgovorima na upitnike u vezi sa dnevnim redom Konferencije Međunarodne organizacije rada, kao i vladinim komentarima o predloženim nacrtima koji se razmatraju na Konferenciji;
- (b) predlozima koji se upućuju nadležnom organu odnosno organima u vezi s podnošenjem konvencija i preporuka u skladu sa članom 19. Ustava Međunarodne organizacije rada;
- (c) u zavisnosti od nacionalne prakse, pripremanju i sprovođenju zakonodavnih ili drugih mera u cilju primene međunarodnih konvencija i preporuka u oblasti rada, posebno ratifikovanih konvencija (uključujući mere za primenu odredbi o konsultovanju i saradnji predstavnika poslodavaca i radnika);
- (d) preispitivanju u određenim vremenskim razmacima

unratified Conventions and of Recommendations to which effect has not yet been given, to consider what measures might be taken to promote their implementation and ratification as appropriate;

(e) on questions arising out of reports to be made to the International Labour Office under articles 19 and 22 of the Constitution of the International Labour Organisation;

(f) on proposals for the denunciation of ratified Conventions.

6. The competent authority, after consultation with the representative organisations, should determine the extent to which these procedures should be used for the purpose of consultations on other matters of mutual concern, such as:

(a) the preparation, implementation and evaluation of technical co-operation activities in which the International Labour Organisation participates;

(b) the action to be taken in respect of resolutions and other conclusions adopted by the International Labour Conference, regional conferences, industrial committees and other meetings convened by the International Labour Organisation;

(c) the promotion of a better knowledge of the activities of the International Labour Organisation as an element for use in economic and social policies and programmes.

7. In order to ensure adequate consideration of the matters referred to in the preceding Paragraphs, consultations should be undertaken at appropriate intervals fixed by agreement, but at least once a year.

8. Measures appropriate to national conditions and practice should be taken to ensure co-ordination between the procedures provided for in this Recommendation and the activities of national bodies dealing with analogous questions.

9. When this is considered appropriate after consultation with the representative organisations, the competent authority should issue an annual report on the working of the procedures provided for in this Recommendation.

R133 CONSULTATION (INDUSTRIAL AND NATIONAL LEVELS) RECOMMENDATION, 1960

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-fourth Session on 1 June 1960, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to consultation and cooperation between public authorities and employers' and workers' organisations at the industrial and national levels, which is the fifth item on the agenda of the session, and

neratifikovanih konvencija i preporuka koje nisu sprovedene, kako bi se razmotrile mere koje treba preduzeti u cilju poboljšanja njihove primene i ratifikacije, u zavisnosti od slučaja;

(e) pitanjima koja proističu iz izveštaja koji se podnose Međunarodnoj organizaciji rada u skladu sa čl. 19. i 22. Ustava MOR;

(f) predlozima za otkazivanje potpisanih konvencija.

6. Nadležni organ, nakon konsultovanja reprezentativnih organizacija, utvrđuje do kog stepena treba koristiti proceduru konsultovanja o drugim pitanjima od međusobnog interesa, kao što je:

(a) pripremanje, realizacija i ocenjivanje aktivnosti vezanih za aktivnosti stručne saradnje u kojima MOR učestvuje;

(b) akcija koju treba preduzeti u smislu rezolucija i drugih zaključaka koje usvaja Međunarodna konferencija rada, regionalne konferencije, industrijski komiteti i drugi skupovi koje saziva MOR;

(c) bolje poznavanje aktivnosti MOR kao element ekonomske i socijalne politike i programa.

7. U cilju obezbeđenja adekvatnog razmatranja pitanja koja se pominju u prethodnim tačkama, obavljaju se konsultacije u odgovarajućim sporazumno utvrđenim intervalima, a najmanje jedanput godišnje.

8. Treba preduzimati mere koje odgovaraju nacionalnim uslovima i praksi radi koordiniranja procedure predviđene ovom preporukom i aktivnosti nacionalnih organa koji se bave srodnim pitanjima.

9. Ako se to smatra uputnim, nakon konsultovanja reprezentativnih organizacija nadležni organ objavljuje godišnji izveštaj o funkcionisanju procedure predviđene ovom preporukom.

PREPORUKA BR. 113 O PREGOVARANJU (NA NIVOU PRIVREDE I NA NACIONALNOM NIVOU) IZ 1960. GODINE

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana od strane Administrativnog saveta Međunarodne organizacije rada, i okupljena na 44. zasedanju u Ženevi 1. juna 1960, i

Donevši odluku o usvajanju određenih predloga u vezi sa konsultovanjem i saradnjom državnih organa sa poslodavačkim i radničkim organizacijama na nivou privrede i nacionalnom nivou kao 5. tačke dnevnog reda zasedanja, i

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation,

adopts this twentieth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty, the following Recommendation, which may be cited as the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960:

1. (1) Measures appropriate to national conditions should be taken to promote effective consultation and co-operation at the industrial and national levels between public authorities and employers' and workers' organisations, as well as between these organisations, for the purposes indicated in Paragraphs 4 and 5 below, and on such other matters of mutual concern as the parties may determine.

(2) Such measures should be applied without discrimination of any kind against these organisations or amongst them on grounds such as the race, sex, religion, political opinion or national extraction of their members.

2. Such consultation and co-operation should not derogate from freedom of association or from the rights of employers' and workers' organisations, including their right of collective bargaining.

3. In accordance with national custom or practice, such consultation and co-operation should be provided for or facilitated:

(a) by voluntary action on the part of the employers' and workers' organisations; or

(b) by promotional action on the part of the public authorities; or

(c) by laws or regulations; or

(d) by a combination of any of these methods.

4. Such consultation and co-operation should have the general objective of promoting mutual understanding and good relations between public authorities and employers' and workers' organisations, as well as between these organisations, with a view to developing the economy as a whole or individual branches thereof, improving conditions of work and raising standards of living.

5. Such consultation and co-operation should aim, in particular:

(a) at joint consideration by employers' and workers' organisations of matters of mutual concern with a view to arriving, to the fullest possible extent, at agreed solutions; and

(b) at ensuring that the competent public authorities seek the views, advice and assistance for employers' and workers' organisations in an appropriate manner, in respect of such matters as:

Odlučivši da ti predlozi budu u formi preporuke,

Usvaja 20. juna 1960. godine sledeću Preporuku, koja se može citirati kao Preporuka o pregovaranju (na nivou privrede i nacionalnom nivou) iz 1960:

1. (1) Treba preduzimati mere koje odgovaraju nacionalnim prilikama u cilju efikasnih konsultacija i saradnje na nivou privrede i na nacionalnom nivou između državnih organa i poslodavačkih i radničkih organizacija, kao i između samih organizacija, radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih u tač. 4. i 5. dole u tekstu, kao i o drugim pitanjima od obostranog interesa koje strane eventualno utvrde.

(2) Te mere treba primenjivati bez diskriminacije bilo koje vrste u odnosu na te organizacije, odnosno među samim organizacijama, na osnovu rase, pola, veroispovesti, političkog ubeđenja odnosno nacionalne pripadnosti njihovih članova.

2. Takvim konsultacijama i saradnjom ne treba da se ograničava sloboda udruživanja odnosno prava poslodavačkih i radničkih organizacija, uključujući pravo kolektivnog pregovaranja.

3. U skladu sa nacionalnim običajima ili praksom, takvo konsultovanje i saradnju treba obezbediti odnosno olakšati:

(a) dobrovoljnom akcijom poslodavačkih i radničkih organizacija; ili

(b) propagandnom akcijom državnih organa; ili

(c) zakonima odnosno propisima; ili

(d) kombinovanjem bilo kojih od tih metoda.

4. Takvo konsultovanje i saradnja treba da imaju kao opšti cilj - bolje međusobno razumevanje i dobre odnose između državnih organa i poslodavačkih i radničkih organizacija, kao i između tih organizacija međusobno, u cilju razvoja ukupne privrede odnosno pojedinih privrednih grana, poboljšanja uslova rada i podizanja životnog standarda.

5. Takve konsultacije i saradnja treba naročito da teže:

(a) zajedničkom razmatranju od strane poslodavačkih i radničkih organizacija pitanja od međusobnog interesa s ciljem postizanja u najvećoj mogućoj meri dogovornih rešenja; i

(b) obezbeđivanju da nadležni organi na odgovarajući način traže mišljenje, savete i pomoć poslodavačkih i radničkih organizacija u pogledu takvih pitanja kao što je:

- (i) the preparation and implementation of laws and regulations affecting their interests;
- (ii) the establishment and functioning of national bodies, such as those responsible for organisation of employment, vocational training and retraining, labour protection, industrial health and safety, productivity, social security and welfare; and
- (iii) the elaboration and implementation of plans of economic and social development.

- (i) priprema i sprovođenje zakona i propisa koji se tiču njihovih interesa;
- (ii) osnivanje i funkcionisanje nacionalnih tela kao što su ona nadležna za organizaciju zapošljavanja, stručno obučavanje i prekvalifikaciju, radnopravnu zaštitu, zaštitu i bezbednost na radu, produktivnost, socijalno osiguranje i zaštitu; i
- (iii) izrada i sprovođenje planova ekonomskog i socijalnog razvoja.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SCG - Međunarodni ugovori".

Na osnovu [člana 315.](#) tačka 3. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Predsedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije izdaje

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BR. 135 O ZAŠTITI I OLAKŠICAMA KOJE SE PRUŽAJU PREDSTAVNICIMA RADNIKA U PREDUZEĆU

Proglašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, koji je usvojila Skupština SFRJ, na sednici Veća republika i pokrajina od 15. decembra 1982. godine i na sednici Saveznog veća od 30. decembra 1982. godine.

P br. 229

30. decembra 1982. godine

Beograd

Predsednik

Predsedništva SFRJ,

Petar Stambolić, s. r.

Predsednik

Skupštine SFRJ,

Raif Dizdarević, s. r.

ZAKON

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BR. 135 O ZAŠTITI I OLAKŠICAMA KOJE SE PRUŽAJU PREDSTAVNICIMA RADNIKA U PREDUZEĆU

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 14/82)

Osnovni tekst na snazi od 08/01/1983 , u primeni od 08/01/1983

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, koja je usvojena 23. juna 1971. godine na 56. zasedanju Generalne konferencije Međunarodne organizacije rada.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu u na engleskom jeziku i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

CONVENTION 135

CONVENTION CONCERNING PROTECTION AND FACILITIES TO BE AFFORDED TO WORKERS' REPRESENTATIVES IN THE UNDERTAKING

The General Conference of the International Labour Organisation, having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-sixth Session on 2 June 1971, and

Noting the terms of the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, which provides for protection of workers against acts of anti-union discrimination in respect of their employment, and

Considering that it is desirable to supplement these terms with respect to workers' representatives, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to protection and facilities afforded to workers' representatives in the undertaking, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

Adopts this twenty-third day of June of the year one thousand nine hundred and seventy-one following Convention, which may be cited as the Workers'

KONVENCIJA BROJ 135

KONVENCIJA O ZAŠTITI I OLAKŠICAMA KOJE SE PRUŽAJU PREDSTAVNICIMA RADNIKA U PREDUZEĆU

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je sazvao Administrativni savet Međunarodnog biroa rada, održala je 56. zasedanje u Genevi, 2. juna 1971. godine

Imajući u vidu odredbe Konvencije o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje, 1949, kojima se predviđa zaštita radnika od akata antisindikalne diskriminacije u pogledu zapošljavanja,

Smatrajući da je poželjno da se ove odredbe dopune u odnosu na predstavnike radnika,

Pošto je odlučila da u okviru tačke 5. dnevnog reda zasedanja usvoji neke predloge u vezi sa zaštitom i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću i

Pošto se saglasila da ovi predlozi budu izloženi u formi međunarodne konvencije,

Usvojila je na dan 23. juna 1971. godine sledeću konvenciju, pod nazivom Konvencija o predstavnicima radnika, 1971:

Representatives Convention, 1971:

Article 1

Workers' representatives in the undertaking shall enjoy effective protection against any act prejudicial to them, including dismissal, based on their status or activities as a workers' representative or on union membership or participation in union activities, in so far as they act in conformity with existing laws or collective agreements or other jointly agreed arrangements.

Article 2

1. Such facilities in the undertaking shall be afforded to workers' representatives as may be appropriate in order to enable them to carry out their functions promptly and efficiently.

2. In this connection account shall be taken of the characteristics of the industrial relations system of the country and the needs, size and capabilities of the undertaking concerned.

3. The granting of such facilities shall not impair the efficient operation of the undertaking concerned.

Article 3

For the purpose of the Convention the term "workers' representatives" means persons who are recognised as such under national law or practice, whether they are –

(a) trade union representatives, namely representatives designated or elected by trade unions or by the members of such unions; or

(b) elected representatives, namely representatives who are freely elected by the workers of the undertaking in accordance with provisions of national laws or regulations or of collective agreements and whose functions do not include activities which are recognised as the exclusive prerogative of trade unions in the country concerned.

Article 4

National laws or regulations, collective agreements, arbitration awards or court decisions may determine the type or types of workers' representatives which shall be entitled to the protections and facilities provided for in this Convention.

Article 5

Where there exist in the same undertaking both trade union representatives and elected representatives, appropriate measures shall be taken, wherever necessary, to ensure that the existence of elected representatives is not used to undermine the position of the trade unions concerned or their representatives and to encourage co-operation on all relevant matters between the elected representatives and the trade unions concerned and their representatives.

Član 1.

Predstavnici radnika u preduzeću uživaju efikasnu zaštitu od svakog postupka koji je štetan za njih, uključujući i otpuštanje, zbog njihovog statusa ili aktivnosti kao predstavnika radnika ili članstva sindikata ili učešća u sindikalnim aktivnostima, ako postupaju u skladu sa važećim zakonima ili kolektivnim sporazumima ili drugim zajednički dogovorenim aranžmanima.

Član 2.

1. Predstavnicima radnika u preduzeću daju se odgovarajuće olakšice kako bi im se omogućilo da brzo i efikasno obavljaju svoje funkcije.

2. S tim u vezi, treba voditi računa o karakteristikama sistema odnosa u industriji zemlje tj. o potrebama, veličini i mogućnostima zainteresovanog preduzeća.

3. Pružanje tih olakšica neće umanjiti efikasno poslovanje odgovarajućeg preduzeća.

Član 3.

Za svrhe ove konvencije izrazom "predstavnici radnika" označavaju se lica koje su nacionalnim zakonima ili u praksi priznata kao takva, bez obzira na to li su:

(a) sindikalni predstavnici odnosno predstavnici koje je imenovao ili izabrao sindikat ili članovi tih sindikata; ili

(b) izabrani predstavnici odnosno predstavnici koje su slobodno izabrali radnici preduzeća u skladu s odredbama nacionalnih zakona ili propisa ili kolektivnih sporazuma, čije funkcije ne obuhvataju aktivnosti koje su priznate kao isključivi prerogativ sindikata u odgovarajućoj zemlji.

Član 4.

Nacionalnim zakonima ili propisima, kolektivnim sporazumima, arbitražnim odlukama ili sudskim presudama može se odrediti tip predstavnika radnika koji će imati pravo na zaštitu i olakšice predviđene ovom konvencijom.

Član 5.

Kad u istom preduzeću postoje i sindikalni predstavnici i izabrani predstavnici, preduzet će se, po potrebi, odgovarajuće mere da se postojanje izabranih predstavnika ne koristi za ugrožavanje položaja zainteresovanih sindikata ili njihovih predstavnika tj. da se podsakne saradnja između izabranih predstavnika i zainteresovanih sindikata i njihovih predstavnika u svim odgovarajućim pitanjima.

Article 6

Effect may be given to this Convention through national laws regulations or collective agreements, or in any other manner consistent with national practice.

Article 7

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 8

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 9

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 11

Član 6.

Primena odredaba ove konvencije može se obezbediti nacionalnim zakonima ili propisima ili kolektivnim sporazumima ili bilo na koji drugi način, u skladu sa nacionalnom praksom.

Član 7.

Obaveštenja o formalnoj ratifikaciji ove konvencije dostavljaju se generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, registracije radi.

Član 8.

1. Ova konvencija obvezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čije je ratifikacije registrovao generalni direktor.

2. Konvencija stupa na snagu 12 meseci od dana kada je generalni direktor registrovao ratifikaciju dve članice.

3. Nakon Posle toga, ova konvencija stupa na snagu za svaku članicu 12 meseci od dana registrovanja njene ratifikacije.

Član 9.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je otkáže posle isteka 10 godina od dana kad je konvencija prvi put stupila na snagu aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa radi registracije. To otkazivanje stupa na snagu po isteku jedne godine od dana njegove registracije.

2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju, i koja u roku od godinu dana od isteka desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom stavu ne iskoristi pravo otkazivanja predviđeno u ovom članu, biće obavezna za sliedeći period od deset godina pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 10.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obaveštava sve članice Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu članice Organizacije dostavile.

2. Prilikom obaveštavanja članica Organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će skrenuti pažnju članicama Organizacije na datum stupanja Konvencije na snagu.

Član 11.

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 12

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 13

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides –

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 9 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 14

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the International Labour Organisation during its Fifty-sixth Session which was held at Geneva and declared closed the twenty-third day of June 1971. godine

In faith whereof we have appended our signatures this thirtieth day of June 1971.

The President of the Conference

Pierre Waline, (s)

Director-General of the International Labour Office;

Wilfred Jenks, (s)

The text of the Convention as here presented is a true copy of the text authenticated by the signatures of the President of the International Labour Conference and of the Director-General of the International Labour Office.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada, shodno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije, potpune podatke o svim ratifikacijama i otkazivanjima koje je on registrovao u skladu s odredbama prethodnih članova.

Član 12.

Kad to bude smatrano potrebnim, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i ispitati da li je poželjno da se u dnevni red konferencije uvrstiti pitanje njene celovite ili delimične revizije.

Član 13.

1. Ako konferencija usvoji novu konvenciju kojom se revidira ova konvencija u celosti ili delimično onda, ako novom konvencijom nije drukčije predviđeno:

(a) ratifikovanje od strane jedne članice nove konvencije kojom se vrši revizija povlači ipso jure neposredno otkazivanje ove konvencije, uprkos navedenim odredbama člana 9, ako i kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupi na snagu;

(b) od dana stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju od strane članica.

2. Ova konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratifikovale a nisu ratifikovale konvenciju kojom se obavlja revizija.

Član 14.

Verzije teksta ove konvencije na engleskom i francuskom jeziku jednako su punovažne.

Gore navedeni je tekst autentičan tekst Konvencije koju je propisno usvojila Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada na 56. zasedanju, održanom u Ženevi i zaključenom 23. juna 1971. godine

U potvrdu čega, ovu su 30. juna 1971. godine potpisali:

Predsednik Konferencije

Piere Waline, s.r.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada

Wilfred Jenks, s.r.

Tekst Konvencije koji je ovde izložen predstavlja verodostojnu kopiju teksta koju su svojim potpisima autorizovali predsjednik Međunarodne konferencije rada i generalni direktor Međunarodnog biroa rada.

Certified true and complete copy,
For the Director-General of the International Labour
Office;

Potvrđuje se da je kopija verodostojna i potpuna,
Za generalnog direktora Međunarodnog biroa rada

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

ZAKON

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 158 O PRESTANKU RADNOG ODNOSA NA INICIJATIVU POSLODAVCA

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. [4/84](#), [7/91](#))

Prečišćen tekst zaključno sa izmenama iz Sl. list SFRJ - Međ. ug. br. 7/91 koje su u primeni od 12/07/1991 (izmene u čl.: [3.](#))

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada broj 158 o prestanku radnog odnosa na inicijativu poslodavaca, koja je usvojena 22. juna 1983. godine na 68. zasedanju Generalne konferencije Međunarodne organizacije rada.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na engleskom jeziku ^[1] i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

Konvencija 158

KONVENCIJA O PRESTANKU RADNOG ODNOSA NA INICIJATIVU POSLODAVCA

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Koju je u Ženevi sazvao Administrativni savet Međunarodnog biroa rada i koja se sastala na svom 68. zasedanju 2. juna 1982. godine, i

Primajući k znanju postojeće međunarodne norme sadržane u Preporuci o prestanku radnog odnosa, 1963, i

Konstatujući da je od usvajanja Preporuke o prestanku radnog odnosa, 1963, došlo do značajnih izmena u

zakonodavstvu i praksi mnogih država članica po pitanjima obuhvaćenim tom preporukom, i

Smatrajući da, s obzirom na ove izmene, treba da se usvoje nove međunarodne norme po ovom pitanju, naročito imajući u vidu ozbiljne probleme u ovoj oblasti koji su rezultat ekonomskih teškoća i tehnoloških promena do kojih dolazi poslednjih godina u mnogim zemljama,

Pošto je odlučila da usvoji određene predloge koji se odnose na prestanak radnog odnosa na inicijativu poslodavca, što je 5. tačka dnevnog reda zasedanja, i

Pošto je rešila da ovi predlozi uzmu oblik međunarodne konvencije,

Usvaja 22. juna 1982. godine sledeću konvenciju na koju se može pozivati pod nazivom Konvencija o prestanku radnog odnosa, 1982:

DEO I. METODI PRIMENE, OBLAST PRIMENE I DEFINICIJE

Član 1.

Ako primena odredaba ove konvencije nije obezbeđena putem kolektivnih ugovora, arbitražnih odluka ili sudskih presuda, ili na neki drugi način koji je saglasan nacionalnoj praksi, ona će se obezbediti putem zakona ili propisa.

Član 2.

1. Ova konvencija primenjuje se na sve grane privrednih delatnosti i na sva zaposlena lica.

2. Država članica može da izuzme sledeće kategorije zaposlenih lica iz svih ili nekih odredaba ove konvencije:

(a) radnike koji su angažovani na osnovu ugovora o zaposlenju na određeno vreme ili za određeni zadatak;

(b) radnike na probnom radu ili pripravničkom stažu, koji je unapred određen i čije je trajanje razumne dužine;

(d) radnike angažovane povremeno za kraći vremenski period.

3. Predvideće se odgovarajuća zaštita od pribegavanja ugovorima o zapošljavanju na određeno vreme čiji je cilj izbegavanje zaštite koja proizlazi iz ove konvencije.

4. Ako je to potrebno, mogu se preduzeti mere od nadležnog organa ili putem odgovarajućeg mehanizma u jednoj zemlji, nakon konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, ako one postoje, da se iz primene ove konvencije ili njenih određenih odredaba isključe kategorije zaposlenih lica čiji su uslovi zaposlenja predmet specijalnih aranžmana koji u celini pružaju zaštitu koja je bar jednaka zaštiti koja se obezbeđuje na osnovu ove konvencije.

5. Ako je to potrebno, mogu se preduzeti mere od nadležnog organa ili putem odgovarajućeg mehanizma u jednoj zemlji, nakon konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, ako one postoje, da se iz primene ove konvencije ili nekih njenih odredaba izuzmu i druge ograničene kategorije zaposlenih lica u odnosu na koje se javljaju posebni problemi suštinskog karaktera s obzirom na posebne uslove zaposlenja odnosnih radnika ili na veličinu, odnosno karakter preduzeća koje ih zapošljava.

6. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju treba u prvom izveštaju o primeni ove konvencije, koji se podnosi u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, da navede sve kategorije koje su eventualno izuzete u skladu sa st. 4. i 5. ovog člana, dajući i obrazloženje za to izuzeće, a u sledećim izveštajima treba da navede stav svog zakonodavstva i prakse u odnosu na izuzete kategorije, kao i u kojoj meri se primenjuje ili se predlaže da se

primenjuje ova konvencija u odnosu na te kategorije.

Član 3.

Za svrhu ove konvencije izrazi "prestanak" i "prestanak radnog odnosa" znače prestanak radnog odnosa na inicijativu poslodavca.

DEO II. ODREDBE OPŠTE PRIMENE

Odeljak A. Opravdanost prestanka radnog odnosa

Član 4.

Radni odnos radnika neće prestati ako za takav prestanak ne postoji valjan razlog vezan za sposobnost ili ponašanje radnika ili za operativne potrebe preduzeća, ustanove ili službe.

Član 5.

Sledeći razlozi se naročito neće smatrati valjanim razlozima za prestanak radnog odnosa:

- (a) članstvo u sindikatu ili učešće u aktivnostima sindikata van radnog vremena, ili, uz saglasnost poslodavca, za vreme radnog vremena;
- (b) traženje funkcije radničkog predstavnika, odnosno sadašnje ili ranije istupanje u tom svojstvu;
- (c) podnošenje žalbe ili učešće u postupku protiv poslodavca zbog navodnog kršenja zakona ili propisa ili obraćanje nadležnim administrativnim organima vlasti;
- (d) rasa, boja, pol, bračno stanje, porodične obaveze, trudnoća, veroispovest, političko mišljenje, nacionalna pripadnost ili socijalno poreklo;
- (e) odsustvovanje sa posla za vreme porodiljskog odsustva.

Član 6.

1. Privremeno odsustvo s posla zbog bolesti ili zbog povrede ne predstavlja valjan razlog za prestanak radnog odnosa.
2. Definicija privremenog odsustva s posla, u kojoj meri će se zahtevati lekarsko uverenje, kao i moguća ograničenja u pogledu primene stava 1. ovog člana biće utvrđeni u skladu sa metodima primene iz [člana 1.](#) ove konvencije.

Odeljak B. Postupak pre ili u vreme prestanka radnog odnosa

Član 7.

Radni odnos radnika neće prestati zbog razloga vezanih za ponašanje radnika ili njegov rad pre nego što mu se omogući da se brani od iznetih navoda, osim ako se s razlogom ne može očekivati od poslodavca da mu pruži tu mogućnost.

Odeljak C. Postupak žalbe zbog prestanka radnog odnosa

Član 8.

1. Radnik koji smatra da mu je radni odnos neopravdano prestao ima pravo da se žali protiv prestanka radnog odnosa nekom nepristrasnom telu, kao što je sud, radnički sud, arbitražni komitet ili arbitar.
2. Ako je prestanak radnog odnosa odobrio nadležan organ vlasti, primena stava 1. ovog člana može da se prilagodi nacionalnom zakonodavstvu i praksi.
3. Može se smatrati da je radnik odustao od svog prava na žalbu protiv prestanka radnog odnosa ako to pravo ne iskoristi u određenom roku posle prestanka rada.

Član 9.

1. Tela iz člana 8. ove konvencije ovlašćena su da ispituju razloge date za prestanak radnog odnosa, kao i druge okolnosti vezane za odnosni slučaj i da donesu odluku o tome da li je prestanak bio opravdan.
2. Da bi se obezbedilo da radnik ne snosi sam teret dokazivanja da je prestanak radnog odnosa bio neopravdan, metodima primene iz [člana 1.](#) ove konvencije treba predvideti jednu ili drugu ili obe od sledećih mogućnosti:
 - (a) teret dokazivanja da postoji valjan razlog za prestanak radnog odnosa, prema definiciji iz [člana 4.](#) ove konvencije, snosi poslodavac;
 - (b) tela iz člana 8. ove konvencije ovlašćena su da donesu zaključak o razlogu za prestanak radnog odnosa na osnovu dokaza koje su podnеле stranke i u postupku predviđenom nacionalnim zakonodavstvom i praksom.
3. U slučajevima prestanka radnog odnosa za koje je rečeno da je do njih došlo zbog operativnih potreba preduzeća, ustanove ili službe, tela iz člana 8. ove konvencije su ovlašćena da utvrde da li je do prestanka radnog odnosa stvarno došlo iz tih razloga, ali u kojoj će meri oni biti ovlašćeni i da odlučuju da li su ti razlozi dovoljni da opravdaju taj prestanak radnog odnosa utvrdiće se metodima primene iz [člana 1.](#) ove konvencije.

Član 10.

Ako tela iz [člana 8.](#) ove konvencije ocene da je prestanak radnog odnosa neopravdan i ako nisu ovlašćena ili smatraju da je nesprovodljivo da, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, proglašavaju prestanak radnog odnosa nevažećim, odnosno nareda ili predlože vraćanje radnika na posao, ona će biti ovlašćena da nareda isplatu

odgovarajuće naknade ili nekog drugog davanja koje se može smatrati odgovarajućim.

Odeljak D. Otkazni rok

Član 11.

Radnik kome radni odnos treba da prestane imaće pravo na razuman otkazni rok ili naknadu umesto toga, izuzev ako je kriv za težu povredu radne discipline, odnosno takvu povredu radne discipline da bi bilo nerazumno tražiti od poslodavca da ga zadrži za vreme otkaznog roka.

Odeljak E. Otpremnina i drugi oblici zaštite dohotka

Član 12.

1. Radnik kome je radni odnos prestao ima pravo, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, na:

- (a) otpremninu ili na neku drugu sličnu naknadu čiji će iznos zavisiti, pored ostalog, od dužine radnog staža i visine plate, i isplaćivaće je neposredno poslodavac ili će se isplaćivati iz fonda koji je osnovan doprinosima poslodavaca; ili
- (b) davanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti ili pomoć nezaposlenim licima ili na neka druga davanja iz socijalnog osiguranja, kao što su starosna ili invalidska davanja, pod normalnim uslovima pod kojima se stiče pravo na ta davanja; ili
- (c) kombinaciju ovakve otpremnine i davanja.

2. Radniku koji ne ispunjava potrebne uslove za davanje iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti ili pomoć nezaposlenim licima po osnovu opštih propisa ne mora se isplatiti nikakva otpremnina ili naknada iz stava 1. tačka

(a) ovog člana samo zato što ne dobija davanje za slučaj nezaposlenosti na osnovu stava 1. tačka (b) ovog člana.

3. U slučaju prestanka radnog odnosa zbog teže povrede radne discipline, metodima primene iz [člana 1.](#) ove konvencije može se predvideti gubitak prava na otpremninu ili naknadu iz stava 1. tačka (a) ovog člana.

DEO III. DODATNE ODREDBE U VEZI SA PRESTANKOM RADNOG ODNOSA ZBOG EKONOMSKIH, TEHNOLOŠKIH, STRUKTURALNIH ILI SLIČNIH RAZLOGA

Odeljak A. Konsultacije sa predstavnicima radnika

Član 13.

1. Kad poslodavac namerava da prekine radni odnos sa radnicima iz razloga ekonomske, tehnološke, strukturalne ili slične prirode, on će:

- (a) blagovremeno pružiti zainteresovanim radničkim predstavnicima odgovarajuće informacije, uključujući i razloge za nameravane prekide radnog odnosa, sa brojem i kategorijama radnika koji će verovatno biti zahvaćeni, kao i o roku u kome namerava da izvrši prekide radnog odnosa;
- (b) pružiti, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, zainteresovanim radničkim predstavnicima, što je moguće pre, mogućnost za konsultacije o merama koje treba preduzeti da bi se sprečili ili sveli na najmanju meru prekid radnog odnosa i o merama za ublažavanje štetnih posledica prekida radnog odnosa po zainteresovane radnike, kao što je nalaženje alternativnog zaposlenja.

2. Primena stava 1. ovog člana može se ograničiti, metodima primene iz [člana 1.](#) ove konvencije, na slučajeve u kojima broj radnika čiji se prekid radnog odnosa razmatra dostiže najmanje jedan određeni broj, odnosno procent radne snage.

3. Za svrhe ovog člana, izraz "predstavnik zainteresovanih radnika" označava radničke predstavnike koje je, kao takve, priznalo nacionalno zakonodavstvo ili praksa, u skladu sa Konvencijom o radničkim predstavnicima, 1971.

Odeljak B. Obaveštavanje nadležnog organa

Član 14.

1. Kad poslodavac predviđa prekide radnog odnosa iz razloga ekonomske, tehnološke, strukturalne ili slične prirode, on će o tome obavestiti nadležni organ što je moguće pre, dajući sve relevantne informacije, uključujući i pismenu izjavu o razlozima za takve prekide, o broju i kategorijama radnika koji će verovatno biti obuhvaćeni, kao i o roku u kome namerava da izvrši prekide radnog odnosa.

2. Nacionalni zakoni ili propisi mogu da ograniče primenu stava 1. ovog člana na slučajeve u kojima broj radnika čiji se prekid radnog odnosa razmatra dostiže najmanje jedan određeni broj, odnosno procent radne snage.

3. Poslodavac će obavestiti nadležni organ o prekidima radnog odnosa iz stava 1. ovog člana u određenom minimalnom roku pre prestanka radnog odnosa, s tim što taj rok treba utvrditi nacionalnim zakonima ili propisima.

DEO IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

Formalne ratifikacije ove konvencije dostavljaju se generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, radi registracije.

Član 16.

1. Ova konvencija obavezuje samo one države članice Međunarodne organizacije rada čije je ratifikacije registrovao

generalni direktor.

2. Ona stupa na snagu 12 meseci od datuma kada je generalni direktor registrovao ratifikacije dve države članice.

3. Ova konvencija stupa na snagu za svaku državu članicu 12 meseci od datuma registrovanja njene ratifikacije.

Član 17.

1. Država članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je otkáže po isteku deset godina od datuma kad je Konvencija prvi put stupila na snagu, aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije. Otkaz stupa na snagu po isteku godine dana od njegovog registrovanja.

2. Svaka država članica koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u toku godine koji sledi posle isteka desetogodišnjeg perioda pomenutog u stavu 1. ovog člana ne iskoristi pravo otkaza predviđeno ovim članom, biće obavezana za sledeći period od deset godina i, posle toga, može da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog desetogodišnjeg perioda pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 18.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obaveštava sve države članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija i otkaza koje mu dostave članice Organizacije.

2. Kada bude obaveštavao države članice Organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će skrenuti pažnju državama članicama Organizacije na datum kada će ova konvencija stupiti na snagu.

Član 19.

Saglasno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija potpune podatke o svim ratifikacijama i otkazima koje je on registrovao u skladu sa odredbama prethodnih članova, radi registracije.

Član 20.

Svaki put kad bude smatrao potrebnim, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i razmotriće da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene revizije, u celini ili delimično.

Član 21.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se ova konvencija revidira u celini ili delimično onda će, ako nova konvencija drukčije ne predviđa:

(a) ratifikacija jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija ipso jure podrazumevati neposredno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na odredbe [člana 17](#), ako i kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupi na snagu;

(b) od datuma kad nova konvencija kojom se vrši revizija stupi na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju država članica.

2. Ova konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržini za države članice koje su je ratifikovale, ali nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 22.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije podjednako su punovažne.

Ovaj tekst je autentični tekst Konvencije koju je propisno usvojila Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada na 68. zasedanju održanom u Ženevi i zaključenom 23. juna 1982. godine.

U potvrdu čega su stavili svoje potpise 23. juna 1983. godine:

Predsednik Konferencije,

A. Grados Bertorini, s. r.

Generalnog direktor Međunarodnog biroa rada,

Francis Blanchard, s. r.

Tekst ove konvencije verodostojna je kopija teksta koji su svojim potpisima overili predsednik Međunarodne konferencije rada generalni direktor Međunarodnog biroa rada.

Potvrđuje se da je kopija verodostojna i potpuna.

Za generalnog direktora Međunarodnog biroa rada

Član 3.

[Brisan \(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 7/91\)](#)

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

Na osnovu člana 315. tačka 3. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Predsedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, izdaje

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 155 O ZAŠTITI NA RADU, ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I RADNOJ SREDINI

Proglašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada broj 155 o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj sredini, koji je usvojila Skupština SFRJ, na sednici Veća republika i pokrajina od 15. maja 1987. godine i na sednici Saveznog veća 25. juna 1987. godine.

PR br. 705

25. juna 1987. godine

Beograd

Predsednik Predsedništva SFRJ,

Lazar Mojsov, s. r.

Predsednik Skupštine SFRJ

dr Marjan Rožič, s. r.

ZAKON

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 155 O ZAŠTITI NA RADU, ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I RADNOJ SREDINI

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 7/87)

Osnovni tekst na snazi od 11/07/1987, u primeni od 11/07/1987

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada broj 155 o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj sredini, usvojena na 67. zasedanju Generalne konferencije Međunarodne organizacije rada, 22. juna 1981. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na engleskom ^[1] i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

Konvencija 155

KONVENCIJA O ZAŠTITI NA RADU, ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I RADNOJ SREDINI

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savet Međunarodnog biroa rada i koja se sastala na 67. zasedanju 3. juna 1981. godine,

Pošto je odlučila da usvoji određene predloge o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj sredini, što je 6. tačka dnevnog reda zasedanja i

Pošto je odlučila da ovi predlozi budu sačinjeni u formi međunarodne konvencije,

usvaja 22. juna 1981. godine sledeću konvenciju, pod nazivom Konvencija o zaštiti na radu i zdravstvenoj zaštiti, 1981.

I. OBLAST PRIMENE I DEFINICIJE

Član 1.

1. Ova konvencija primenjuje se na sve grane privredne delatnosti.

2. Članica koja ratifikuje ovu konvenciju može, posle konsultacija, u najranijoj mogućoj fazi, sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, da isključi iz svoje primene, delimično ili u celini, određene grane privredne delatnosti, kao što su pomorska plovidba ili ribarenje, u kojima se javljaju posebni problemi suštinskog karaktera.

3. Svaka članica koja ratifikuje ovu konvenciju treba u svom prvom izveštaju o primeni konvencije, koji podnosi na osnovu člana 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, da navede sve grane koje su isključene shodno stavu 2. ovog člana obrazlažući ta isključenja i opisujući mere koje su preduzete da se obezbedi odgovarajuća zaštita radnika u isključenim granama, a u kasnijim izveštajima treba da navede napredak postignut u cilju šire primene.

Član 2.

1. Ova konvencija primenjuje se na sve radnike u obuhvaćenim granama privredne delatnosti.

2. Članica koja ratifikuje ovu konvenciju može, posle konsultacija, u najranijoj mogućoj fazi sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, da isključi iz svoje primene, delimično ili u celini, ograničene kategorije radnika u odnosu na koje postoje posebne teškoće.

3. Svaka članica koja ratifikuje ovu konvenciju treba u svom prvom izveštaju o primeni Konvencije, koji se podnosi da navede, na osnovu člana 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, sve ograničene kategorije radnika koje su

isključene shodno stavu 2. ovog člana, obrazlažući to isključenje, a u kasnijim izveštajima treba da navede napredak postignut u cilju šire primene.

Član 3.

Za svrhe ove konvencije:

- (a) izraz "grane privredne delatnosti" obuhvata sve grane u kojima su radnici zaposleni, uključujući i javne službe;
- (b) izraz "radnici" obuhvata sva zaposlena lica, uključujući i državne službenike;
- (c) izraz "radno mesto" obuhvata sva mesta na kojima je potrebno da radnici budu ili da dođu do njih zbog svog posla, a koja su pod direktnom ili indirektnom kontrolom poslodavaca;
- (d) izraz "propisi" obuhvata sve odredbe kojima su nadležni organ, odnosno organi dali snagu zakona;
- (e) izraz "zdravlje" u odnosu na rad, ne ukazuje samo na odsustvo bolesti, odnosno slabosti nego i na fizičke i mentalne elemente koji utiču na zdravlje, a koji su direktno povezani sa higijensko-tehničkom zaštitom na radu.

II. PRINCIPI NACIONALNE POLITIKE

Član 4.

1. Svaka članica treba, u skladu s nacionalnim uslovima i praksom i u konsultacijama sa najrepresentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, da formuliše, sprovodi i periodično revidira jedinstvenu nacionalnu politiku o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj sredini.
2. Cilj ove politike treba da bude sprečavanje nesreća na radu, profesionalnih oboljenja i ostalih povreda na radu koje su posledica rada ili koje su povezane sa radom ili se dešavaju u toku rada, svodeći na najmanju moguću meru, koliko je to izvodljivo, uzroke opasnosti u radnoj sredini.

Član 5.

Politika iz člana 4. ove konvencije treba da vodi računa o sledećim glavnim aktivnostima ako one utiču na sigurnost i zdravlje na radu i na radnu sredinu:

- (a) projektovanje, testiranje, izbor, zamena, instalisanje, aranžiranje, korišćenje i održavanje materijalnih elemenata rada (radna mesta, radna sredina, alat, mašine i oprema, hemijske, fizičke i biološke supstance i agensi, procesi rada);
- (b) odnosi između materijalnih elemenata rada i lica koja obavljaju ili kontrolišu taj rad i prilagođavanje mašina, opreme, radnog vremena, organizacije rada i radnih procesa fizičkim i mentalnim sposobnostima radnika;
- (c) osposobljavanje, uključujući i potrebnu obuku, kvalifikacija i motivacija zainteresovanih lica, u ovom ili onom svojstvu, za postizanje odgovarajućeg nivoa zaštite na radu i zdravstvene zaštite;
- (d) komuniciranje i saradnja na nivou radne grupe i preduzeća, kao i na svim drugim odgovarajućim nivoima do nacionalnog nivoa, uključujući i taj nivo;
- (e) zaštita radnika i njihovih predstavnika od disciplinskih mera zbog akcija koje su oni na odgovarajući način preduzeli u skladu sa politikom iz člana 4. ove konvencije.

Član 6.

Pri formulisanju politike iz [člana 4.](#) ove konvencije treba naznačiti odnosne funkcije i odgovornosti javnih organa vlasti, poslodavaca, radnika i ostalih tela, odnosno lica zainteresovanih za zaštitu na radu, zdravstvenu zaštitu i radnu sredinu, vodeći računa i o komplementarnom karakteru tih odgovornosti i nacionalnim uslovima i praksi.

Član 7.

Stanje zaštite na radu, zdravstvene zaštite i radne sredine treba revidirati u odgovarajućim intervalima, celovito ili u određenim oblastima, da bi se uočili najkrupniji problemi, razviju efikasni metodi za njihovo rešavanje, utvrde prioriteta za akcije i ocene rezultati.

III. AKCIJA NA NACIONALNOM PLANU

Član 8.

Svaka članica treba, zakonom, odnosno propisom ili na bilo koji drugi način, koji je saglasan sa nacionalnim uslovima i praksom i u konsultacijama sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, da preduzima mere koje mogu biti potrebne za primenu [člana 4.](#) ove konvencije.

Član 9.

1. Primenu zakona i propisa o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj sredini treba obezbediti odgovarajućim i pogodnim sistemom inspekcije.
2. U sistemu kontrole treba predvideti odgovarajuće kazne za kršenje zakona i propisa.

Član 10.

Treba preduzeti mere za usmeravanje poslodavaca i radnika da bi im se pomoglo u ispunjavanju zakonskih obaveza.

Član 11.

Da bi se sprovodila u delo politika iz [člana 4.](#) ove konvencije, nadležni organ, odnosno organi treba da obezbede

progresivno obavljanje sledećih zadataka:

- (a) utvrđivanje, kad to karakter i stepen opasnosti zahtevaju, uslova projektovanja gradnje i situacionog plana preduzeća, početak njihovog rada, glavne izmene koje utiču na njih i promene u njihovoj nameni, bezbednost tehničke opreme koja se koristi na radu, kao i primenu postupka koje su utvrdili nadležni organi;
- (b) određivanje radnih procesa, supstancija i agenasa izlaganje kojima treba da bude zabranjeno, ograničeno ili uslovljeno odobrenjem, odnosno kontrolom nadležnog organa, odnosno nadležnih organa; treba uzeti u obzir i opasnost po zdravlje koja je posledica istovremenog izlaganja nekolikim supstancijama ili agensima;
- (c) utvrđivanje i primena postupka za prijavljivanje nesreća na radu i profesionalnih oboljenja od strane poslodavaca i, gde to odgovara, ustanova osiguranja i ostalih direktno zainteresovanih, kao i izrada godišnjih statistika o nesrećama na radu i profesionalnim oboljenjima;
- (d) sprovođenje anketa tamo gde su nesreće na radu, profesionalna oboljenja i ostale povrede do kojih dođe u toku rada ili u vezi sa radom najverovatnije posledica teške situacije;
- (e) objavljivanje, svake godine, informacija o merama koje su preduzete saglasno politici iz [člana 4.](#) ove konvencije i o nesrećama na radu, profesionalnim oboljenjima i svim drugim povredama do kojih dođe u toku rada ili u vezi sa radom;
- (f) uvođenje, odnosno razvoj, u skladu sa nacionalnim uslovima i mogućnostima, sistema istraživanja hemijskih, fizičkih ili bioloških agenasa sa stanovišta opasnosti za zdravlje radnika.

Član 12.

Treba preduzeti mere, u skladu sa nacionalnim zakonom i praksom, kojima bi se obezbedilo da se oni koji projektuju, proizvode, uvoze, obezbeđuju ili prenose mašine, opremu ili supstancije za profesionalne svrhe:

- (a) uvere da, ako je to izvodljivo, mašine, oprema ili supstancije ne predstavljaju opasnost za bezbednost i zdravlje onih koji ih pravilno koriste;
- (b) da stave na raspolaganje informacije o pravilnom instalisanju i korišćenju mašina i opreme i pravilnom korišćenju supstancija i informacije o opasnostima koje predstavljaju mašine i oprema i opasnim svojstvima hemijskih supstancija i fizičkih i bioloških agenasa ili proizvoda, kao i uputstva o tome kako izbeći poznate opasnosti;
- (c) da proučavaju i istražuju ili na neki drugi način prate naučna i tehnička znanja potrebna da bi se ispunili uslovi iz podstavova (a) i (b) ovog člana.

Član 13.

Radnik koji je napustio radno mesto kad ima opravdan razlog da veruje da postoji neposredna i ozbiljna opasnost za njegov život, odnosno zdravlje treba da bude zaštićen od neopravdanih posledica u skladu sa nacionalnim uslovima i praksom.

Član 14.

Treba preduzeti mere, na način koji odgovara nacionalnim uslovima i praksi, kako bi se podsticalo uključivanje pitanja zaštite na radu, zdravstvene zaštite i radne sredine na svim nivoima obrazovanja i obuke, uključujući i više tehničko, medicinsko i stručno obrazovanje, na način koji zadovoljava potrebe svih radnika za obukom.

Član 15.

1. Da bi se obezbedila povezanost politike iz [člana 4.](#) ove konvencije i mera za njenu primenu, svaka članica treba, posle konsultacija, u najranijoj mogućoj fazi, sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika i sa drugim ustanovama, zavisno od slučaja, da preduzima mere koje odgovaraju nacionalnim uslovima i praksi kako bi se obezbedila potrebna koordinacija između raznih organa i tela zaduženih za primenu drugog i trećeg dela ove konvencije.

2. Kad god to okolnosti zahtevaju i nacionalni uslovi i praksa dozvoljavaju, ove mere treba da obuhvate i osnivanje jednog centralnog organa.

IV. MERE NA NIVOU PREDUZEĆA

Član 16.

1. Od poslodavaca treba zahtevati da obezbede, koliko je to izvodljivo, da radna mesta, mašine, oprema i procesi pod njihovom kontrolom budu bezbedni i bez opasnosti za zdravlje.

2. Od poslodavaca treba zahtevati da obezbede, koliko je to izvodljivo, da hemijske, fizičke i biološke supstancije i agensi koji su pod njihovom kontrolom budu bez opasnosti za zdravlje kad se preduzmu određene mere zaštite.

3. Od poslodavaca treba zahtevati da obezbede, gde je to potrebno, odgovarajuću zaštitnu odeću i opremu da bi se predupredile, koliko je to razumno i izvodljivo, opasnosti od nesreća ili štetne posledice po zdravlje.

Član 17.

Kad god dva ili više preduzeća obavljaju poslove istovremeno na jednom radnom mestu ona treba da sarađuju na primeni odredaba ove konvencije.

Član 18.

Od poslodavaca treba zahtevati da predvide, gde god je to potrebno, mere za rešavanje bitnih slučajeva i nesreća, uključujući i odgovarajuće aranžmane za pružanje pravne pomoći.

Član 19.

Na nivou preduzeća treba preduzeti mere:

- (a) da radnici, u toku obavljanja svog rada, sarađuju na ispunjavanju obaveza koje ima njihov poslodavac;
- (b) da predstavnici radnika u preduzećima sarađuju sa poslodavcem u oblasti zaštite na radu i zdravstvene zaštite;
- (c) da se predstavnicima radnika u preduzeću daju odgovarajuće informacije o merama koje je preduzeo poslodavac da obezbedi njihovu zaštitu na radu i zdravstvenu zaštitu i da mogu da konsultuju svoje predstavničke organizacije o tim informacijama, pod uslovom da ne otkrivaju poslovne tajne;
- (d) da se radnicima i njihovim predstavnicima u preduzeću obezbedi odgovarajuća obuka u oblasti zaštite na radu i zdravstvene zaštite;
- (e) da se radnicima ili njihovim predstavnicima i, zavisno od slučaja, njihovim predstavničkim organizacijama u preduzeću omogući, u skladu sa nacionalnim zakonima i praksom, da razmotre sve aspekte zaštite na radu povezane sa njihovim radom, kao i da ih poslodavac konsultuje o tim pitanjima; za tu svrhu mogu se, uz zajednički sporazum, u preduzeće dovesti spoljni tehnički savetnici;
- (f) da radnik odmah prijavi svom neposrednom pretpostavljenom svaku situaciju za koju ima objektivnih razloga da veruje da predstavlja neposrednu i ozbiljnu opasnost za njegov život ili zdravlje; dok poslodavac ne preduzme mere da se to ispravi, ako je potrebno, on ne može da zahteva od radnika da se vrate na mesto rada ako i dalje postoji stalna neposredna i ozbiljna opasnost za život ili zdravlje.

Član 20.

Saradnja između poslodavaca i radnika, odnosno njihovih predstavnika u preduzeću treba da predstavlja osnovni element organizacionih i ostalih mera preduzetih shodno čl. [16. do 19.](#) ove konvencije.

Član 21.

Mere zaštite na radu i zdravstvene zaštite ne treba da povlače nikakve troškove za radnike.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.

Ovom konvencijom se ne revidira ni jedna međunarodna konvencija ili preporuka o radu.

Član 23.

Formalna ratifikacija ove konvencije dostavlja se generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije.

Član 24.

1. Ova konvencija obavezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.
2. Konvencija stupa na snagu 12 meseci od datuma kad je generalni direktor registrovao ratifikacije dve članice.
3. Posle toga, ova konvencija stupa na snagu, za svaku članicu, 12 meseci od datuma registrovanja njene ratifikacije.

Član 25.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je otkáže po isteku deset godina od datuma kad je prvi put stupila na snagu, aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije. To otkazivanje stupa na snagu po isteku jedne godine od datuma registracije Konvencije.
2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u toku godine koja sledi posle isteka perioda od deset godina pomenutog u prethodnom stavu ne iskoristi pravo na otkazivanje predviđeno ovim članom, biće obavezna za sledeći period od deset godina, a posle toga može da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog desetogodišnjeg perioda pod uslovima predviđenim ovim članom.

Član 26.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada treba da obavesti sve članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu dostavile članice Organizacije.
2. Kad bude obavestavao članice Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će skrenuti pažnju članicama organizacije na datum stupanja Konvencije na snagu.

Član 27.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije, u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija sve podatke o svim ratifikacijama i otkazivanjima koje je on registrovao u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 28.

Kad to bude smatrao potrebnim, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada će podneti Generalnoj konferenciji

izveštaj o primeni ove konvencije i razmotriće da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene celovite ili delimične revizije.

Član 29.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se revidira ova konvencija, u celini ili delimično, onda, ukoliko se novom konvencijom drugačije ne predviđa:

(a) ratifikovanje nove konvencije kojom se vrši revizija povlači ipso jure neposredno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na odredbe [člana 25](#), ako i kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupi na snagu;

(b) od datuma stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova konvencija prestaje da bude otvorena članicama za ratifikaciju.

2. Ova konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratifikovale ali nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 30.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije podjednako su punovažne.

Predsednik Konferencije,

Alioune Diagne, s. r.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada,

Francis Blanchard, s. r.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom listu SFRJ - Međunarodni ugovori".

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Tekst na engleskom jeziku nije prikazan.

Konvencija br.17 - O naknadi koja se isplaćuje radnicima za slučaj nesreće na radu

Opšta skupština Međunarodne organizacije rada koju je u Ženevi sazvalo Upravno veće Međunarodne kancelarije rada, sastavši se na svom sedmom zasjedanju 19. maja 1925., i odlučivši prihvatiti određene predloge u vezi s naknadom koja se isplaćuje radnicima u slučaju nesreće na radu, a što je prva tačka dnevnog reda zasjedanja, i odlučivši tim predlozima dati oblik međunarodne konvencije; usvaja 10. juna 1925. godine sledeću konvenciju pod nazivom Konvencija o isplati naknade radnicima u slučaju nesreće iz 1925. na ratifikaciju članicama Međunarodne organizacije rada u skladu s odredbama Statuta Međunarodne organizacije rada:

Članak 1.

Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja ratifikuje ovu Konvenciju obavezuje se da će radnicima koji zadobiju povrede zbog industrijske nesreće ili osobama koje oni uzdržavaju osigurati naknadu pod uslovima koji su barem jednaki onima predviđenim ovom Konvencijom.

Članak 2.

1. Zakoni i drugi propisi koji regulišu pitanje naknade radnicima moraju se primenjivati na radnike, zaposlene i naučnike zaposlene u svim trgovačkim društvima, preduzećima ili kompanijama bez obzira na vrstu, bilo da su javne ili privatne.

2. Uprkos tome, svaka članica je slobodna da svojim nacionalnim zakonodavstvom predvidi one izuzetke koje smatra potrebnima u odnosu na:

- (a) osobe čije je zaposlenje povremene naravi i koje nisu zaposlene u svrhu obavljanja uobičajenih poslova poslodavca;
- (b) radnike kod kuće;
- (c) članove poslodavčeve porodice koji rade isključivo za njega i koji žive u njegovoj kući;
- (d) radnike čiji rad nije fizički rad i čija zarada prelazi granicu utvrđenu nacionalnim zakonima i drugim propisima.

Članak 3.

Ova Konvencija se ne primenjuje na:

- (1) pomorce i ribare koji će biti obuhvaćeni posebnom konvencijom;
- (2) osobe obuhvaćene nekim posebnim ustavom, čiji uslovi nisu nepovoljniji od onih predviđenih ovom Konvencijom.

Članak 4.

Ova Konvencija se ne primenjuje na poljoprivredu u odnosu na koju ostaje na snazi Konvencija o naknadi zbog nesreće na radu radnicima u poljoprivredi koju je usvojila Međunarodna konferencija rada.

Članak 5.

Naknada isplata povređenom radniku ili osobama koje on izdržava, u slučaju kada kao posledica povrede nastupi trajna nesposobnost ili smrt, isplaćivaće se obročno. Naknada se može u celosti ili delimično isplatiti i jednokratno, ako nadležna vlast dobije jemstva da će se svrsishodno upotrebiti.

Članak 6.

U slučaju nesposobnosti, naknada će se početi isplaćivati najkasnije od petog dana nakon nesreće, bilo da isplatu vrši poslodavac, Zavod za osiguranje od nesrećnog slučaja ili Zavod za bolesničko osiguranje.

Članak 7.

U slučajevima kada zbog povrede nastane nesposobnost takve naravi da povređeni radnik mora koristiti stalnu pomoć druge osobe, osiguraće se dodatna naknada.

Članak 8.

Nacionalnim zakonodavstvom će se propisati one mere nadzora i načini revizije koji se smatraju potrebnim.

Članak 9.

Povređeni radnici imaju pravo na lekarsku pomoć, te na onu hiruršku i lekarsku pomoć za koju je utvrđeno da je potrebna u slučaju nesreća. Troškove takve pomoći podmiruje ili poslodavac ili zavod za osiguranje od nesrećnog slučaja, ili zavod za bolesničko ili invalidsko osiguranje.

Članak 10.

1. Povređene radnike mora poslodavac ili osiguravač opskrbiti onim protetskim i ortopedskim pomagalicama koja su priznata kao potrebna, te im pomoći da ih na uobičajen način zamenjuju. Međutim, nacionalnim zakonodavstvom se može, u izuzetnim okolnostima, dopustiti da se umesto opskrbe takvim protetskim i ortopedskim pomagalicama i

njihove zamene povređenom radniku isplati iznos u visini verovatnog troška opskrbe takvim pomagalicama i njihove zamene, s time da se taj iznos odredi u trenutku utvrđivanja ili revizije iznosa naknade.

2. Nacionalnim zakonodavstvom će se osigurati one mere nadzora koje su potrebne kako bi se sprečila zloupotreba u vezi sa zamenom pomagala ili kako bi se osiguralo da se dodatna naknada iskoristi u ovu svrhu.

Članak 11.

Nacionalnim zakonodavstvom mora se propisati, u skladu s nacionalnim uslovima, najprikladniji način na koji će se u svim okolnostima u slučaju insolventnosti poslodavca ili osiguravača osigurati isplata naknade štete radnicima koji pretrpe povredu zbog industrijske nesreće ili, u slučaju smrti, osobama koje su oni uzdržavali.

Članak 12.

Službene ratifikacije ove Konvencije će se, pod uslovima utvrđenim Statutom Međunarodne organizacije rada, saopštiti generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada radi registracije.

Članak 13.

1. Ova Konvencija stupa na snagu onog datuma kada kod generalnog direktora budu registrovane ratifikacije dve članice Međunarodne organizacije rada.

2. Ona obavezuje samo one članice čije su ratifikacije registrovane u Međunarodnoj kancelariji rada.

3. Nakon toga, ova Konvencija stupa na snagu u odnosu na svaku članicu onog datuma kada je njena ratifikacija registrovana u Međunarodnoj kancelariji rada.

Članak 14.

Čim ratifikacije dve članice Međunarodne organizacije rada budu registrovane u Međunarodnoj kancelariji rada, generalni direktor Međunarodne kancelarije rada to će notifikovati svim članicama Međunarodne organizacije rada. On će im takođe notifikovati registraciju svih ratifikacija koje mu naknadno saopšte članice Organizacije.

Članak 15.

Uzimajući u obzir odredbe članka 13., svaka članica koja ratifikuje ovu Konvenciju obavezuje se primenjivati odredbe članaka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. i 11. najkasnije od 1. januara 1927. i preduzimati sve potrebne mere kako bi osigurala sprovođenje tih odredbi.

Članak 16.

Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja je ratifikovala ovu Konvenciju obavezuje se da će je primenjivati na svoje kolonije, posede i protektorate, u skladu s odredbama članka 35. Statuta Međunarodne organizacije rada.

Na osnovu [člana 112.](#) stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srbije, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 187 O PROMOTIVNOM OKVIRU BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

Proglašava se Zakon o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada broj 187 o promotivnom okviru bezbednosti i zdravlja na radu, koji je donela Narodna skupština Republike Srbije na Šestoj sednici Prvog redovnog zasedanja u 2009. godini, 29. maja 2009. godine.

PR broj 95

U Beogradu, 2. juna 2009. godine

Predsednik Republike,

Boris Tadić, s.r.

ZAKON

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 187 O PROMOTIVNOM OKVIRU BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

(Sl. glasnik RS br. 42/09)

Osnovni tekst na snazi od 10/06/2009 , u primeni od 10/06/2009

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada broj 187 o promotivnom okviru bezbednosti i zdravlja na radu, usvojena 15. juna 2006. godine u Ženevi u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije o promotivnom okviru bezbednosti i zdravlja na radu u originalu na engleskom jeziku i [u prevodu na srpski jezik](#) glasi:

C187 PROMOTIONAL FRAMEWORK FOR OCCUPATIONAL SAFETY AND HEALTH CONVENTION

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Ninety-fifth Session on 31 May 2006,

Recognizing the global magnitude of occupational injuries, diseases and deaths, and the need for further action to reduce them, and

Recalling that the protection of workers against sickness, disease and injury arising out of employment is among the objectives of the International Labour Organization as set out in its Constitution, and

Recognizing that occupational injuries, diseases and deaths have a negative effect on productivity and on economic and social development, and

Noting paragraph III(g) of the Declaration of Philadelphia, which provides that the International Labour Organization has the solemn obligation to further among the nations of the world programmes which will achieve adequate protection for the life and health of workers in all occupations, and

Mindful of the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-Up, 1998, and

Noting the Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155), the Occupational Safety and Health Recommendation, 1981 (No. 164), and other instruments of the International Labour Organization relevant to the promotional framework for occupational safety and health, and

Recalling that the promotion of occupational safety and health is part of the International Labour Organization's agenda of decent work for all, and

Recalling the Conclusions concerning ILO standards-related activities in the area of occupational safety and health - a global strategy, adopted by the International Labour Conference at its 91st Session (2003), in particular relating to ensuring that priority be given to occupational safety and health in national agendas, and

Stressing the importance of the continuous promotion of a national preventative safety and health culture, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to occupational safety and health, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts this fifteenth day of June of the year two thousand and six the following Convention, which may be cited as the Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006.

I. DEFINITIONS

Article 1

For the purpose of this Convention:

(a) the term national policy refers to the national policy on occupational safety and health and the working environment developed in accordance with the principles of Article 4 of the Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155);

(b) the term national system for occupational safety and health or national system refers to the infrastructure which provides the main framework for implementing the national policy and national programmes on occupational safety and health;

(c) the term national programme on occupational safety and health or national programme refers to any national programme that includes objectives to be achieved in a predetermined time frame, priorities and means of action formulated to improve occupational safety and health, and means to assess progress;

(d) the term a national preventative safety and health culture refers to a culture in which the right to a safe and healthy working environment is respected at all levels, where government, employers and workers actively participate in securing a safe and healthy working environment through a system of defined rights, responsibilities and duties, and where the principle of prevention is accorded the highest priority.

II. OBJECTIVE

Article 2

1. Each Member which ratifies this Convention shall promote continuous improvement of occupational safety and health to prevent occupational injuries, diseases and deaths, by the development, in consultation with the most representative organizations of employers and workers, of a national policy, national system and national programme.

2. Each Member shall take active steps towards achieving progressively a safe and healthy working environment through a national system and national programmes on occupational safety and health by taking into account the principles set out in instruments of the International Labour Organization (ILO) relevant to the promotional framework for occupational safety and health.

3. Each Member, in consultation with the most representative organizations of employers and workers, shall periodically consider what measures could be taken to ratify relevant occupational safety and health Conventions of the ILO.

III. NATIONAL POLICY

Article 3

1. Each Member shall promote a safe and healthy working environment by formulating a national policy.

2. Each Member shall promote and advance, at all relevant levels, the right of workers to a safe and healthy working environment.

3. In formulating its national policy, each Member, in light of national conditions and practice and in consultation with the most representative organizations of employers and workers, shall promote basic principles such as assessing occupational risks or hazards; combating occupational risks or hazards at source; and developing a national preventative safety and health culture that includes information, consultation and training.

IV. NATIONAL SYSTEM

Article 4

1. Each Member shall establish, maintain, progressively develop and periodically review a national system for occupational safety and health, in consultation with the most representative organizations of employers and workers.

2. The national system for occupational safety and health shall include among others:

(a) laws and regulations, collective agreements where appropriate, and any other relevant instruments on occupational safety and health;

(b) an authority or body, or authorities or bodies, responsible for occupational safety and health, designated in accordance with national law and practice;

(c) mechanisms for ensuring compliance with national laws and regulations, including systems of inspection; and

(d) arrangements to promote, at the level of the undertaking, cooperation between management, workers and their representatives as an essential element of workplace-related prevention measures.

3. The national system for occupational safety and health shall include, where appropriate:

(a) a national tripartite advisory body, or bodies, addressing occupational safety and health issues;

(b) information and advisory services on occupational safety and health;

(c) the provision of occupational safety and health training;

(d) occupational health services in accordance with national law and practice;

(e) research on occupational safety and health;

- (f) a mechanism for the collection and analysis of data on occupational injuries and diseases, taking into account relevant ILO instruments;
- (g) provisions for collaboration with relevant insurance or social security schemes covering occupational injuries and diseases; and
- (h) support mechanisms for a progressive improvement of occupational safety and health conditions in micro-enterprises, in small and medium-sized enterprises and in the informal economy.

V. NATIONAL PROGRAMME

Article 5

1. Each Member shall formulate, implement, monitor, evaluate and periodically review a national programme on occupational safety and health in consultation with the most representative organizations of employers and workers.
2. The national programme shall:
 - (a) promote the development of a national preventative safety and health culture;
 - (b) contribute to the protection of workers by eliminating or minimizing, so far as is reasonably practicable, work-related hazards and risks, in accordance with national law and practice, in order to prevent occupational injuries, diseases and deaths and promote safety and health in the workplace;
 - (c) be formulated and reviewed on the basis of analysis of the national situation regarding occupational safety and health, including analysis of the national system for occupational safety and health;
 - (d) include objectives, targets and indicators of progress; and
 - (e) be supported, where possible, by other complementary national programmes and plans which will assist in achieving progressively a safe and healthy working environment.
3. The national programme shall be widely publicized and, to the extent possible, endorsed and launched by the highest national authorities.

VI. FINAL PROVISIONS

Article 6

This Convention does not revise any international labour Conventions or Recommendations.

Article 7

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 8

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.
2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.
3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification is registered.

Article 9

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.
2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention within the first year of each new period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and denunciations that have been communicated by the Members of the Organization.
2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification that has been communicated, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention will come into force.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and denunciations that have been registered.

Article 12

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision.

Article 13

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention, then, unless the new Convention otherwise provides:

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 9 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 14

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

KONVENCIJA 187 KONVENCIJA O PROMOTIVNOM OKVIRU BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

Generalna konferencija međunarodne organizacije rada,

Budući da ju je Administrativni savet Međunarodne kancelarije rada sazvaio u Ženevi, i budući da se sastala na svojoj devedeset i petoj sednici na dan 31. juna 2006. godine,

Prepoznavajući da postoji ogroman broj profesionalnih povreda, bolesti i smrtnih slučajeva, kao i potreba za nastavkom aktivnosti u cilju smanjenja ovog broja, i

Podsećajući da je zaštita radnika od bolesti, poremećaja zdravlja i povreda koja proističe iz radnog odnosa među ciljevima Međunarodne organizacije rada kako je precizirano u njenom Statutu, i

Prepoznavajući da profesionalne povrede, bolesti i smrtni slučajevi imaju negativne posledice po produktivnost i po privredni i društveni razvoj, i

Ističući stav III (g) Filadelfijske deklaracije, kojim se predviđa da Međunarodna organizacija rada ima svečanu obavezu da među zemljama razvija svetske programe kojima se ostvaruje odgovarajuća zaštita života i zdravlja radnika u svim zanimanjima, i

Imajući na umu Deklaraciju MOR o osnovnim principima i pravima na radu i njenu primenu i praćenje iz 1988, i

Ističući [Konvenciju o bezbednosti i zdravlju na radu](#), 1981, (Br. 155),

Preporuku o bezbednosti i zdravlju na radu, 1981, (Br. 164) i druge instrumente Međunarodne organizacije rada od značaja za promotivni okvir bezbednosti i zdravlja na radu, i

Podsećajući da je unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu deo programa Međunarodne organizacije rada za ostvarenje odgovarajućeg rada za sve, i

Podsećajući na Zaključke o MORovim aktivnostima u vezi sa standardima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu - globalnom strategijom koju je usvojila Međunarodna konferencija rada na svojoj 91. sednici (2003) posebno u pogledu obaveza da se da prioritet bezbednosti i zdravlju na radu u nacionalnim programima rada, i

Naglašavajući značaj neprekidnog unapređivanja nacionalne preventivne kulture bezbednosti i zdravlja na radu, i
Budući da je donela odluku da se usvoje neki predlozi u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu, kao četvrtoj tački dnevnog reda sednice, i

Budući da je odlučila da ovi predlozi dobiju vid međunarodne konvencije;

usvaja na današnji dan, 15. juna 2006. godine, sledeću Konvenciju pod nazivom Konvencija o promotivnom okviru bezbednosti i zdravlja na radu, 2006.

I. DEFINICIJE

Član 1.

Za potrebe ove konvencije:

(a) izraz "nacionalna politika" označava nacionalnu politiku bezbednosti i zdravlja na radu i radnom okruženju izrađenoj u skladu sa principima iz [člana 4.](#) Konvencije o bezbednosti i zdravlju na radu, 1981 (Br. 155);

(b) izrazi "nacionalni sistem bezbednosti i zdravlja na radu", ili "nacionalni sistem" označavaju infrastrukturu koja pruža osnovni okvir za sprovođenje nacionalne politike i nacionalnih programa bezbednosti i zdravlja na radu;

(c) izrazi "nacionalni program bezbednosti i zdravlja na radu" ili "nacionalni program" označavaju svaki nacionalni program koji sadrži ciljeve koje treba ostvariti u unapred utvrđenom roku, prioritete i sredstva delovanja formulisane sa namerom da se poboljša bezbednost i zdravlje na radu, kao i sredstva kojima će se proceniti ostvareni napredak;

(d) izraz "nacionalna preventivna kultura bezbednosti i zdravlja na radu" označava kulturu u kojoj se na svim nivoima poštuje pravo na bezbedno i zdravo radno okruženje, gde vlada, poslodavci i radnici aktivno učestvuju u obezbeđivanju bezbednog i zdravog radnog okruženja kroz sistem definisanih prava, obaveza i dužnosti i gde se načelu preventivnosti daje najveći prioritet.

II. CILJ

Član 2.

1. Sve članice koje ratifikuju ovu konvenciju obavezuju se na promociju stalnog poboljšavanja bezbednosti i zdravlja na radu u cilju prevencije profesionalnih povreda, bolesti i smrtnih slučajeva, kroz razvoj, u dogovoru sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, nacionalne politike, nacionalnog sistema i nacionalnog programa.

2. Sve članice obavezuju se da aktivno preduzimaju korake ka postizanju progresivno bezbednijeg i zdravog radnog okruženja kroz nacionalni sistem i nacionalne programe bezbednosti i zdravlja na radu kroz vođenje računa o principima iz instrumenata Međunarodne organizacije rada (MOR) od značaja za promotivni okvir bezbednosti i zdravlja na radu.

3. Sve članice, u dogovoru sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, imaju obavezu da periodično razmatraju koje bi mere mogle da se preduzmu da bi se ratifikovale odgovarajuće konvencije MOR-a o bezbednosti i zdravlju na radu.

III. NACIONALNA POLITIKA

Član 3.

1. Sve članice obavezuju se da promovišu bezbednost i zdravlje radnog okruženja kroz formulisanje nacionalne politike.

2. Sve članice obavezuju se da promovišu i unapređuju, na svim relevantnim nivoima, pravo radnika na bezbedno i zdravo radno okruženje.

3. Prilikom formulisanja nacionalne politike, sve članice, u skladu sa nacionalnim uslovima i praksom i u dogovoru sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, imaju obavezu da promovišu osnovna načela kao što su: procena profesionalnih rizika i opasnosti na radu; borba protiv profesionalnih rizika ili opasnosti na izvoru; razvoj nacionalne preventivne kulture bezbednosti i zdravlja na radu, koja uključuje informisanje, konsultovanje i obuku.

IV. NACIONALNI SISTEM

Član 4.

1. Sve članice obavezuju se da uspostave, održavaju, progresivno razvijaju i periodično preispituju nacionalni sistem bezbednosti i zdravlja na radu, u dogovoru sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika.

2. Nacionalni sistem bezbednosti i zdravlja na radu obuhvata, između ostalog:

(a) zakone i propise, kolektivne ugovore gde je odgovarajuće, i sve druge relevantne instrumente o bezbednosti i zdravlju na radu;

(b) organ ili telo, ili organe ili tela, nadležne za bezbednost i zdravlje na radu, imenovane u skladu sa nacionalnim zakonom i praksom;

(c) mehanizme za obezbeđenje poštovanja nacionalnih zakona i propisa, uključujući i sisteme inspekcije;

(d) aranžmane za unapređenje (promociju), na nivou preduzeća, saradnje između posloводства, radnika i njihovih predstavnika kao bitnog elementa preventivnih mera u vezi sa radnim mestom.

3. Nacionalni sistem bezbednosti i zdravlja na radu sastoji se, gde je odgovarajuće, iz:

(a) nacionalnog savetodavnog tripartitnog, jednog ili više tela, koja rešavaju pitanja bezbednosti i zdravlja na radu;

(b) informativne i savetodavne službe o bezbednosti i zdravlju na radu;

(c) predviđene obuke o bezbednosti i zdravlju na radu;

(d) službe bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa nacionalnim zakonom i praksom;

(e) istraživanja bezbednosti i zdravlja na radu;

(f) mehanizma za prikupljanje i analizu podataka o profesionalnim povredama i bolestima, uz uzimanje u obzir relevantnih instrumenata MOR-a;

(g) predviđene saradnje sa relevantnim sistemima osiguranja i socijalne sigurnosti od profesionalnih povreda i bolesti;

(h) mehanizama podrške za progresivno unapređivanje uslova bezbednosti i zdravlja na radu u mikro-preduzećima, u malim i srednjim preduzećima i neformalnoj ekonomiji.

V. NACIONALNI PROGRAM

Član 5.

1. Sve članice obavezuju se na sprovođenje, praćenje, evaluiranje i periodično preispitivanje nacionalnog programa bezbednosti i zdravlja na radu u dogovoru sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika.
2. Nacionalnim programom mora se:
 - (a) Promovisati razvoj nacionalne preventivne kulture bezbednosti i zdravlja;
 - (b) doprinosti zaštiti radnika kroz eliminaciju i svođenje na najmanju meru, do mere do koje je praktično izvodivo, opasnosti i rizika u vezi sa radnim mestom, u skladu sa nacionalnim zakonom i praksom, u cilju sprečavanja profesionalnih povreda, bolesti i smrtnih slučajeva i promocije bezbednosti i zdravlja na radnom mestu;
 - (c) formulisati i preispitivati na osnovu analize nacionalne situacije u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu, uključujući analizu nacionalnog sistema bezbednosti i zdravlja na radu;
 - (d) uneti širi i uži ciljevi i indikatori napretka;
 - (e) pružiti podrška, gde je moguće, kroz druge dopunske (komplementarne) nacionalne programe i planove kojima će se pomoći progresivno ostvarivanje bezbednog i zdravog radnog okruženja.
3. Najviši nacionalni organi imaju obavezu da široko publikuju, i, do mere do koje je moguće, zvanično odobravaju i operacionalizuju nacionalni program.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 6.

Ovom konvencijom ne revidira se niti jedna međunarodna konvencija ili preporuka rada.

Član 7.

Zvanične ratifikacije ove konvencije moraju se saopštiti generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada zbog registracije.

Član 8.

1. Ova konvencija obavezujuća je za one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrovane kod generalnog direktora Međunarodne kancelarije rada.
2. Ona stupa na snagu dvanaest meseci od datuma kada je ratifikacija dve članice registrovana kod generalnog direktora.
3. Znači da ova konvencija stupa na snagu za svaku članicu dvanaest meseci od datuma kada je njena ratifikacija registrovana.

Član 9.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je se odrekne nakon isteka perioda od deset godina od datuma njenog prvog stupanja na snagu, aktom prosleđenim generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada na registraciju. Ovo odricanje ne sme stupiti na snagu pre isteka jedne godine od datuma njegovog registrovanja.
2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju, a koja nije u periodu od godinu dana nakon isteka perioda od deset godina pomenutog u prethodnom stavu, ostvarila pravo na odricanje predviđeno ovim članom, biće obavezana za naredni period od deset godina, i nakon toga, može da se odrekne ove konvencije u prvoj godini svakog novog perioda od deset godina, u skladu sa uslovima predviđenim ovim članom.

Član 10.

1. Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obavezan je da obavesti sve članice Međunarodne kancelarije rada o registraciji svih ratifikacija i odricanja koje su dostavile članice Organizacije.
2. Kada je obaveštenje članice Organizacije o registraciji druge ratifikacije saopšteno, generalni direktor ima obavezu da skrene pažnju članicama Organizacije na datum kada će Konvencija stupiti na snagu.

Član 11.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada dužan je da saopšti generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija na registrovanje u skladu sa [članom 102](#). Povelje Ujedinjenih nacija o svim pojedinostima svih ratifikacija i odricanja koje su registrovane.

Član 12.

Onda kada smatra da je neophodno, Administrativni savet Međunarodne kancelarije rada ima obavezu da predstavi Generalnoj konferenciji izveštaj o delovanju ove konvencije i da ispita koliko je poželjno da se pitanje njenog preispitivanja stavi na dnevni red.

Član 13.

1. U slučaju da se na Konferenciji usvoji nova konvencija kojom se preispituje (tj. revidira) ova konvencija, tada, sem ako novom konvencijom nije drugačije predviđeno:
 - (a) ratifikacija od strane neke članice nove revidirajuće konvencije ipso jure znači i neposredno odricanje od ove konvencije, bez obzira na odredbe gore pomenutog [člana 9](#), ako i kada nova revidirajuća konvencija stupi na snagu;

(b) od datuma kada nova revidirajuća konvencija stupi na snagu, ova konvencija prestaje da bude raspoloživa za ratifikaciju od strane članica.

2. Ova konvencija ostaje u svakom slučaju na snazi u svom datom obliku i sadržini za one članice koje su je ratifikovale a nisu ratifikovale revidirajuću konvenciju.

Član 14.

Obe verzije teksta i na engleskom i na francuskom jeziku imaju podjednaku važnost.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori".

Na osnovu člana 315. tačka 3. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Predsedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije izdaje

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 159 O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU INVALIDA

Proglašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada broj 159 o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida, koji je usvojila Skupština SFRJ, na sednici Veća republika i pokrajina od 27. marta 1987. godine i na sednici Saveznog veća od 30. marta 1987. godine.

P. br. 691

30. marta 1987. godine

Beograd

Predsednik

Predsedništva SFRJ,

Sinan Hasani, s.r.

Potpredsednik

Skupštine SFRJ,

Neđo Borković, s.r.

ZAKON

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 159 O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU INVALIDA

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 3/87)

Osnovni tekst na snazi od 08/04/1987, u primeni od 08/04/1987

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada broj 159 o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida, usvojena u Ženevi 20. juna 1983. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na francuskom ^[1] i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

KONVENCIJA BROJ 159

KONVENCIJA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU INVALIDA

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savet Međunarodnog biroa rada i koja se sastala na 69. zasedanju 1. juna 1983. godine,

- primajući k znanju postojeće međunarodne norme sadržane u Preporuci o profesionalnoj rehabilitaciji invalida, 1955. i Preporuci o razvoju ljudskih resursa, 1975.

- konstatujući da je od usvajanja Preporuke o profesionalnoj rehabilitaciji invalida, 1955, došlo do značajnih novina u shvatanju potreba za rehabilitacijom, delokrugu i organizaciji službi za rehabilitaciju, kao i u zakonima i praksi mnogih država članica po pitanjima obuhvaćenim tom preporukom,

- uzimajući u obzir to da je Generalna skupština Ujedinjenih nacija 1981. godine bila proglasila Međunarodnom godinom invalida, sa temom "Potpuno učešće i jednakost", i da jedan sveobuhvatan svetski program akcije koji se odnosi na invalide treba da pruži efikasne mere na međunarodnom i nacionalnom planu za realizaciju ciljeva "potpunog učešća" invalida u društvenom životu i razvoju i "jednakosti",

- smatrajući da je ovakav razvoj događaja doveo do toga da je na mestu to da se usvoje nove međunarodne norme u ovoj oblasti, koje naročito vode računa o potrebi da se obezbede jednake mogućnosti i tretman svih kategorija invalida, kako u gradskim tako i u seoskim oblastima, u pogledu zapošljavanja i integracije u zajednici i

- pošto je odlučila da usvoji određene predloge u pogledu profesionalne rehabilitacije, što je četvrta tačka dnevnog reda i

- pošto je odlučila da ovi predlozi uzmu oblik međunarodne konvencije, usvaja 20. juna 1983. godine sledeću konvenciju, koja se može navoditi kao Konvencija o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida, 1983:

Deo I

DEFINICIJA I POLJE PRIMENE

Član 1.

1. Za svrhe ove konvencije, izraz "invalid" znači lice čiji su izgledi da obezbedi i zadrži odgovarajuće zaposlenje, kao i da napreduje u njemu, znatno smanjeni zbog propisno priznate fizičke ili mentalne mane.

2. Za svrhe ove konvencije, svaka članica smatra da je svrha profesionalne rehabilitacije da se omogući invalidu da

obezbedi i zadrži odgovarajuće zaposlenje, da napreduje u njemu i da se na taj način potpomogne integracija, odnosno reintegracija takvog lica u društvu.

3. Odredbe ove konvencije primenjuje svaka članica putem mera koje odgovaraju nacionalnim uslovima i koje su u skladu sa nacionalnom praksom.

4. Odredbe ove konvencije primenjuju se na sve kategorije invalida.

Deo II

PRINCIPI PROFESIONALNE REHABILITACIJE I POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA ZA INVALIDE

Član 2.

Svaka članica će, u skladu sa nacionalnim uslovima, praksom i mogućnostima, formulisati, realizovati i periodično revidirati nacionalnu politiku o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida.

Član 3.

Cilj te politike je da se obezbedi da se odgovarajuće mere profesionalne rehabilitacije stave na raspolaganje svim kategorijama invalida i da se unaprede mogućnosti za zapošljavanje invalida na otvorenom tržištu rada.

Član 4.

Ta politika se zasniva na principu jednakih mogućnosti između invalidiziranih radnika i radnika uopšte. Treba poštovati jednakost mogućnosti i tretmana invalidiziranih radnika i radnica. Posebno, pozitivne mere čiji je cilj da se postigne stvarna jednakost mogućnosti i tretmana između invalidiziranih radnika i ostalih radnika ne treba smatrati diskriminacijom prema drugim radnicima.

Član 5.

Predstavničke organizacije poslodavca i radnika treba konsultovati u pogledu realizacije dotične politike, uključujući i mere koje treba preduzeti za unapređenje saradnje i koordinacije između javnih i privatnih organa angažovanih na profesionalnoj rehabilitaciji. Isto tako, treba konsultovati predstavničke organizacije za invalide i predstavničke organizacije invalida.

Deo III

MERE NA NACIONALNOM PLANU ZA RAZVOJ PROFESIONALNE REHABILITACIJE I SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE INVALIDA

Član 6.

Svaka članica treba, zakonom, odnosno propisom ili bilo kojim drugim metodom koji je u skladu sa nacionalnim uslovima i praksom, da preduzme mere koje mogu biti potrebne za sprovođenje u delo čl. 2, 3, 4 i 5. ove konvencije.

Član 7.

Nadležni organi vlasti treba da preduzmu mere za obezbeđivanje i ocenu službi za profesionalnu orijentaciju, stručnog osposobljavanja, posredovanja, zapošljavanja i drugih srodnih službi koje treba da omoguće invalidima da dobiju i zadrže zaposlenje, kao i da napreduju u njemu. Uz potrebna prilagođavanja, treba koristiti postojeće službe za radnike uopšte, gde god je to moguće i na mestu.

Član 8.

Treba preduzeti mere da se podstakne osnivanje i razvoj službi za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida u seoskim oblastima i udaljenim zajednicama.

Član 9.

Svaka članica treba da nastoji da obezbedi obuku i da zainteresovanima stavi na raspolaganje savetnike za rehabilitaciju i drugo, na odgovarajući način obučeno osoblje odgovorno za profesionalnu orijentaciju, stručno osposobljavanje, posredovanje i zapošljavanje invalida.

Deo IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 10.

Zvanične ratifikacije ove konvencije treba dostaviti generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije.

Član 11.

1. Ova konvencija obavezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Ona stupa na snagu 12 meseci od datuma kada je generalni direktor registrovao ratifikaciju dveju članica.

3. Posle toga, ova konvencija stupa na snagu za svaku članicu 12 meseci od datuma registrovanja njene ratifikacije.

Član 12.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je otkaže po isteku 10 godina od datuma kada je Konvencija prvi put stupila na snagu, putem jednog akta koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi

registracije. To otkazivanje stupa na snagu tek po isteku godinu dana od datuma kada je registrovano.

2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja, u roku od godinu dana posle isteka desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom stavu, ne iskoristi pravo otkazivanja predviđeno ovim članom biće obavezna za sledeći period od 10 godina, a posle toga može da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog desetogodišnjeg perioda pod uslovima predviđenim ovim članom.

Član 13.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obaveštava sve članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija i otkazivanja koja mu dostave članice Organizacije.

2. Kada bude obaveštavao članice Međunarodne organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će skrenuti pažnju članicama Organizacije na datum stupanja Konvencije na snagu.

Član 14.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registracije, u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, sve pojedinosti o svim ratifikacijama i otkazivanjima koje je registrovao u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 15.

Kada bude smatrao potrebnim, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Generalnoj konferenciji izveštaj o sprovođenju ove konvencije i razmotriće da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene celovite ili delimične revizije.

Član 16.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se, u celini ili delimično, revidira ova konvencija, ako nova konvencija ne predviđa drukčije, onda:

a) ratifikovanje od strane jedne članice nove konvencije kojom se vrši revizija podrazumeva, ipso jure, neposredno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na odredbe člana 12, ako i kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu,

b) od datuma stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju od strane članica.

2. Ova konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratifikovale ali nisu ratifikovale konvenciju kojoj se vrši revizija.

Član 17.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije podjednako su punovažne.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ" - Međunarodni ugovori.

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Tekst na francuskom jeziku nije prikazan.

102. KONVENCIJA MOR

Na osnovu čl. 79. st. 1 tač. 5. Ustavnog zakona, a u vezi sa čl. 18. st. 2. Uredbe o organizaciji i poslovanju Saveznog izvršnog veća, Savezno izvršno veće donosi

UREDBU

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O MINIMALNOJ NORMI SOCIJALNOG OBEZBEĐENJA, USVOJENE NA TRIDESETPETOM ZASEDANJU OPŠTE KONFERENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA

(Sl. list FNRJ - Međunarodni ugovori br. 1/55)

Osnovni tekst na snazi od 27/10/1954 , u primeni od 27/10/1954

Član 1

Ratifikuje se Konvencija o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja, usvojena na tridestpetom zasjedanju Opšte konferencije Međunarodne organizacije rada, 28. juna 1952. godine ^[1], a koja u originalu na francuskom i prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

CONVENTION CONCERNANT LA NORME MINIMUM DE LA SÉCURITÉ SOCIALE

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée a Geneve par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 4 juin 1952, en sa trentecinquieme session,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives a la norme minimum de la sécurité sociale, question qui est comprise dans le cinquieme point a l'ordre du jour de la session,

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale,

adopte, ce vingt-huitieme jour de juin mil neuf cent cinquante deux, la convention ci-apres, qui sera dénommée Convention concernant la sécurité sociale (norme minimum), 1952.

PARTIE I. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Article 1

1. Aux fins de la présente convention:

- a) le terme "prescrit" signifie déterminé par ou en vertu de la législation nationale;
- b) le terme "résidence" désigne la résidence habituelle sur le territoire du Membre, et le terme "résidant" désigne une personne qui réside habituellement sur le territoire du Membre;
- c) le terme "épouse" désigne une épouse qui est a la charge de son mari;
- d) le terme "veuve" désigne une femme qui était a la charge de son époux au moment du décès de celui-ci;
- e) le terme "enfant" désigne un enfant au-dessous de l'âge auquel la scolarité obligatoire prend fin ou un enfant de moins de quinze ans, selon ce qui sera prescrit;
- f) le terme "stage" désigne soit une période de cotisation, soit une période d'emploi, soit une période de résidence, soit une combinaison quelconque de ces périodes, selon ce qui sera prescrit.

2. Aux fins des articles 10, 34 et 49 le terme "prestations" s'entend soit de soins fournis directement, soit de prestations indirectes consistant en un remboursement des frais supportés par l'intéressé.

Article 2

KONVENCIJA O MINIMALNOJ NORMI SOCIJALNOG OBEZBEĐENJA

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada

Sazvana u Ženevi od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, sastavši se 4. juna 1952. u svoje tridestpeto zasjedanje,

Pošto je odlučila da usvoji razne predloge o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja, pitanje obuhvaćeno petom tačkom dnevnog reda zasjedanja,

Pošto je odlučila da ovi predlozi dobiju formu međunarodne konvencije,

Usvaja danas dvadeset osmog juna hiljadu devet stotina pedeset druge, donju Konvenciju, koja će se zvati Konvencija o socijalnom obezbeđenju (minimalna norma), 1952.

DEO I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

1. U smislu ove Konvencije:

- a) izraz "propisan" znači određen nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu njega;
- b) izraz "prebivalište" označava uobičajeno mesto stanovanja na teritoriji Člana, a izraz "stanovnik" označava lice koje je redovno nastanjeno na teritoriji Člana;
- c) izraz "supruga" označava ženu koju izdržava muž;
- d) izraz "udovica" označava ženu koju je izdržavao muž u vreme svoje smrti;
- e) izraz "dete" označava dete ispod doba starosti kojim se završava obavezno školovanje ili dete ispod 15 godina starosti, prema tome kako bude propisano;
- f) izraz "staž" označava bilo period uplaćivanja doprinosa, bilo period zaposlenja, bilo period stalnog prebivanja, bilo makakvu kombinaciju ovih perioda, prema togme kako bude propisano.

2. U smislu članova [10](#), [34](#) i [49](#) pod izrazom "davanja" podrazumeva se bilo nega koja se pruža direktno, bilo indirektna davanja koja se sastoje u naknadi troškova koje je zainteresovani imao.

Član 2

Tout Membre pour lequel la présente convention est en vigueur devra:

a) appliquer:

i) la Partie I;

ii) trois au moins des Parties II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX et X comprenant l'une au moins des Parties IV, V, VI, IX et X;

iii) les dispositions correspondantes des Parties XI, XII et XIII;

iv) la Partie XIV;

b) spécifier dans sa ratification quelles sont celles des Parties II à X pour lesquelles il accepte les obligations découlant de la convention.

Article 3

1. Un Membre dont l'économie et ressources médicales n'ont pas atteint un développement suffisant peut, si l'autorité compétente le désire et aussi longtemps qu'elle le juge nécessaire, se réserver le bénéfice, par une déclaration annexée à sa ratification, des dérogations temporaires figurant dans les articles suivants: 9 d); 12 (2); 15 d); 18 (2); 21 c); 27 d); 33 b); 34 (3); 41 d); 48 c); 55 d) et 61 d).

2. Tout Membre, qui a fait une déclaration conformément au paragraphe 1 du présent article doit, dans le rapport annuel sur l'application de la présente convention qu'il est tenu de présenter en vertu de l'article 22 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, faire connaître à propos de chacune des dérogations dont il s'est réservé le bénéfice:

a) soit que les raisons qu'il a eues pour ce faire existent toujours;

b) soit qu'il renonce à partir d'une date déterminée à se prévaloir de la dérogation en question.

Article 4

1. Tout Membre qui a ratifié la présente convention peut, par la suite, notifier au Directeur général du Bureau international du Travail qu'il accepte les obligations découlant de la convention en ce qui concerne l'une des Parties II à X, qui n'ont pas déjà été spécifiées dans sa ratification, ou plusieurs, d'entre elles.

2. Les engagements prévus au paragraphe 1 du présent articles seront réputés partie intégrante de la ratification et porteront des effets identiques dès la date leur notification.

Article 5

Lorsqu'en vue de l'application de l'une quelconque des Parties II à X de la présente convention visées par sa ratification, un Membre est tenu de protéger des catégories prescrites de personnes formant au total au moins un pourcentage déterminé des salariés ou résidents, ce Membre doit s'assurer, avant de s'engager à appliquer ladite Partie, que le pourcentage en question est atteint.

Član za koga je ova Konvencija na snazi dužan je:

a) da primeni:

i) Deo I;

ii) Najmanje tri od Delova II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX i X među kojima bar jedan od Delova IV, V, VI, IX i X;

iii) Odgovarajue odredbe Delova XI, XII i XIII;

iv) Deo XIV;

b) Da označi u svojoj ratifikaciji za koje od Delova II do X preuzima obaveze koje proističu iz Konvencije.

Član 3

1. Član čija privredna i medicinska sredstva nisu u dovoljnoj meri razvijena, može, ako to nadležna vlast želi i dok ona to smatra za potrebno, jednom izjavom priloženom uz ratifikaciju, pridržati sebi pravo da se koristi privremenim derogacijama iz sledećih članova: 9 d); 12 (2); 15 d); 18 (2); 21 c); 27 d); 33 b); 34 (3); 41 d); 48 c); 55 d) i 61 d).

2. Svaki Član, koji je dao izjavu u smislu paragrafa 1 ovog člana, treba da u vezi svake derogacije za čije je korišćenje pridržao sebi pravo, navede u godišnjem izveštaju o primeni ove Konvencije koji je dužan da podnosi u smislu čl. 22 Ustava Međunarodne organizacije rada:

a) bilo da razlozi zbog kojih je to učinio još uvek postoje;

b) bilo da se počev od jednog određenog datuma odriče korišćenja derogacije u pitanju.

Član 4

1. Svaki Član koji je ratifikovao ovu Konvenciju može kasnije izvestiti Generalnog direktora Međunarodnog biroa rada da prihvata obaveze koje proističu iz Konvencije u pogledu jednog od Delova II do X, ili više njih, a koji u njegovoj ratifikaciji već nisu bili naznačeni.

2. Obaveze predviđene u paragrafu 1 ovog člana smatraće se kao sastavni deo ratifikacije i imaće, od datuma njihove notifikacije, isto dejstvo.

Član 5

Kada je u cilju primene ma kojeg od Delova II do X ove Konvencije, naznačenih u ratifikaciji, Član obavezan da zaštiti propisane kategorije lica, koje ukupno pretstavljaju najmanje određeni procenat lica u radnom odnosu ili stanovnika, taj Član je dužan, pre nego što se obaveže na primenu jednog takvog dela, da se uveri da je ovaj procenat dostignut.

Article 6

En vue d'appliquer les Parties II, III, IV, V, VIII (en ce qui concerne les soins médicaux), IX ou X de la présente convention, un Membre peut prendre en compte la protection résultant d'assurances qui, en vertu de la législation nationale, ne sont pas obligatoires pour les personnes protégées, lorsque ces assurances:

- a) sont contrôlées par les autorités publiques ou administrées en commun, conformément à des normes prescrites, par les employeurs et les travailleurs;
- b) couvrent une partie substantielle des personnes dont le gain ne dépasse pas celui de l'ouvrier masculin qualifié;
- c) satisfont, conjointement avec les autres formes de protection, s'il y a lieu, aux dispositions de la convention qui leur sont relatives.

PARTIE II. SOINS MÉDICAUX

Article 7

Tout Membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur, doit garantir l'attribution de prestations aux personnes protégées lorsque leur état nécessite des soins médicaux de caractère préventif ou curatif, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 8

L'éventualité couverte doit comprendre tout état morbide, quelle qu'en soit la cause, la grossesse, l'accouchement et leurs suites.

Article 9

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés, ainsi que les épouses et les enfants des salariés de ces catégories;
- b) soit des catégories prescrites de la population active, formant au total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents, ainsi que les épouses et les enfants des membres de ces catégories;
- c) soit des catégories prescrites de résidents, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des résidents;
- d) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins, ainsi que les épouses et les enfants de salariés de ces catégories.

Article 10

Član 6

U cilju primene Delova II, III, IV, V, VIII (u pogledu zdravstvene zaštite), IX i X ove Konvencije, Član može uzeti u obzir zaštitu koja proističe iz osiguranja, koje u smislu nacionalnog zakonodavstva nije obavezno za zaštićena lica, ako ovo osiguranje:

- a) kontrolišu javne vlasti ili njime, saobrazno propisanim normama, zajednički upravljaju poslodavci i radnici;
- b) obuhvata znatan deo lica čija zarada ne premaša zaradu kvalifikovanog radnika – muškarca;
- c) zadovoljava, zajedno sa ostalim formama zaštite, odgovarajuće odredbe Konvencije.

DEO II. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Član 7

Svaki Član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi, dužan je da, saobrazno niže naznačenim članovima ovog Dela, obezbedi zaštićenim licima davanja, ako njihovo stanje zahteva lekarsku negu preventivnog ili kurativnog karaktera.

Član 8

Osigurani slučaj obuhvata bolest, bez obzira na uzrok, trudnoću, porođaj i njihove posledice.

Član 9

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu, kao i supruge i decu lica tih kategorija;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva koje sačinjavaju ukupno najmanje 20 % od celokupnog broja stanovnika, kao i supruge i decu lica koja pripadaju tim kategorijama;
- c) bilo propisane kategorije stanovnika, koje sačinjavaju najmanje 50% od celokupnog broja stanovnika;
- d) bilo, kada je data izjava u vezi primene [člana 3](#), propisane kategorije lica u radnom odnosu, koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica, kao i supruge i decu lica u radnom odnosu koje pripadaju tim kategorijama.

Član 10

1. Les prestations doivent comprendre au moins:

a) en cas d'état morbide:

i) les soins de praticiens de médecine générale, y compris les visites a domicile;

ii) les soins de spécialistes donnés dans des hôpitaux a des personnes hospitalisées ou non hospitalisées et les soins de spécialistes qui peuvent etre donnés hors des hôpitaux;

iii) la fourniture des produits pharmaceutiques essentiels sur ordonnance d'un médecin ou d'un autre praticien qualifié;

iv) l'hospitalisation lorsqu'elle est nécessaire;

b) en cas de grossesse, d'accouchement et de leurs suites:

i) les soins prénatals, les soins pendant d'accouchement et les soins postnatals, donnés soit par un médecin, soit par une sage-femme diplômée;

ii) l'hospitalisation, lorsqu'elle est nécessaire.

2. Le bénéficiaire ou son soutien de famille peut etre tenu de participer aux frais des soins médicaux reçus en cas d'état morbide; les règles relatives a cette participation doivent etre établies de telle sorte qu'elles n'entraient pas une charge trop lourde.

3. Les prestations fournies conformément au présent article doivent tendre a préserver, a rétablir ou a améliorer la santé de la personne protégée, ainsi que son aptitude a travailler et a faire face a ses besoins personnels.

4. Les départements gouvernementaux ou institutions attribuant les prestations doivent encourager les personnes protégées, par tous les moyens que peuvent etre considérés comme appropriés, a recourir aux services généraux de santé mis a leur disposition par les autorités publiques ou par d'autres organismes reconnus par les autorités publiques.

Article 11

Les prestations mentionnées a l'article 10 doivent, dans l'éventualité couverte, etre garanties au moins aux personnes protégées qui ont accompli ou dont le soutien de famille a accompli un stage pouvant etre considéré comme nécessaire pour éviter les abus.

Article 12

1. Les prestations mentionnées a article 10 doivent etre accordées pendant toute la durée de l'éventualité couverte, avec cette exception qu'en cas d'état morbide, la durée des prestations peut etre limitée a 26 semaines par cas; toutefois les prestations médicales ne peuvent etre suspendues aussi longtemps qu'une indemnité de maladie est payée et des dispositions doivent etre prises pour élever la limite susmentionnée lorsqu'il s'agit de maladies prévues par la législation nationale pour lesquelles il est reconnu que des soins

1. Davanja obuhvataju najmanje:

a) u slučaju bolesti:

i) negu lekara opšte medicine, podrazumevajući tu i preglede kod kuće;

ii) negu lekara specijalista koja se pruža u bolnicama licima smeštenim u bolnicama ili licima van bolnica kao i negu lekara specijalista koja se može ukazivati izvan bolnica;

iii) osnovne farmaceutske proizvode po receptu lekara ili drugog stručnog lica;

iv) smeštaj u bolnici ako je to potrebno;

b) u slučaju trudnoće, porođaja i njihovih posledica:

i) negu pre porođaja, za vreme porođaja i posle porođaja, od strane lekara ili diplomirane babice;

ii) smeštaj u bolnici, ako je to potrebno.

2. Korisnik ili hranilac porodice može biti obavezan da učestvuje u troškovima zdravstvene zaštite u slučaju bolesti; pravila kojima se reguliše ovo pitanje treba da budu postavljena tako, da učešće u troškovima ne pretstavlja suviše veliki teret.

3. Davanja koja se pružaju prema ovom članu treba da doprinesu očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili poboljšanju zdravlja zaštićene osobe i njene radne sposobnosti i da udovoljavaju njenim ličnim potrebama.

4. Vladini organi ili ustanove koji obezbeđuju ova davanja dužni su da svim odgovarajućim sredstvima podstiču zaštićena lica da se obraćaju opštim zdravstvenim službama koje su im stavljene na raspolaganje od strane vlasti ili drugih organizacija priznatih od strane vlasti.

Član 11

Davanja pomenuta u članu 10 treba da u osiguranom slučaju budu obezbeđena bar zaštićenim licima koja su navršila ili čiji je hranilac porodice navršio određeni staž koji se smatra kao potreban radi sprečavanja zloupotreba.

Član 12

1. Davanja pomenuta u članu 10 imaju biti obezbeđena za sve vreme trajanja osiguranog slučaja, s tim da u slučaju bolesti mogu biti ograničena na 26 nedelja za svaki pojedini slučaj. Međutim, zdravstvena zaštita se ne može obustaviti se dok se prima naknada za slučaj bolesti, a posebnim odredbama treba predvideti mogućnost proširenja ovog ograničenja, ako se radi o bolestima predviđenim nacionalnim zakonodavstvom za koje

prolongés sont nécessaires.

2. Lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, la durée des prestations peut être limitée à 13 semaines par cas.

PARTIE III. INDÉMNITES DE MALADIE

Article 13

Tout Membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution d'indemnités de maladie, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 14

L'éventualité couverte doit comprendre l'incapacité de travail résultant d'un état morbide et entraînant la suspension du gain telle qu'elle est définie par la législation nationale.

Article 15

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble de salariés;
- b) soit des catégories prescrites de la population active, formant au total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents;
- c) soit tous les résidents dont les ressources pendant l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites conformément aux dispositions de l'article 67;
- d) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins.

Article 16

1. Lorsque sont protégées des catégories de salariés ou des catégories de la population active, la prestation sera un paiement périodique calculé soit conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66.

2. Lorsque sont protégées tous les résidents dont les ressources pendant de l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites, la prestation sera un paiement périodique calculé conformément aux dispositions de l'article 67.

Article 17

La prestation mentionnée à l'article 16 doit, dans l'éventualité couverte, être garantie au moins aux personnes protégées qui ont accompli un stage pouvant être considéré comme nécessaire pour éviter les abus.

Article 18

1. La prestation mentionnée à l'article 16 doit être accordée

se priznaje da zahtevaju dužu negu.

2. Ako je data izjava radi primene [čl. 3](#), davanja mogu biti vremenski ograničena na 13 nedelja za svaki pojedini slučaj.

DEO III. NAKNADA ZA SLUČAJ BOLESTI

Član 13

Svaki član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi, dužan je da obezbedi zaštićenim licima naknade za slučaj bolesti, prema odredbama sledećih članova ovoga Dela.

Član 14

Osigurani slučaj obuhvata nesposobnost za rad usled bolesti, koja povlači gubitak zarade kako je on definisan nacionalnim zakonodavstvom.

Član 15

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu, koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva, koje sačinjavaju ukupno najmanje 20% od celokupnog broja stanovnika;
- c) bilo sve stanovnike čije imovno stanje za vreme osiguranog slučaja ne prelazi granice propisane prema odredbama [čl. 67](#);
- d) bilo, ako je data izjava radi primene [čl. 3](#), propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industriskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 16

1. Ako su zaštićene određene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorija aktivnog stanovništva, davanja će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog bilo prema odredbama [člana 65](#), bilo prema odredbama [člana 66](#).

2. Ako su zaštićeni svi stanovnici čije imovno stanje za vreme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog prema odredbama [člana 67](#).

Član 17

Davanje pomenuto u članu 16, ima se u osiguranom slučaju, obezbediti bar zaštićenim licima koja su navršila određeni staž koji se smatra potrebnim radi sprečavanja zloupotreba.

Član 18

1. Davanje pomenuto u članu 16 ima se obezbediti

pendant toute la durée de l'éventualité, sous réserve que la durée de la prestation puisse être limitée à 26 semaines par cas de maladie, avec la possibilité de ne pas servir la prestation pour les trois premiers jours de suspension du gain.

2. Lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, la durée de la prestation peut être limitée:

a) soit à une période telle que le nombre total de jours pour lesquelles l'indemnité de maladie est accordée au cours d'une année ne soit pas inférieur à dix fois le nombre moyen des personnes protégées pendant la même année;

b) soit à 13 semaines par cas de maladie, avec la possibilité de ne pas servir la prestation pour les trois premiers jours de suspension du gain.

PARTIE IV. PRESTATIONS DE CHOMAGE

Article 19

Tout Membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations de chômage, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 20

L'éventualité couverte doit comprendre la suspension du gain – telle qu'elle est définie par la législation nationale – due à l'impossibilité d'obtenir un emploi convenable dans le cas d'une personne protégée qui est capable de travailler et disponible pour le travail.

Article 21

Les personnes protégées doivent comprendre:

a) soit des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés;

b) soit tous les résidents, dont les ressources pendant de l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites conformément aux dispositions de l'article 67;

c) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins.

Article 22

1. Lorsque sont protégées des catégories de salariés, la prestation sera un paiement périodique calculé conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66.

2. Lorsque sont protégées tous les résidents dont les ressources, pendant l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites, la prestation sera un paiement périodique calculé conformément aux dispositions de l'article 67.

za sve vreme trajanja osiguranog slučaja, s tim da njegovo trajanje može biti ograničeno na 26 nedelja za svaki pojedini slučaj bolovanja, uz mogućnost da se davanje ne isplaćuje za prva tri dana gubitka zarade.

2. Ako je data izjava radi primene [člana 3](#), davanje može biti vremenski ograničeno:

a) bilo na period određen tako da ukupan broj dana za koje se naknada za slučaj bolesti daje u toku jedne godine ne bude niži od desetostrukog prosečnog broja zaštićenih lica za vreme te godine;

b) bilo na 13 nedelja za svaki pojedini slučaj bolovanja, s mogućnošću da se davanja ne isplaćuju za prva tri dana gubitka zarade.

DEO IV. DAVANJA ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Član 19

Svaki Član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi, dužan je da zaštićenim licima obezbedi davanja za slučaj nezaposlenosti, prema sledećim članovima ovog Dela.

Član 20

Osigurani slučaj podrazumeva gubitak zarade kako je on definisan nacionalnim zakonodavstvom – zbog nemogućnosti za zaštićenu osobu, koja je sposobna i raspoloživa za rad, da dobije odgovarajuće zaposlenje.

Član 21

Krug zaštićenih lica obuhvata:

a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu;

b) bilo sve stanovnike čije imovno stanje za vreme osiguranog slučaja ne premaša granicu propisanu prema odredbama [člana 67](#);

c) bilo, kada je data izjava radi primene [člana 3](#), propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 22

1. Kada su zaštićene određene kategorije lica u radnom odnosu, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog prema odredbama [člana 65](#) ili [člana 66](#).

2. Kada su zaštićeni svi stanovnici čije imovno stanje, za vreme trajanja osiguranog slučaja, ne premaša propisanu granicu, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog prema

Article 23

La prestation mentionnée à l'article 22 doit, dans l'éventualité couverte, être garantie au moins aux personnes protégées qui ont accompli un stage pouvant être considéré comme nécessaire pour éviter les abus.

Article 24

1. La prestation mentionnée à l'article 22 doit être accordée pendant toute la durée de l'éventualité, avec cette exception que la durée de la prestation peut être limitée:

a) lorsque sont protégées des catégories de salariés, à 13 semaines au cours d'une période de 12 mois;

b) lorsque sont protégées tous les résidents dont les ressources pendant de l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites, à 26 semaines au cours d'une période de 12 mois;

2. Au cas où la durée de la prestation serait échelonnée, en vertu de la législation nationale, selon la durée de la cotisation ou selon les prestations antérieurement reçues au cours d'une période prescrite, les dispositions de l'alinéa a) du paragraphe 1 seront réputées satisfaites si la durée moyenne de la prestation comporte au moins 13 semaines au cours d'une période de 12 mois.

3. La prestation peut ne pas être versée pendant un délai de carence fixé aux sept premiers jours dans chaque cas de suspension du gain, en comptant les jours de chômage avant et après un emploi temporaire n'excèdent pas une durée prescrite comme faisant partie du même cas de suspension du gain.

4. Lorsqu'il s'agit de travailleurs saisonniers, la durée de la prestation et le délai de carence peuvent être adaptés aux conditions d'emploi.

PARTIE V. PRESTATIONS DE VIEILLESSE

Article 25

Tout membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations de vieillesse, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 26

1. L'éventualité couverte sera la survivance au-delà d'un âge prescrit.

2. L'âge prescrit ne devra pas dépasser soixante-cinq ans. Toutefois, un âge supérieur pourra être fixé par les autorités compétentes, eu égard à la capacité de travail des personnes âgées dans le pays dont il s'agit.

3. La législation nationale pourra suspendre les prestations si la

odredbama [člana 67](#).

Član 23

Davanje pomenuto u članu 22 ima se, u osiguranom slučaju, obezbediti bar zaštićenim licima koja su navršila određeni staž koji se smatra potrebnim radi sprečavanja zloupotreba.

Član 24

1. Davanje pomenuto u članu 22 ima se obezbediti za sve vreme trajanja osiguranog slučaja, s tim da njegovo trajanje može biti ograničeno:

a) kada su zaštićene određene kategorije lica u radnom odnosu, na 13 nedelja u toku perioda od 12 meseci;

b) kada su zaštićeni svi stanovnici čije imovno stanje za vreme trajanja osiguranog slučaja ne premaša propisanu granicu na 26 nedelja u toku perioda od 12 meseci;

2. Ako dužina davanja zavisi, na osnovu nacionalnog zakonodavstva, od dužine vremena plaćanja doprinosa ili od davanja primljenih ranije u toku jednog propisanog perioda, odredba alineje a) paragrafa 1 smatraće se zadovoljene ako prosečno trajanje davanja iznosi najmanje 13 nedelja u toku perioda od 12 meseci.

3. Davanje može da se ne isplaćuje za vreme roka čekanja od prvih 7 dana u svakom pojedinom slučaju gubitka zarade, računajući dane nezaposlenosti pre i posle privremenog zaposlenja koje ne prelazi propisano trajanje kao sastavne delove istog slučaja gubitka zarade.

4. Kada se radi o sezonskim radnicima, trajanje davanja i rok čekanja mogu biti usklađeni prema uslovima zaposlenja.

DEO V. DAVANJA ZA STAROST

Član 25

Svaki Član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi dužan je da obezbedi zaštićenim licima davanja za starost prema sledećim članovima ovoga Dela.

Član 26

1. Osigurani slučaj obuhvata starost preko propisane granice.

2. Propisana granica starosti ne može prelaziti šezdeset pet godina. Međutim, nadležne vlasti mogu odrediti višu granicu starosti, s obzirom na radnu sposobnost starijih lica u zemlji o kojoj se radi.

3. Nacionalno zakonodavstvo može obustaviti

personne qui y aurait eu droit exerce certaines activités rémunérées prescrites, ou pourra réduire les prestations contributives lorsque le gain du bénéficiaire excède un montant prescrit, et les prestations non contributives lorsque le gain du bénéficiaire, ou ses autres ressources, ou les deux ensemble, excèdent un montant prescrit.

Article 27

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés;
- b) soit des catégories prescrites de la population active, formant au total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents;
- c) soit tous les résidents dont les ressources pendant l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites conformément aux dispositions de l'article 67;
- d) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en l'application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins.

Article 28

La prestation sera un paiement périodique calculé comme suit:

- a) conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66, lorsque sont protégées des catégories de salariés ou des catégories de la population active;
- b) conformément aux dispositions de l'article 67, lorsque sont protégées tous les résidents dont les ressources pendant de l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites.

Article 29

1. La prestation mentionnée à l'article 28 doit, dans l'éventualité couverte être garantie au moins:

- a) à une personne protégée ayant accompli, avant l'éventualité, selon des règles prescrites, un stage qui peut consister soit en 30 années de cotisation ou d'emploi, soit en 20 années de résidence;
- b) lorsqu'en principe toutes les personnes actives sont protégées, à une personne protégée qui a accompli un stage prescrit de cotisation et au nom de laquelle ont été versées, au cours de la période active de sa vie, des cotisations dont le nombre moyen annuel atteint un chiffre prescrit.

2. Lorsqu'attribuée la prestation mentionnée au

davanja ako lice, koje bi na ova davanja imalo pravo, obavlja određene delatnosti uz nagradu, ili smanjiti davanja koja se zasnivaju na plaćanju doprinosa, ako zarada korisnika prelazi propisani iznos, odnosno davanja koja se ne zasnivaju na uplati doprinosa, ako zarada korisnika, ili njegova druga imovina, ili obe zajedno, prelazi propisani iznos.

Član 27

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva koje sačinjavaju ukupno najmanje 20% od celokupnog broja stanovnika;
- c) bilo sve stanovnike čija imovina za vreme osiguranog slučaja ne prelazi granicu propisanu prema odredbama [člana 67](#) ;
- d) bilo, ako je data izjava radi primene [člana 3](#) , propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 28

Davanje se sastoji od periodičnog plaćanja obračunatog:

- a) bilo prema odredbama [člana 65](#) bilo prema odredbama [člana 66](#) , ako su zaštićene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorije aktivnog stanovništva;
- b) prema odredbama [člana 67](#) , ako su zaštićeni svi stanovnici čija imovina za vreme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu.

Član 29

1. Davanje pomenuto u članu 28 ima se, u osiguranom slučaju, obezbediti bar:

- a) zaštićenom licu koje je pre nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, navršilo staž koji se sastoji bilo od 30 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja bilo od 20 godina prebivanja;
- b) ako su u principu osigurana lica koja privređuju, zaštićenom licu koje je navršilo propisani staž plaćanja doprinosa i u čije ime su uplaćivani, u toku aktivnog perioda njegovog života, doprinosi čiji prosečan godišnji broj dostiže propisanu cifru.

2. Kada je davanje pomenuto u paragrafu 1

paragraphe 1 est subordonnée à l'accomplissement d'une période minimum de cotisation ou d'emploi, une prestation réduite doit être garantie au moins:

a) à une personne protégée ayant accompli, avant l'éventualité, selon des règles prescrites, un stage de 15 années de cotisation ou d'emploi;

b) lorsque en principe toutes les personnes actives sont protégées, à une personne protégée qui a accompli un stage prescrit de cotisation et au nom de laquelle a été versée, au cours de la période active de sa vie, la moitié du nombre moyen annuel de cotisations prescrit auquel se réfère l'alinéa b) du paragraphe 1 du présent article.

3. Les dispositions du paragraphe 1 du présent article seront considérées comme satisfaites lorsqu'une prestation calculée conformément à la Partie XI, mais selon un pourcentage inférieur de 10 unités à celui qui est indiqué dans le tableau annexé à ladite Partie pour le bénéficiaire-type, est au moins garantie à toute personne protégée qui a accompli, selon des règles prescrites, soit 10 années de cotisation ou d'emploi, soit 5 années de résidence.

4. Une réduction proportionnelle du pourcentage indiqué dans le tableau annexé à la Partie XI peut être opérée lorsque le stage pour la prestation qui correspond au pourcentage réduit est supérieur à 10 ans de cotisation ou d'emploi, mais inférieur à 30 ans de cotisation ou d'emploi. Lorsque ledit stage est supérieur à 15 ans, une prestation réduite sera attribuée conformément au paragraphe 2 du présent article.

5. Lorsque l'attribution de la prestation mentionnée aux paragraphes 1, 3 ou 4 du présent article est subordonnée à l'accomplissement d'une période minimum de cotisation ou d'emploi, une prestation réduite doit être garantie, dans les conditions prescrites, à une personne protégée qui, du seul fait de l'âge avancé qu'elle avait atteint lorsque les dispositions permettant d'appliquer la présente Partie de la convention ont été mises en vigueur, n'a pu remplir les conditions prescrites conformément au paragraphe 2 du présent article, à moins qu'une prestation conforme aux dispositions des paragraphes 1, 3 ou 4 du présent article, ne soit attribuée à une telle personne à un âge plus élevé que l'âge normal.

Article 30

Les prestations mentionnées aux articles 28 et 29 doivent être accordées pendant toute la durée de l'éventualité.

PARTIE VI. PRESTATIONS EN CAS D'ACCIDENTS DU TRAVAIL ET DE MALADIES PROFESSIONNELLES

Article 31

Tout Membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur, doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations en cas d'accidents du travail et de maladies professionnelles, conformément aux articles ci-après

uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, smanjeno davanje ima se obezbediti bar:

a) zaštićenom licu koje je navršilo, pre nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, staž od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja;

b) kada su u principu osigurana sva lica koja privređuju zaštićenom licu koje je navršilo propisani staž plaćanja doprinosa i u čije ime je, u toku aktivnog perioda njegovog života, uplaćena polovina propisanog godišnjeg broja doprinosa o kojima se govori u alineji b) paragrafa 1 ovog člana.

3. Odredbe paragrafa 1 ovog člana smatraće se zadovoljenim ako se davanje, obračunato prema Delu XI, ali po procentu nižem za 10% od procenta označenog u tabeli priloženoj ovom Delu za tipskog korisnika, obezbeđuje bar svakom zaštićenom licu koje je navršilo prema propisanim pravilima, bilo 10 godina plaćanja doprinosa, ili zaposlenja, bilo 5 godina prebivanja.

4. Procenat označen u tabeli priloženoj uz Deo XI može se srazmerno smanjiti ako je staž za davanje koji odgovara umanjenom procentu viši od 10 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, a niži od 30 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja. Ako je taj staž viši od 15 godina, smanjeno davanje odobravaće se prema paragrafu 2 ovog člana.

5. Ako je davanje pomenuto u paragrafu 1, 3 ili 4 ovog člana uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, zaštićenom licu koje, samo zbog poodmakle starosti koju je doseglo u vreme stupanja na snagu odredaba koje omogućuju primenu ovog Dela Konvencije nije mogla ispuniti uslove propisane prema paragrafu 2 ovog člana, ima se obezbediti smanjeno davanje, osim ako se neko davanje prema odredbama paragrafa 1, 3 ili 4 ovog člana obezbeđuje takvoj osobi sa starošću višom od normalne.

Član 30

Davanja pomenuta u [članovima 28.](#) i 29. imaju se odobravati za sve vreme trajanja osiguranog slučaja.

DEO VI. DAVANJA ZA SLUČAJ NESREĆE NA POSLU I PROFESIONALNIH OBOLJENJA

Član 31

Svaki član za koga je ovaj Deo konvencije za snazi, dužan je obezbediti zaštićenim licima davanja za slučaj nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja, prema odredbama sledećih članova ovog Dela.

de ladite Partie.

Article 32

Les éventualités couvertes doivent comprendre les suivantes lorsqu'elles sont dues à des accidents du travail ou à des maladies professionnelles prescrites:

- a) état morbide;
- b) incapacité de travail résultant d'un état morbide et entraînant la suspension du gain telle qu'elle est définie par la législation nationale;
- c) perte totale de la capacité de gain ou perte partielle de la capacité de gain au-dessus d'un degré prescrit, lorsqu'il est probable que cette perte totale ou partielle sera permanente, ou diminution correspondante de l'intégrité physique;
- d) perte de moyens d'existence subie par la veuve ou les enfants du fait du décès du soutien de famille; dans le cas de la veuve, le droit à la prestation peut être subordonnée à la présomption, conformément à la législation nationale, qu'elle est incapable de subvenir à ses propres besoins.

Article 33

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble de salariés et, pour les prestations auxquelles ouvre droit le décès du soutien de famille, également les épouses et les enfants de salariés de ces catégories;
- b) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en l'application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans les entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins et, pour les prestations auxquelles ouvre droit le décès du soutien de famille, également les épouses et les enfants des salariés de ces catégories.

Article 34

1. En ce qui concerne un état morbide, les prestations doivent comprendre les soins médicaux mentionnés aux paragraphes 2 et 3 du présent article.
2. Les soins médicaux doivent comprendre:
 - a) les soins de praticiens de médecine générale et de spécialistes et des personnes hospitalisées ou non hospitalisées, y compris les visites à domicile;
 - b) les soins dentaires;
 - c) les soins d'infirmières, soit à domicile, soit dans un hôpital ou dans une autre institution médicale;
 - d) l'entretien dans un hôpital, une maison de convalescence, un sanatorium ou une autre institution médicale;

Član 32

Osigurani slučajevi, ako dolaze kao posledica nesreće na poslu ili propisanih profesionalnih oboljenja, obuhvataju:

- a) bolest;
- b) nesposobnost za rad koja dolazi kao posledica bolesti i povlači gubitak zarade kako je on definisan nacionalnim zakonodavstvom;
- c) potpuni ili delimični gubitak sposobnosti zarađivanja iznad propisanog stepena, kada je verovatno da će taj potpuni ili delimični gubitak biti stalan, ili odgovarajuće smanjenje fizičkog integriteta;
- d) gubitak sredstava za život za udovicu ili decu smrću hranioca porodice; kada je u pitanju udovica, pravo na davanje može biti, prema nacionalnom zakonodavstvu uslovljeno pretpostavkom da je nesposobna da se sama izdržava.

Član 33

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo određene kategorije lica u radnom odnosu koja sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu, a kod davanja na koja se stiče pravo smrću hranioca porodice i supruge i decu lica u radnom odnosu tih kategorija;
- b) bilo, ako je data izjava radi primene [člana 3](#), propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industriskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica, a kod davanja na koja se stiče pravo smrću hranioca porodice, i supruge i decu lica u radnom odnosu tih kategorija.

Član 34

1. U pogledu bolesti, davanja obuhvataju zdravstvenu zaštitu pomenutu u paragrafu 2 i 3 ovog člana.
2. Zdravstvena zaštita podrazumeva:
 - a) opštu i specijalističku lekarsku negu licima smeštenim u bolnicama ili van bolnica, kao i preglede kod kuće;
 - b) zubnu negu;
 - c) bolničarsku negu, bilo kod kuće ili u bolnici ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi;
 - d) izdržavanje u bolnici, oporavilištu, sanatorijumu ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi;

e) les fournitures dentaires, pharmaceutiques et autres fournitures médicales ou chirurgicales, y compris les appareils de prothèse et leur entretien, ainsi que les lunettes;

f) les soins fournis par un membre d'une autre profession légalement reconnue comme connexe à la profession médicale, sous la surveillance d'un médecin ou d'un dentiste.

3. Lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, les soins médicaux doivent comprendre au moins:

a) les soins de praticiens de médecine générale, y compris les visites à domicile;

b) les soins de spécialistes donnés dans des hôpitaux à des personnes hospitalisées ou non hospitalisées et les soins de spécialistes qui peuvent être donnés hors des hôpitaux;

c) la fourniture des produits pharmaceutiques essentiels, sur ordonnance d'un médecin ou d'un autre praticien qualifié;

d) l'hospitalisation lorsqu'elle est nécessaire.

4. Les soins médicaux fournis conformément aux paragraphes précédents doivent tendre à préserver, à rétablir ou à améliorer la santé de la personne protégée, ainsi que son aptitude à travailler et à faire face à ses besoins personnels.

Article 35

1. Les départements gouvernementaux ou institutions, chargés de l'administration des soins médicaux doivent coopérer, lorsqu'il est opportun, avec les services, généraux de rééducation professionnelle, en vue de réadapter à un travail approprié les personnes de capacité diminuée.

2. La législation nationale peut autoriser lesdits départements ou institutions à prendre des mesures en vue de la rééducation professionnelle des personnes de capacité diminuée.

Article 36

1. En ce qui concerne l'incapacité de travail ou la perte totale de capacité de gain lorsqu'il est probable que cette perte sera permanente, ou la diminution correspondante de l'intégrité physique, ou le décès du soutien de famille, la prestation sera un paiement périodique calculé conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66.

2. En cas de perte partielle de la capacité de gain lorsqu'il est probable que cette perte sera permanente, ou en cas d'une diminution correspondante de l'intégrité physique, la prestation, quand elle est due, sera un paiement périodique fixé à une proportion convenable de celle qui est prévue en cas de perte totale, de la capacité de gain ou d'une diminution correspondante de l'intégrité physique.

e) snabdevanje zubnim, farmaceutskim i drugim medicinskim ili hirurškim sredstvima, računajući tu i proteze i njihovo održavanje kao i naočari;

f) negu koju pruža pripadnik neke druge profesije zakonski priznate kao srodne medicinskoj, pod nadzorom lekara ili dentiste.

3. Kada je data izjava radi primene [člana 3](#), zdravstvena zaštita treba da obuhvati bar:

a) negu lekara opšte medicine, računajući tu i preglede kod kuće;

b) negu specijalista koja se daje u bolnicama licima smeštenim u bolnicama ili licima van bolnica kao i negu specijalista koja se može davati van bolnica;

c) snabdevanje osnovnim farmaceutskim proizvodima, po receptu lekara ili drugog stručnog lica;

d) smeštaj u bolnici ako je to potrebno.

4. Lekarska nega koja se pruža prema prethodnim paragrafima treba da doprinosi očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili poboljšanju zdravlja zaštićene osobe i njene sposobnosti za rad kao i da odgovori njenim ličnim potrebama.

Član 35

1. Vladini organi ili ustanove koji rukovode zdravstvenom zaštitom dužni su da sarađuju, kada je to korisno, sa opštim službama stručne redukcije, u cilju osposobljavanja lica sa smanjenom sposobnošću za odgovarajući rad.

2. Nacionalno zakonodavstvo može ovlastiti ove organe ili institucije da preduzmu mere u cilju profesionalne redukcije lica sa smanjenom sposobnošću.

Član 36

1. U slučaju nesposobnosti za rad, ili potpunog gubitka sposobnosti zarađivanja, kad je verovatno da će taj gubitak biti stalan, ili odgovarajućeg fizičkog integriteta, ili smrti hranioca porodice, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog bilo prema odredbama [člana 65](#), bilo prema odredbama [člana 66](#).

2. U slučaju delimičnog gubitka sposobnosti zarađivanja, kad je verovatno da će taj gubitak biti stalan, ili u slučaju odgovarajućeg smanjenja fizičkog integriteta, davanje će se, kada je obavezno, sastojati od periodičnog plaćanja određenog u odgovarajućoj srazmeri prema davanju predviđenom za slučaj potpunog gubitka sposobnosti zarađivanja ili odgovarajućeg smanjenja fizičkog integriteta.

3. Les paiements périodiques pourront être convertis en un capital versé en une seule fois:

- a) soit lorsque le degré d'incapacité est minime;
- b) soit lorsque la garantie d'un emploi judicieux sera fournie aux autorités compétentes.

Article 37

Les prestations mentionnées aux articles 34 et 36 doivent, dans l'éventualité couverte, être garanties au moins aux personnes protégées qui étaient employées comme salariés sur le territoire du Membre au moment de l'accident ou au moment auquel la maladie a été contractée et, s'il s'agit de paiements périodiques résultant du décès du soutien de famille, à la veuve et aux enfants de celui-ci.

Article 38

Les prestations mentionnées aux articles 34 et 36 doivent être accordées pendant toute la durée de l'éventualité; toutefois, en ce qui concerne l'incapacité de travail, la prestation pourra ne pas être servie pour les trois premiers jours dans chaque cas de suspension du gain.

PARTIE VII. PRESTATIONS AUX FAMILLES

Article 39

Tout membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations aux familles, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 40

L'éventualité couverte sera la charge d'enfants, selon ce qui sera prescrit.

Article 41

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit des catégories prescrites des salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés;
- b) soit des catégories prescrites de la population active, formant au total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents;
- c) soit tous les résidents dont les ressources pendant l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites;
- d) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en l'application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins.

Article 42

Les prestations doivent comprendre:

- a) soit un paiement périodique attribué à toute personne

3. Periodična davanja mogu biti preobraćena u jednokratna u formi kapitala:

- a) kad je stepen nesposobnosti minimalan, ili
- b) kad je nadležnim vlastima data garancija za njegovu pravilnu upotrebu.

Član 37

Davanja pomenuta u članovima 34 i 36 imaju se, u osiguranom slučaju, obezbediti bar zaštićenim licima zaposlenim na teritoriji Člana u momentu nastupanja nesreće ili bolesti, a ako se radi o periodičnim plaćanjima koja se daju zbog smrti hranioca porodice, i udovici kao i deci ovoga.

Član 38

Davanja pomenuta u članovima 34 i 36 imaju se odobravati za sve vreme trajanja osiguranog slučaja; međutim, u slučaju nesposobnosti za rad, davanje ne mora biti obezbeđeno za prva tri dana u svakom pojedinom slučaju gubitka zarade.

DEO VII. PORODIČNE POTPORE

Član 39

Svaki član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi dužan je da obezbedi zaštićenim licima porodične potpore, prema sledećim članovima ovog Dela.

Član 40

Osigurani slučaj pretstavlja opterećenost decom, prema tome kako bude propisano.

Član 41

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva, koje sačinjavaju ukupno najmanje 20% od celokupnog stanovništva;
- c) bilo sve stanovnike čija imovina za vreme osiguranog slučaja ne prelazi propisane granice;
- d) bilo, ako je data izjava radi primene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 42

Davanja podrazumevaju:

- a) bilo periodično plaćanje zaštićenom licu koje je

protégée ayant accompli le stage prescrit;

b) soit la fourniture aux enfants, ou pour les enfants, de nourriture, de vêtements, de logement, de séjour de vacances ou d'assistance ménagère;

c) soit une combinaison des prestations visées sous a) et b).

Article 43

Les prestations mentionnées à l'article 42 doivent être garanties au moins à une personne protégée ayant accompli au cours d'une période prescrite un stage qui peut consister soit en trois mois de cotisation ou d'emploi, soit en une année de résidence selon ce qui sera prescrit.

Article 44

La valeur totale des prestations attribuées conformément à l'article 42 aux personnes protégées devra être telle qu'elle représente:

a) soit 3 pour cent du salaire d'un manoeuvre ordinaire adulte masculin déterminé conformément aux règles posées à l'article 66, multiplié par le nombre total des enfants de tous les personnes protégées;

b) soit 1,5 pour cent du salaire susdit multiplié par le nombre total des enfants de tous les résidents.

Article 45

Lorsque les prestations consistent en un paiement périodique, elles doivent être accordées pendant toute la durée de l'éventualité.

PARTIE VIII. PRESTATIONS DE MATERNITÉ

Article 46

Tout Membre pour lequel la présente Partie de la Convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations de maternité, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 47

L'éventualité couverte sera la grossesse, l'accouchement et leurs suites, et la suspension du gain qui en résulte, telle qu'elle est définie par la législation nationale.

Article 48

Les personnes protégées doivent comprendre:

a) soit toutes les femmes appartenant à des catégories prescrites de salariés ces catégories formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés, et en ce qui concerne les prestations médicales en cas de maternité, également les épouses de hommes appartenant à ces mêmes catégories;

b) soit toutes les femmes appartenant à des catégories prescrites de la population active, ces catégories formant au

navršilo propisani staž;

b) bilo obezbeđenje deci ili za decu ishrane, odeće, stana, odmora ili pomoći za domaćinstvo;

c) bilo kombinaciju davanja predviđenih pod a) i b).

Član 43

Davanja pomenuta u članu 42 imaju se obezbediti bar zaštićenom licu koje je navršilo, u toku jednog određenog perioda, staž koji se može sastojati bilo od 3 meseca plaćanja doprinosa, ili zaposlenja, bilo od godine dana prebivanja, prema tome kako bude propisano.

Član 44

Ukupna vrednost davanja zaštićenim licima prema članu 42 treba da bude takva da sačinjava:

a) bilo 3% od plate odraslog običnog radnika - muškarca, određene prema pravilima datim u [članu 66](#), i pomnoženo sa ukupnim brojem dece svih zaštićenih lica;

b) bilo 1,5% napred navedene plate pomnoženo ukupnim brojem dece svih stanovnika.

Član 45

Kada se davanja sastoje u periodičnom plaćanju ona se imaju obezbediti za sve vreme trajanja osiguranog slučaja.

DEO VIII. DAVANJA ZA SLUČAJ MATERINSTVA

Član 46

Svaki član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi dužan je obezbediti zaštićenim licima davanja za slučaj materinstva, prema sledećim članovima ovog Dela.

Član 47

Osigurani slučaj obuhvata trudnoću, porođaj i njihove posledice i gubitak zarade koji iz toga proizilazi, kako je on definisan nacionalnim zakonodavstvom.

Član 48

Krug zaštićenih lica obuhvata:

a) bilo, sve žene koje pripadaju propisanim kategorijama lica u radnom odnosu, a sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu, a u pogledu zdravstvene zaštite za slučaj materinstva i supruge lica koja pripadaju tim kategorijama;

b) bilo, sve žene koje pripadaju propisanim kategorijama aktivnog stanovništva, a sačinjavaju

total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents et, en ce qui concerne prestations médicales en cas de maternité, également les épouses de hommes appartenant a ces memes catégories;

c) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, toutes les femmes appartenant a des catégories prescrites de salariés, ces catégories formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins, et, en ce qui concerne les prestations médicales en cas de maternité, également les épouses de hommes appartenant a ces memes catégories.

Article 49

1. En ce qui concerne de grossesse, l'accouchement et de leurs suites, les prestations médicales de maternité doivent comprendre les soins médicaux mentionnés aux paragraphes 2 et 3 du présent article.

2. Les soins médicaux doivent comprendre au moins:

a) les soins prénatals, les soins pendant l'accouchement et les soins postnatals, donnés soit par un médecin, soit par une sage-femme diplômée;

b) l'hospitalisation lorsqu'elle est nécessaire.

3. Les soins médicaux mentionnés au paragraphe 2 du présent article doivent tendre a préserver, a rétablir ou a améliorer la santé de la femme protégée, ainsi que son aptitude a travailler et a faire face a ses besoins personnels.

4. Les départements gouvernementaux ou institutions attribuant les prestations médicales en cas de maternité doivent encourager les femmes protégées, par tous les moyens que peuvent etre considérés comme appropriés, a recourir aux services généraux de santé mis a leur disposition par les autorités publiques ou par d'autres organismes reconnus par les autorités publiques.

Article 50

En ce qui concerne la suspension du gain résultant de la grossesse, de l'accouchement et de leurs suites, la prestation sera un paiement périodique calculé conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66. Le montant du paiement périodique peut varier au cours de l'éventualité, a condition que le montant moyen soit conforme aux dispositions susdites.

Article 51

Les prestations mentionnées aux article 49 et 50 doivent, dans l'éventualité couverte, etre garanties au moins a une femme appartenant aux catégories protégées qui a accompli un stage pouvant etre considéré comme nécessaire pour éviter les abus; les prestations mentionnées a l'article 49 doivent également etre garanties aux épouses des hommes des catégories

ukupno najmanje 20% od celokupnog stanovništva, a u pogledu zdravstvene zaštite za slučaj materinstva i supruge lica koja pripadaju tim kategorijama;

c) bilo, ako je data izjava radi primene [člana 3](#), sve žene koje pripadaju propisanim kategorijama lica u radnom odnosu, a sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica a u pogledu zdravstvene zaštite za slučaj materinstva, i supruge lica koja pripadaju tim kategorijama.

Član 49

1. U pogledu trudnoće, porođaja i njihovih posledica, zdravstvena zaštita treba da obuhvata lekarsku negu pomenutu u paragrafima 2 i 3 ovog člana.

2. Lekarska nega podrazumeva bar:

a) negu pre porođaja, za vreme porođaja i posle porođaja, koju pruža lekar ili diplomirana babica;

b) smeštaj u bolnici ako je to potrebno.

3. Lekarska nega pomenuta u paragrafu 2 ovog člana treba da doprinosi očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili poboljšanju zdravlja zaštićene žene, i njene sposobnosti za rad kao i da odgovori njenim ličnim potrebama.

4. Vladini organi ili ustanove koji obezbeđuju zdravstvenu zaštitu za slučaj materinstva dužni su da svim odgovarajućim sredstvima potstiču zaštićene žene da se obraćaju opštim zdravstvenim službama koje su im stavljene na raspoloženje od strane vlasti ili drugih organizacija priznatih od strane vlasti.

Član 50

U pogledu gubitka zarade koji dolazi kao posledica trudnoće, porođaja i njihovih posledica, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog bilo prema [članu 65](#) bilo prema odredbama [člana 66](#). Iznos periodičnog plaćanja može varirati u toku osiguranog slučaja, pod uslovom da prosečan iznos odgovara gornjim odredbama.

Član 51

Davanja pomenuta u članovima 49 i 50 imaju se u osiguranom slučaju obezbediti bar ženi koja pripada zaštićenim kategorijama a koja je ispunila staž koji se smatra potrebnim radi sprečavanja zloupotreba; davanja pomenuta u članu 49 imaju se isto tako obezbediti ženama lica koja pripadaju zaštićenim

protégées, lorsque ceux-ci ont accompli la stage prévu.

Article 52

Les prestations mentionnées aux article 49 et 50 doivent être accordées pendant toute la durée de l'éventualité couverte; toutefois, les paiements périodiques peuvent être limités à douze semaines, à moins qu'une période plus longue d'abstention du travail ne soit imposée ou autorisée par la législation nationale, auquel cas les paiements ne pourront pas être limités à une période de moindre durée.

PARTIE IX. PRESTATIONS D'INVALIDITÉ

Article 53

Tout membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations d'invalidité, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 54

L'éventualité couverte sera l'inaptitude à exercer une activité professionnelle, d'un degré prescrit, lorsqu'il est probable que cette inaptitude sera permanente ou lorsqu'elle subsiste après la cessation de l'indemnité de maladie.

Article 55

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble de salariés;
- b) soit des catégories prescrites de la population active, formant au total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents;
- c) soit tous les résidents dont les ressources pendant l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites conformément aux dispositions de l'article 67;
- d) soit, lorsque déclaration a été faite en l'application de l'article 3, des catégories prescrites de salariés, formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins.

Article 56

La prestation sera un paiement périodique calculé comme suit:

- a) conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66, lorsque sont protégées des catégories de salariés ou des catégories de la population active;
- b) conformément aux dispositions soit de l'article 67, lorsque sont protégées tous les résidents dont les ressources pendant de l'éventualité n'excèdent pas des limites prescrites.

kategorijama, kada su ova navršila predviđeni staž.

Član 52

Davanja pomenuta u članovima 49 i 50 imaju se obezbediti za sve vreme trajanja osiguranog slučaja, međutim, periodična plaćanja mogu biti ograničena na 12 nedelja, osim ako je duži period odsutnosti sa posla propisan ili odobren nacionalnim zakonodavstvom, u kom slučaju plaćanja ne mogu biti ograničena na kraći period.

DEO IX. DAVANJA ZA SLUČAJ INVALIDNOSTI

Član 53

Svaki Član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi dužan je obezbediti zaštićenim licima davanja za slučaj invalidnosti, prema sledećim članovima ovoga Dela.

Član 54

Osigurani slučaj obuhvata nesposobnost određenog stepena za obavljanje profesionalne delatnosti, kada je verovatno da će ta nesposobnost biti stalna ili kad ona postoji i dalje po prestanku prava na naknadu za slučaj bolesti.

Član 55

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od celokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva, koje sačinjavaju ukupno najmanje 20% od celokupnog stanovništva;
- c) bilo sve stanovnike čija imovina za vreme osiguranog slučaja ne prelazi granicu propisanu prema odredbama [člana 67](#) ;
- d) bilo, ako je data izjava radi primene [člana 3](#) propisane kategorije lica u radnom odnosu koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od ukupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 56

Davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog:

- a) bilo prema odredbama [člana 65](#) , bilo prema odredbama [člana 66](#) , kada su zaštićene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorije aktivnog stanovništva;
- b) prema odredbama [člana 67](#) , kad su zaštićeni svi stanovnici čija imovina za vreme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu.

Article 57

1. La prestation mentionnée à l'article 56 doit, dans l'éventualité couverte, être garantie au moins:

a) à une personne protégée ayant accompli, avant l'éventualité, selon des règles prescrites, un stage qui peut consister soit en 15 années de cotisation ou d'emploi, soit en 10 années de résidence;

b) lorsqu'en principe toutes les personnes actives sont protégées, à une personne protégée qui a accompli un stage de trois années de cotisation et au nom de laquelle ont été versées, au cours de la période active de sa vie, des cotisations dont le nombre moyen annuel atteint un chiffre prescrit.

2. Lorsque l'attribution de la prestation mentionnée au paragraphe 1 est subordonnée à l'accomplissement minimum d'une période minimum de cotisation ou d'emploi, une prestation réduite doit être garantie au moins:

a) à une personne protégée ayant accompli, avant l'éventualité, selon des règles prescrites, un stage de 5 années de cotisation ou d'emploi;

b) lorsqu'en principe toutes les personnes actives sont protégées, à une personne protégée qui a accompli un stage de trois années de cotisation et au nom de laquelle a été versée, au cours de la période active de sa vie, la moitié du nombre moyen annuel de cotisations prescrits auquel se réfère l'alinéa b) du paragraphe 1 du présent article.

3. Les dispositions du paragraphe 1 du présent article seront considérées comme satisfaites lorsqu'une prestation calculée conformément à la Partie XI, mais selon un pourcentage inférieur de 10 unités à celui qui est indiqué dans le tableau annexé à cette Partie pour la bénéficiaire-type, est au moins garantie à toute personne protégée qui a accompli, selon des règles prescrites, 5 années de cotisation, d'emploi ou de résidence.

4. Une réduction proportionnelle du pourcentage indiqué dans le tableau annexé à la Partie XI peut être opérée lorsque le stage pour la prestation qui correspond au pourcentage réduit est supérieur à 5 ans de cotisation ou d'emploi, mais inférieur à 15 ans de cotisation ou d'emploi. Une prestation réduite sera attribuée conformément au paragraphe 2 du présent article.

Article 58

Les prestations mentionnées aux articles 56 et 57 doivent être accordées pendant toute la durée de l'éventualité ou jusqu'à leur remplacement par une prestation de vieillesse.

PARTIE X. PRESTATIONS DE SURVIVANTS

Član 57

1. Davanje pomenuto u članu 56 ima se u osiguranom slučaju, obezbediti bar:

a) osiguranom licu koje je navršilo pre nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, staž koji se može sastojati bilo od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, bilo od 10 godina prebivanja;

b) kada su u principu zaštićena sva lica koja privređuju, zaštićenom licu koje je navršilo staž od tri godine plaćanja doprinosa, i u čije ime su uplaćeni, u toku aktivnog perioda njihovog života, doprinosi, čiji prosečni godišnji broj dostiže propisanu cifru.

2. Kada je davanje pomenuto u paragrafu 1 uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, smanjeno davanje ima se obezbediti bar:

a) zaštićenom licu koje je navršilo, pre nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, staž od 5 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja;

b) kada su principu zaštićena sva lica koja privređuju, zaštićenom licu koje je navršilo staž od tri godine plaćanja doprinosa i u čije ime je bila uplaćena, u toku aktivnog perioda njegovog života, polovina propisanog prosečnog godišnjeg broj doprinosa o kome je reč u alineji b) paragrafa 1 ovog člana.

3. Odredbe paragrafa 1 ovog člana smatraće se zadovoljenim ako je davanje obračunato prema Delu XI ali po procentu nižem za 10 jedinica od procenta označenog u tabeli priloženoj ovom Delu za tipskog korisnika, obezbeđeno bar svakoj zaštićenoj osobi koja je navršila, prema propisanim pravilima, 5 godina plaćanja doprinosa, zaposlenja ili prebivanja.

4. Srazmerno smanjenje procenta naznačenog u tabeli priloženoj Delu XI može biti izvršeno ako je staž za davanje, koji odgovara smanjenom procentu, viši od 5 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, a niži od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja. Smanjeno davanje odobravaće se prema paragrafu 2 ovog člana.

Član 58

Davanja pomenuta u članovima 56 i 57 imaju se odobravati za sve vreme trajanja osiguranog slučaja ili do njihove zamene davanjem za starost.

DEO X. DAVANJA ČLANOVIMA PORODICE ZA SLUČAJ SMRTI HRANIOCA PORODICE

Article 59

Tout membre pour lequel la présente Partie de la convention est en vigueur doit garantir aux personnes protégées l'attribution de prestations de survivants, conformément aux articles ci-après de ladite Partie.

Article 60

1. L'éventualité couverte doit comprendre la perte de moyens d'existence subie par la veuve ou les enfants du fait du décès du soutien de famille; dans le cas de la veuve, le droit à la prestation peut être subordonné à la présomption, conformément à la législation nationale, qu'elle est incapable de subvenir à ses propres besoins.

2. La législation nationale pourra suspendre la prestation si la personne qui y aurait eu droit exerce certaines activités rémunérées prescrites, ou pourra réduire les prestations contributives lorsque le gain du bénéficiaire excède un montant prescrit, et les prestations non contributives lorsque le gain du bénéficiaire, ou ses autres ressources, ou les deux ensemble, excèdent un montant prescrit.

Article 61

Les personnes protégées doivent comprendre:

- a) soit les épouses et les enfants de soutiens de famille appartenant à des catégories prescrites de salariés, ces catégories formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés;
- b) soit les épouses et les enfants de soutiens de famille appartenant à des catégories prescrites de la population active, ces catégories formant au total 20 pour cent au moins de l'ensemble des résidents;
- c) soit, lorsqu'ils ont la qualité de résident, toutes les veuves et tous les enfants qui ont perdu leur soutien de famille et dont les ressources pendant l'éventualité couverte n'excèdent pas des limites prescrites conformément aux dispositions de l'article 67;
- d) soit, lorsqu'une déclaration a été faite en application de l'article 3, les épouses et les enfants de soutiens de famille appartenant à des catégories prescrites de salariés formant au total 50 pour cent au moins de l'ensemble des salariés travaillant dans des entreprises industrielles qui emploient 20 personnes au moins.

Article 62

La prestation sera un paiement périodique calculé comme suit:

- a) conformément aux dispositions soit de l'article 65, soit de l'article 66, lorsque sont protégées des catégories de salariés ou des catégories de la population active;
- b) conformément aux dispositions soit de l'article 67, lorsque sont protégées tous les résidents dont les ressources pendant

Član 59

Svaki član za koga je ovaj Deo Konvencije na snazi, dužan je obezbediti zaposlenim licima davanja za slučaj smrti hranioca porodice, prema sledećim članovima ovoga Dela.

Član 60

1. Osigurani slučaj podrazumeva gubitak sredstava za život koji nastaje za udovicu ili decu smrću hranioca porodice; kad je u pitanju udovica, pravo na davanje može biti uslovljeno, prema nacionalnom zakonodavstvu, pretpostavkom da je nesposobna da se sama izdržava.

2. Nacionalno zakonodavstvo može obustaviti davanje ako lice koje bi na to imalo pravo, obavlja izvesne propisane delatnosti uz nagradu, ili smanjiti davanja koja se zasnivaju na plaćanje doprinosa, ako zarada korisnika prelazi iznos, kao i davanja koja se ne zasnivaju na plaćanju doprinosa, ako zarada korisnika ili druga njegova imovina, ili obe zajedno, prelaze propisani iznos.

Član 61

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo suprugu i decu hranioca porodice koji pripada određenim kategorijama lica u radnom odnosu, a koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% od ukupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo suprugu i decu hranioca porodice koji pripada propisanim kategorijama aktivnog stanovništva, koje sačinjavaju ukupno najmanje 20% od celokupnog stanovništva;
- c) bilo sve udovice i svu decu, stalne stanovnike, koja su izgubila svog hranioca porodice, a čija imovina ne prelazi za vreme osiguranog slučaja granice, određene prema odredbama [člana 67](#) ;
- d) bilo, kada je data izjava radi primene [člana 3](#) , suprugu i decu hranioca porodice koji pripada propisanim kategorijama lica u radnom odnosu, koje sačinjavaju ukupno najmanje 50% celokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 62

Davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog:

- a) bilo prema odredbama [člana 65](#) , bilo prema odredbama [člana 66](#) , kad su zaštićene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorije aktivnog stanovništva;
- b) prema odredbama [člana 67](#) , kad su zaštićeni svi stanovnici čija imovina za vreme osiguranog slučaja

de l'eventualité n'excedent pas des limites prescrites.

Article 63

1. La prestation mentionnée a l'article 62 doit, dans l'eventualité couverte, etre garantie au moins:

a) a une personne protégée dont le soutien de famille a accompli, selon des règles prescrites, un stage qui peut consister soit en 15 années de cotisation ou d'emploi, soit en 10 années de résidence;

b) lorsqu'en principe les femmes et les enfants de toutes les personnes actives sont protégés, a une personne protégée dont le soutien de famille a accompli un stage de trois années de cotisation, a la condition qu'aient été versées, au nom de ce soutien de famille, au cours, de la période active de sa vie, des cotisations dont le nombre moyen annuel atteint un chiffre prescrites.

2. Lorsque l'attribution de la prestation mentionnée au paragraphe 1 est subordonnée a l'accomplissement d'une période minimum de cotisation ou d'emploi, une prestation réduite doit etre garantie au moins:

a) a une personne protégée dont le soutien de famille a accompli, selon des règles prescrites, un stage de 5 années de cotisation ou d'emploi;

b) lorsqu'en principe les femmes et les enfants de toutes les personnes actives sont protégés, a une personne protégée dont le soutien de famille a accompli un stage de trois année de cotisation, a la condition qu'ait été versée, au nom de ce soutien de famille, au cours de la période active de sa vie, la moitié du nombre moyen annuel de cotisations prescrit auquel se referere l'alinéa b) du paragraphe 1 du présent article.

3. Les dispositions au paragraphe 1 du présent article seront considérées comme satisfaites lorsqu'une prestation calculée conformément a la Partie XI, mais selon un pourcentage inférieur de 10 unités a celui qui est indiqué dans le tableau annexé a cette Partie pour le bénéficiaire-type, est au moins garantie a toute personne protégée, dont le soutien de famille a accompli, selon des règles prescrites, 5 années de cotisation, d'emploi ou de résidence.

4. Une réduction proportionnelle du pourcentage indiqué dans le tableau annexé a la Partie XI peut etre opérée lorsque le stage pour la prestation qui correspond au pourcentage réduit est supérieur a 5 ans de cotisation ou d'emploi, mais inférieur a 15 ans de cotisation ou d'emploi. Une prestation réduite sera attribuée conformément au paragraphe 2 du présent article.

5. Pour qu'une veuve sans enfant présumée incapable de subvenir a ses propres besoins, ait droit a une prestation de survivant, une durée minimum du mariage peut etre prescrite.

Article 64

ne prelazi propisanu granicu.

Član 63

1. Davanje pomenuto u članu 62 ima se, za vreme osiguranog slučaja, obezbediti bar:

a) zaštićenom licu čiji je hranilac porodice navršio, prema propisanim pravilima, staž koji se može sastojati bilo od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, bilo 10 godina prebivanja;

b) kada su u načelu zaštićene žene i deca svih lica koja privređuju – zaštićenom licu čiji je hranilac porodice navršio staž od tri godine plaćanja doprinosa, pod uslovom da su, u ime tog hраниoca porodice, uplaćeni, u toku aktivnog perioda njegovog života, doprinosi čiji prosečni godišnji broj dostiže propisanu cifru.

2. Kada je odobravanje davanja pomenutog u paragrafu 1 uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, smanjeno davanje ima se obezbediti bar:

a) zaštićenom licu čiji je hranilac porodice navršio, prema propisanim pravilima, staž od 5 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja;

b) kada su u načelu zaštićene žene i deca svih lica koja privređuju – zaštićenom licu čiji je hranilac porodice navršio staž od tri godine plaćanja doprinosa, pod uslovom da je, u ime toga hраниoca porodice, uplaćena u toku aktivnog perioda njegovog života, polovina propisanog prosečnog godišnjeg broja doprinosa o kome je reč u alineji b) paragrafa 1 ovog člana.

3. Odredbe paragrafa 1 ovog člana smatraće se zadovoljenim kada je davanje, obračunato prema delu XI, ali po procentu nižem za 10 jedinica od procenta označenog u tabeli priloženoj ovom Delu za tipskog korisnika, obezbeđeno bar svakom zaštićenom licu, čiji je hranilac porodice navršio, prema propisanim pravilima, pet godina plaćanja doprinosa, zaposlenja ili prebivanja.

4. Srazmerno smanjenje procenta označenog u tabeli priloženoj Delu XI može se izvršiti, ako je staž za davanje koji odgovara smanjenom procentu viši od pet godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, a niži od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja. Smanjeno davanje odobravaće se prema paragrafu 2 ovog člana.

5. Može se propisati minimalno trajanje braka kao uslov za pravo na davanje za slučaj smrti hраниoca porodice udovici bez dece, za koju se pretpostavlja da je nesposobna da se sama izdržava.

Član 64

Les prestations mentionnées aux articles 62 et 63 doivent être accordées pendant toute la durée de l'éventualité.

PARTIE XI. CALCUL DES PAIEMENTS PERIODIQUES

Article 65

1. Pour tout paiement périodique auquel le présent article s'applique, le montant de la prestation, majoré du montant des allocations familiales servies pendant de l'éventualité, devra être tel que, pour le bénéficiaire-type visé au tableau annexé à la présente Partie, il soit au moins égal, pour l'éventualité en question, au pourcentage indiqué dans ce tableau par rapport au total du gain antérieur du bénéficiaire ou de son soutien de famille, et du montant des allocations familiales servies à une personne protégée ayant accompli les mêmes charges de famille que le bénéficiaire-type.

2. Le gain antérieur du bénéficiaire ou de son soutien de famille sera calculé conformément à des règles prescrites et, lorsque les personnes protégées ou leurs soutiens de famille sont répartis en classes suivant leurs gains, le gain antérieur pourra être calculé d'après les gains de base des classes auxquelles ils ont appartenu.

3. Un maximum pourra être prescrit pour le montant de la prestation ou pour le gain qui est pris en compte dans le calcul de la prestation, sous réserve que ce maximum soit fixé de telle sorte que les dispositions du paragraphe 1 du présent article soient remplies lorsque le gain antérieur du bénéficiaire ou de son soutien de famille est inférieur ou égal au salaire d'un ouvrier masculin qualifié.

4. Le gain antérieur du bénéficiaire ou de son soutien de famille, le salaire de l'ouvrier masculin qualifié, la prestation et les allocations familiales seront calculés sur les mêmes temps de base.

5. Pour les autres bénéficiaires, la prestation sera fixée de telle sorte qu'elle soit dans une relation raisonnable avec celle du bénéficiaire-type.

6. Pour l'application du présent article un ouvrier masculin qualifié sera:

- a) soit un ajusteur ou un tourneur dans l'industrie mécanique autre que l'industrie des machines électriques;
- b) soit un ouvrier qualifié type défini conformément aux dispositions du paragraphe suivant;
- c) soit une personne dont le gain est égal ou supérieur aux gains 75 pour cent de toutes les personnes protégées, ce gain étant déterminés sur une base annuelle ou sur la base d'une période plus courte, selon ce qui sera prescrit;
- d) soit une personne dont le gain est égal à 125 pour cent du gain moyen de toutes les personnes protégées.

7. L'ouvrier qualifié type pour application de l'alinéa b) du

Davanja pomenuta u članovima 62. i 63. imaju se odobravati za sve vreme trajanja osiguranog slučaja.

DEO XI. OBRAČUNAVANJE PERIODIČNIH PLAĆANJA

Član 65

1. Za svako periodično plaćanje na koje se primenjuje ovaj član, iznos davanja, povećan za iznos porodičnih potpora, koje se daju za vreme osiguranog slučaja, treba da bude za tipskog korisnika, označenog u tabeli priloženoj ovom Delu i za osigurani slučaj u pitanju, najmanje jednak procentu označenom u toj tabeli, u odnosu na ukupnu raniju zaradu korisnika ili njegovog hranioca porodice i iznos porodičnih potpora koje se daju zaštićenom licu koje ima iste porodične obaveze kao tipski korisnik.

2. Ranija zarada korisnika ili njegovog hranioca porodice računace se prema propisanim pravilima, a kada su zaštićena lica ili njihovi hranioci porodice svrstani u razrede prema svojoj zaradi, ranija zarada će se računati prema osnovnim zaradama razreda kojima pripadaju.

3. Za iznos davanja ili zaradu koja se uzima u obzir za obračun davanja, može biti propisan maksimum, pod uslovom da taj maksimum bude određen tako da odredbe paragrafa 1 ovog člana budu zadovoljene, kada je ranija zarada korisnika ili njegovog hranioca porodice niža ili jednaka plati kvalifikovanog radnika – muškarca.

4. Ranija zarada korisnika ili njegovog hranioca porodice, plata kvalifikovanog radnika – muškarca, davanja i porodične potpore računace se po istoj vremenskoj osnovi.

5. Za ostale korisnike davanje će se odrediti tako da bude u primernoj srazmeri sa primanjem tipskog korisnika.

6. Za primenu ovog člana kao kvalifikovani radnik – muškarac smatraće se:

- a) bilo ađuster ili strugar u mehaničkoj industriji izuzev industrije električnih mašina;
- b) bilo tipski kvalifikovani radnik određen prema odredbama sledećeg paragrafa;
- c) bilo lice čija je zarada jednaka ili viša od zarada 75% svih zaštićenih lica, računajući te zarade na godišnjoj osnovi ili na osnovi kraćeg vremenskog perioda, prema tome kako bude propisano;
- d) bilo lice čija zarada iznosi 125% od prosečne zarade svih zaštićenih lica.

7. Tipski kvalifikovani radnik za primenu alineje b)

paragraphe précédent sera choisi dans la classe occupant le plus grand nombre de personnes du sexe masculin protégées pour l'éventualité considérée, ou de soutiens de famille des personnes protégées, dans la branche qui occupe elle-même le plus grand nombre de ces personnes protégées ou de ces soutiens de famille; à cet effet, on utilisera la classification internationale type, par industrie, de toutes les branches d'activité économique, adoptée par le Conseil économique et social de l'Organisation des Nations Unies à sa septième session, 27 août 1948, et qui est reproduite en annexe à la présente convention, compte tenu de toute modification qui pourrait lui être apportée.

8. Lorsque les prestations varient d'une région à une autre, un ouvrier masculin qualifié pourra être choisi dans chacune des régions, conformément aux dispositions des paragraphes 6 et 7 du présent article.

9. Le salaire de l'ouvrier masculin qualifié sera déterminé sur la base du salaire pour un nombre normal d'heures de travail, fixé soit par des conventions collectives, soit, le cas échéant, par la législation nationale ou en vertu de celle-ci, soit par la coutume, y compris les allocations de vie chère s'il en est; lorsque les salaires ainsi déterminés diffèrent d'une région à l'autre et que le paragraphe 8 du présent article n'est pas appliqué, on prendra le salaire médian.

10. Les montants des paiements périodiques en cours en cours attribués pour la vieillesse, pour les accidents du travail et les maladies professionnelles (à l'exception de ceux qui couvrent d'incapacité à de travail), pour l'invalidité et pour le décès du soutien de famille seront révisés à la suite de variations sensibles du niveau général des gains qui résultent de variations sensibles du coût de la vie.

Article 66

1. Pour tout paiement périodique auquel le présent article s'applique, le montant de la prestation, majoré du montant des allocations familiales servies pendant l'éventualité, devra être tel que, pour le bénéficiaire-type visé au tableau annexé à la présente Partie, il soit au moins égal, pour l'éventualité en question, au pourcentage indiqué dans ce tableau par rapport au total du salaire du manoeuvre ordinaire adulte masculin, et du montant des allocations familiales servies à une personne protégée ayant les mêmes charges de famille que le bénéficiaire-type.

2. Le salaire du manoeuvre ordinaire adulte masculin, la prestation et des allocations familiales seront calculés sur les mêmes temps de base.

3. Pour les autres bénéficiaires, la prestation sera fixée de telle sorte qu'elle soit dans une relation raisonnable avec celle du bénéficiaire-type.

4. Pour l'application du présent article, le manoeuvre ordinaire masculin sera:

prehtnog paragrafa biće izabran iz razreda koji obuhvata najveći broj lica muškog pola osiguranih za taj slučaj, ili hranilaca porodice zaštićenih lica, iz grane koja takođe obuhvata najveći broj tih zaštićenih lica ili hranilaca porodice; u tom cilju koristiće se tipska međunarodna klasifikacija industrija svih grana ekonomske delatnosti, usvojena od strane Ekonomskog i socijalnog saveta Organizacije Ujedinjenih nacija na njegovom sedmom zasjedanju, 27. avgusta 1948. godine, koja je pridodata kao prilog ovoj Konvenciji, vodeći računa o svim izmenama koje bi mogle biti donete.

8. Kada davanja variraju prema oblastima, kvalifikovani radnik – muškarac izabraće se za svaku od oblasti, prema odredbama paragrafa 6 i 7 ovog člana.

9. Plata kvalifikovanog radnika – muškarca određiće se na osnovu plate za normalno radno vreme, određeno bilo kolektivnim ugovorima, bilo nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu istog, bilo običajem, računajući tu i dodatke na skupoću, ako postoje; ako se ovako određene plate razlikuju prema oblastima, a paragraf 8 ovog člana nije primenjen, uzeće se srednja plata.

10. Iznosi periodičnih plaćanja koja su u toku za slučaj smrti, nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja (izuzev onih koja se daju za slučaj nesposobnosti za rad), za slučaj invalidnosti i smrti hranioca porodice, revidiraće se posle znatnih promena opšteg nivoa zarada koje nastanu zbog osetnih promena troškova života.

Član 66

1. Za svako periodično plaćanje na koje se primenjuje ovaj član, iznos davanja, povećan za iznos periodičnih potpora koje se daju za vreme osiguranog slučaja, treba da bude za tipskog korisnika označenog u tabeli priloženoj ovom Delu i za osigurani slučaj u pitanju, najmanje jednak procentu označenom u toj tabeli, u odnosu na ukupnu platu običnog odraslog radnika – muškarca i iznos porodičnih potpora koje se daju zaštićenom licu koje ima iste porodične obaveze kao tipski korisnik.

2. Plata običnog odraslog radnika – muškarca, davanje i porodične potpore računaće se po istoj vremenskoj osnovi.

3. Za ostale korisnike, davanje će se odrediti tako da bude u primernom odnosu sa primanjem tipskog korisnika.

4. Za primenu ovog člana, kao običan radnik – muškarac smatraće se:

a) soit un manoeuvre-type dans l'industrie mécanique autre que l'industrie des machines électriques;

b) soit un manoeuvre-type défini conformément aux dispositions du paragraphe suivant.

5. Le manoeuvre-type pour l'application de l'alinéa b) du paragraphe précédent sera choisi dans la classe occupant le plus grand nombre de personnes du sexe masculin protégées pour l'éventualité considérée, ou de ces soutiens de famille des personnes protégées, dans la branche qui occupe elle-même le plus grand nombre de ces personnes protégées ou de soutiens de famille; à cet effet, on utilisera la classification internationale type, par industrie, de toutes les branches d'activité économique, adoptée par le Conseil économique et social de l'Organisation des Nations Unies à sa septième session, le 27 août 1948, et qui est reproduite en annexe à la présente convention, compte tenu de toute modification qui pourrait lui être apportée.

6. Lorsque les prestations varient d'une région à une autre, un manoeuvre ordinaire adulte masculin pourra être choisi dans chacune des régions, conformément aux dispositions des paragraphes 4 et 5 du présent article.

7. Le salaire du manoeuvre ordinaire adulte masculin sera déterminé sur la base du salaire pour un nombre normal d'heures de travail fixé soit par des conventions collectives soit, le cas échéant, par la législation nationale ou en vertu de celle-ci, soit par la coutume, y compris les allocations de vie chère s'il en est; lorsque les salaires ainsi déterminés diffèrent d'une région à l'autre et que le paragraphe 6 du présent article n'est pas appliqué, on prendra le salaire médian.

8. Les montants de paiements périodiques en cours attribués pour la vieillesse, pour les accidents du travail et de maladies professionnelles (à l'exception de ceux qui couvrent l'incapacité de travail), pour l'invalidité et pour le décès du soutien de famille seront révisés à la suite de variations sensibles du niveau général des gains qui résultent de variations sensibles du coût de la vie.

Article 67

Pour tout paiement périodique auquel le présent article s'applique:

a) le montant de la prestation doit être fixé selon un barème prescrit, ou selon un barème arrêté par les autorités publiques compétentes conformément à des règles prescrites;

b) le montant de la prestation ne peut être réduit que dans la mesure où les autres ressources de la famille du bénéficiaire dépassent des montants substantiels prescrits ou arrêtés par les autorités publiques compétentes conformément à des règles prescrites;

c) le total de la prestation et des autres ressources, après déduction des montants substantiels visés à l'alinéa b) ci-dessus, doit être suffisant pour assurer à la famille du bénéficiaire des

a) bilo tipski običan radnik u mehaničkoj industriji izuzev industrije električnih mašina;

b) bilo tipski običan radnik određen prema odredbama sledećeg paragrafa.

5. Tipski običan radnik, za primenu alineje b) prethodnog paragrafa izabraće se iz razreda koji obuhvata najveći broj lica muškog pola osiguranih za taj slučaj, ili hranioca porodice zaštićenih lica, u grani koja takođe obuhvata najveći broj tih zaštićenih lica ili hranilaca porodice; u tom cilju koristiće se tipska međunarodna klasifikacija industrija svih grana ekonomske delatnosti, usvojena od strane Ekonomskog i socijalnog saveta Organizacije Ujedinjenih nacija na njegovom sedmom zasedanju, 27. avgusta 1948. godine, koja je pridodata kao prilog ovoj Konvenciji, vodeći računa o svim izmenama, koje bi mogle biti donete.

6. Kada davanja variraju prema oblastima, običan odrasli radnik – muškarac izabraće se, za svaku od oblasti, prema odredbama paragrafa 4 i 5 ovog člana.

7. Plata običnog odraslog radnika – muškarca određiće se na osnovu plate za normalno radno vreme, određene bilo kolektivnim ugovorima, bilo nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu njega, bilo običajem, računajući tu i dodatke na skupoću, ako postoje; kada se ovako određene plate određuju prema oblastima, a paragraf 6 ovog člana nije primenjen, uzeće se srednja plata.

8. Iznosi periodičnih plaćanja koja su u toku za slučaj starosti, nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja (izuzev onih koja se daju za slučaj nesposobnosti za rad), za slučaj invalidnosti i smrti hranioca porodice, revidiraće se posle znatnih promena opšteg nivoa zarade koje nastanu zbog osetnih promena troškova života.

Član 67

Za svako porodično plaćanje na koje se ovaj član primenjuje:

a) iznos davanja ima biti određen prema propisanoj skali ili prema skali određenoj od strane nadležnih vlasti prema propisanim pravilima;

b) iznos davanja može biti smanjen samo u meri u kojoj druga imovina porodice korisnika prelazi osnovne iznose propisane ili utvrđene od strane nadležnih vlasti prema propisanim pravilima;

c) zbir davanja i druge imovine, po odbitku odnosnih iznosa pomenutih u napred navedenoj alineji b), mora biti dovoljan da osigura porodici

conditions de vie saines et convenables et ne doit pas être inférieur au montant de la prestation calculé conformément aux dispositions de l'article 66;

d) les dispositions de l'alinéa c) seront considérées comme satisfaites si le montant total des prestations payées en vertu de la Partie en question dépasse d'au moins 30 pour cent le montant total des prestations qui l'on obtiendrait en appliquant les dispositions de l'article 66 et les dispositions de:

- i) l'alinéa b) de l'article 15 pour la Partie III;
- ii) l'alinéa b) de l'article 27 pour la Partie V;
- iii) l'alinéa b) de l'article 55 pour la Partie IX;
- iv) l'alinéa b) de l'article 61 pour la Partie X.

korisnika zdrave i pristojne uslove života i ne može biti niži od iznosa davanja obračunatog prema odredbama člana 66;

d) odredbe alineje c) smatraće se zadovoljenim ako ukupan iznos davanja isplaćenih na osnovu ovog Dela prelazi za najmanje 30% ukupni iznos davanja koji bi se odbio primenom odredaba člana 66 i odredaba:

- i) alineje b) [člana 15](#) Dela III;
- ii) alineje b) [člana 27](#) Dela V;
- iii) alineje b) [člana 55](#) Dela IX;
- iv) alineje b) [člana 61](#) Dela X.

TABLEAU (ANNEXE A LA PARTIE XI)

Paiements périodiques qux beneficiaires types

Partie	Eventualité	Bénéficiaire-type	Pourcentage
III	Maladie	Homme ayant une épouse et 2 enfants	45
IV	Chômage	Homme ayant une épouse et 2 enfants	45
V	Vieillesse	Homme ayant une épouse d'âge a pension	40
VI	Accidents du travail et maladies professionnelles:	Incapacité de	Homme ayant travailune épouse et 2 enfants
		Invalidité	Homme ayant une épouse et 2 enfants
		Survivants	Veuve ayant 2 enfants
VIII	Maternité	Femme	45
IX	Invalidité	Homme ayant une épouse et 2 enfants	40
X	Survivants	Veuve ayant 2 enfants	40

TABLICA (PRILOG DELU XI)

Periodična plaćanja tipskim korisnicima

Deo	Osigurani slučaj	Tipski korisnik	Procenat
III	bolest	čovek sa ženom i 2 dece	45
IV	nezaposlenost	čovek sa ženom i 2 dece	45
V	starost	čovek sa ženom u dobu starosti za penziju	40
VI	nesreća na poslu i profesionalna oboljenja:	nesposobnost za rad	čovek sa ženom i 2 dece
		invalidnost	čovek sa ženom i 2 dece
		smrt hranioca porodice	udovica sa dvoje dece
VIII	materinstvo	žena	45
IX	invalidnost	čovek sa ženom i 2 dece	40
X	smrt hranioca porodice	udovica sa dvoje dece	40

PARTIE XII. EGALITÉ DE TRAITEMENT DES RESIDANTS NON NATIONAUX

Article 68

1. Les résidants qui ne sont pas des nationaux doivent avoir les memes droits que les résidants qui sont des nationaux. Toutefois, en ce qui concerne les prestations ou les fractions de prestations financées exclusivement ou d'une façon prépondérante par les fonds publics, et en ce qui concerne les régimes transitoires, des dispositions particulieres a l'égard des non-nationaux et a l'égard des nationaux nés hors du territoire du Membre peuvent etre prescrites.

2. Dans les systemes de sécurité sociale contributive dont la protection s'applique aux salariés, les personnes protégées qui sont des nationaux d'un autre Membre qui a accepté les obligations découlant de la Partie correspondante de la convention doivent avoir, a l'égard de ladite Partie, les meme droits que les nationaux du Membre intéressé. Toutefois, l'application du présent paragraphe peut etre subordonnée a l'existence d'un accord bilatéral ou multilatéral prévoyant une réciprocité.

PARTIE XIII. DISPOSITIONS COMMUNES

Article 69

1. Une prestation a laquelle une personne protégée surait eu droit en application de l'une quelconque des Parties II a X de la présente convention, peut etre suspendue, dans une mesure qui peut etre prescrite:

- a) aussi longtemps que l'intéressé ne se trouve pas sur le territoire du Membre;
- b) aussi longtemps que l'intéressé est entretenu sur des fonds publics ou aux frais d'une institution ou d'un service de sécurité sociale; toutefois, si la prestation dépasse le cout de cet entretien, la différence doit etre attribuée aux personnes qui sont a la charge du bénéficiaire;
- c) aussi longtemps que l'intéressé recoit en especes une autre prestation de sécurité sociale a l'exception d'une prestation familiale, et pendant toute période durant laquelle il est indemnisé pour la meme éventualité par une tierce partie, sous réserve que la partie de la prestation qui est suspendue ne dépasse pas l'autre prestation ou l'indemnité provenant d'une tierce partie;
- d) lorsque l'intéressé a essayé frauduleusement d'obtenir une prestation;
- e) lorsque l'éventualité a été provoquée par un crime ou un délit commis par l'intéressé;
- f) lorsque l'éventualité a été provoquée par une faute intentionnelle de l'intéressé;
- g) dans les cas appropriés, lorsque l'intéressé néglige d'utiliser

DEO XII. JEDNAKOST POSTUPKA PREMA STRANIM DRŽAVLJANIMA

Član 68

1. Stanovnici strani državljani treba da imaju ista prava kao domaći državljani. Međutim, u pogledu davanja ili delova davanja koja se finansiraju isključivo ili pretežno iz javnih fondova, kao i u pogledu prelaznih režima, mogu se za strane državljane i za domaće državljane rođene van teritorije Člana, propisati posebne odredbe.

2. U sistemima socijalnog obezbeđenja na bazi doprinosa, čija se zaštita primenjuje na lica u radnom odnosu, zaštićena lica koja su državljani nekog drugog Člana koji je prihvatio obaveze koje proističu iz odgovarajućeg Dela Konvencije, treba da imaju u pogledu tog Dela ista prava kao državljani zainteresovanog Člana. Pri svemu tome primena ovog paragrafa može biti uslovljena postojanjem bilateralnog ili multilateralnog sporazuma na bazi reciprociteta.

DEO XIII. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 69

Davanje na koje bi zaštićeno lice imalo pravo primenom bilo kojeg od Delova II do X ove Konvencije može biti obustavljeno u meri koja se može propisati:

- a) dotle dok se zainteresovano lice ne nalazi na teritoriji Člana;
- b) dotle dok se zainteresovano lice izdržava iz javnih fondova ili o trošku neke ustanove ili službe socijalnog obezbeđenja; međutim, ako visina davanja prelazi troškove tog izdržavanja razlika treba da se odredi licima koje korisnik izdržava;
- c) dotle dok zainteresovano lice prima u novcu neko drugo davanje socijalnog obezbeđenja, izuzev porodične potpore, i kroz ceo period za vreme kojega prima naknadu za isti osigurani slučaj sa druge strane, pod rezervom da deo davanja, koji se obustavlja, ne prelazi drugo davanje ili naknadu koju prima sa druge strane;
- d) ako je zainteresovano lice pokušalo da prevarom postigne neko davanje;
- e) ako je osigurani slučaj izazvan zločinom ili prestupom učinjenim od strane zainteresovanog lica;
- f) ako je osigurani slučaj namerno izazvan od strane zainteresovanog lica;
- g) u shodnim slučajevima, kada zainteresovano lice

les services médicaux ou les services de réadaptation qui sont a sa disposition ou n'observe pas les règles prescrites pour la vérification de l'existence de l'éventualité ou pour la conduite des bénéficiaires de prestations;

h) en ce qui concerne la prestation de chômage, lorsque l'intéressé néglige d'utiliser les services de placement a sa disposition;

i) en ce qui concerne la prestation de chômage, lorsque l'intéressé a perdu son emploi en raison directe d'un arrêt de travail du a un conflit professionnel, ou qu'il a quitté volontairement son emploi sans motifs légitimes;

j) en ce qui concerne la prestation de survivants, aussi longtemps que la veuve vit en concubinage.

Article 70

1. Tout requérant doit avoir le droit de former appel en cas de refus de la prestation ou de contestation sur sa qualité ou sa quantité.

2. Lorsque dans l'application de la présente convention, l'administration des soins médicaux est confiée a un département gouvernemental responsable devant un parlement, le droit d'appel prévu au paragraphe 1 du présent article peut être remplacé par le droit de faire examiner l'autorité compétente toute réclamation visant le refus des soins médicaux ou la qualité des soins médicaux reçus.

3. Lorsque les requêtes sont portées devant des tribunaux spécialement établis pour traiter les questions de sécurité sociale et au sein desquels les personnes protégées sont représentées, le droit d'appel peut n'être pas accordé.

Article 71

1. Le coût des prestations attribuées en application de la présente convention et les frais d'administration de ces prestations doivent être financés collectivement par voie de cotisation ou d'impôts, ou par les deux voies conjointement, selon des modalités qui évitent que les personnes de faibles ressources n'aient à supporter une trop lourde charge et qui tiennent compte de la situation économique du Membre et de celle des catégories de personnes protégées.

2. Le total des cotisations d'assurance a la charge des salariés protégés ne doit pas dépasser 50 pour cent du total des ressources affectées a la protection des salariés, de leurs épouses et enfants. Pour déterminer si cette condition est remplie, toutes les prestations accordées par le Membre en application de la convention pourront être considérées dans leur ensemble, a l'exception des prestations aux familles et a l'exception des prestations en cas d'accidents du travail et de maladies professionnelles, si ces dernières relèvent d'une branche spéciale.

propušta da koristi zdravstvene službe ili službe za readaptaciju koje mu stoje na raspoložnju ili se ne pridržava pravila propisanih za proveravanje postojanja osiguranog slučaja, ili za vladanje korisnika davanja;

h) u pogledu davanja za nezaposlenost, ako zainteresovano lice propušta da koristi službe za posredovanje rada koje mu stoje na raspoložnju;

i) u pogledu davanja za nezaposlenost, ako je zainteresovano lice izgubilo zaposlenje usled obustave posla nastale zbog radnog spora, ili ako je svojevolski napustilo posao bez opravdanih razloga;

j) u pogledu davanja za slučaj smrti hranioca porodice dotle, dok udovica živi u divljem braku.

Član 70

1. Svaki molilac mora imati pravo na žalbu u slučaju odbijanja od davanja ili osporavanja njegove vrste i visine.

2. Kada je kod primene ove Konvencije administracija zdravstvene zaštite poverena vladinom organu odgovornom pred parlamentom, pravo žalbe predviđeno u paragrafu 1 ovog člana može biti zamenjeno pravom postavljanja zahteva da nadležna vlast ispita svaki prigovor u vezi sa odbijanjem od zdravstvene zaštite ili kvalitetom primljene lekarske nege.

3. Ako se zahtevi podnose specijalnim sudovima za pitanja socijalnog obezbeđenja u kojima su zastupljena zaštićena lica, pravo žalbe može i da se ne odobrava.

Član 71

1. Davanja koja se odobravaju primenom ove Konvencije i administrativni troškovi vezani za ta davanja imaju se finansirati kolektivno putem doprinosa ili poreza, ili na oba načina, ali tako da lica slabog imovnog stanja ne budu suviše opterećena, vodeći pri tome računa o ekonomskoj situaciji Člana i kategorija zaštićenih lica.

2. Ukupan iznos doprinosa za osiguranje koji plaćaju zaštićena lica u radnom odnosu ne može biti viši od 50% ukupnog iznosa sredstava namenjenih za zaštitu lica u radnom odnosu, njihovih supruga i dece. Da bi se utvrdilo da li je ovaj uslov zadovoljen, sva davanja koja Članovi odobravaju u vezi primene ove Konvencije mogu se posmatrati u celini, izuzimajući porodične potpore kao i davanje za slučaj nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja, ako ova poslednja davanja predstavljaju posebnu

3. Le Membre doit assumer une responsabilité générale en ce qui concerne le service des prestations attribuées en application de la présente convention et prendre toutes les mesures nécessaires en vue d'atteindre ce but; il doit, s'il y a lieu, s'assurer que les études et calculs actuariels nécessaires concernant l'équilibre financier sont établis périodiquement et en tous cas préalablement à toute modification des prestations, du taux des cotisations d'assurance ou des impôts affectés à la couverture des éventualités en question.

Article 72

1. Lorsque l'administration n'est pas assurée par une institution réglementée par les autorités publiques ou par un département gouvernemental responsable devant un parlement, des représentants des personnes protégées doivent participer à l'administration ou y être associés avec pouvoir consultatif dans des conditions prescrites; la législation nationale peut aussi prévoir la participation de représentants des employeurs et des autorités publiques.

2. Le Membre doit assumer une responsabilité générale pour la bonne administration des institutions et services qui concourent à l'application de la présente convention.

PARTIE XIV. DISPOSITIONS DIVERSES

Article 73

La présente convention ne s'appliquera pas:

- a) aux éventualités survenues avant l'entrée en vigueur de la Partie correspondante de la convention pour le Membre intéressé;
- b) aux prestations attribuées pour des éventualités survenues après l'entrée en vigueur de la Partie correspondante de la convention pour le Membre intéressé, dans la mesure où les droits à ces prestations proviennent de périodes antérieures à la date de ladite entrée en vigueur.

Article 74

La présente convention ne doit pas être considérée comme portant révision de l'une quelconque des conventions existantes.

Article 75

Lorsqu'il en sera ainsi disposé une convention adoptée ultérieurement par la Conférence et portant sur une ou plusieurs matières traitées par la présente convention, les dispositions de la présente convention qui seront spécifiées dans la convention nouvelle cesseront de s'appliquer à tout Membre ayant ratifié celle-ci, dès la date de son entrée en vigueur pour le Membre intéressé.

Article 76

1. Tout membre qui ratifie la présente convention s'engage à

granu.

3. Član mora preuzeti opštu odgovornost u pogledu službe davanja koja se dodeljuju primenom ove Konvencije i preduzeti sve potrebne mere da bi se postigao ovaj cilj; on mora obezbediti, ako je potrebno, da se potrebna ispitivanja i aktuarski proračuni u pogledu finansijske ravnoteže, stopa doprinosa ili poreza namenjenih za pokriće osiguranih slučajeva u pitanju, periodično vrše u svakom slučaju pre svake izmene u davanjima.

Član 72

1. Kada administraciju vrši ustanova čiji status regulišu vlasti ili vladin organ odgovoran pred parlamentom, predstavnici zaštićenih lica treba da učestvuju u administraciji ili da joj budu pridodati sa savetodavnim pravom pod propisanim uslovima; nacionalno zakonodavstvo može takođe predvideti učesće predstavnika poslodavca i vlasti.

2. Član mora preuzeti opštu odgovornost za dobru administraciju ustanova i službi koje sudeluju u primeni ove Konvencije.

DEO XIV. OSTALE ODREDBE

Član 73

Ova Konvencija se neće primenjivati:

- a) na osigurane slučajeve nastale pre stupanja na snagu odgovarajućeg Dela konvencije za zainteresovanog člana;
- b) na davanja odobrena za osigurane slučajeve koji su nastali posle stupanja na snagu odgovarajućeg Dela Konvencije za zainteresovanog člana, u meri u kojoj prava na ta davanja proističu iz perioda ranijih od datuma stupanja na snagu.

Član 74

Ne može se smatrati da ova Konvencija menja bilo koju od postojećih konvencija.

Član 75

Ako u nekoj konvenciji usvojenoj kasnije od strane Konferencije, koja bi se odnosila na jedno ili više pitanja iz ove Konvencije bude tako određeno, odredbe ove Konvencije koje budu specificirane u novoj konvenciji prestaće da se primenjuju kod svakog člana koji je ratifikovao novu konvenciju, od datuma njenog stupanja na snagu za zainteresovanog člana.

Član 76

1. Svaki član koji ratifikuje ovu Konvenciju

fournir dans le rapport annuel qu'il doit présenter sur l'application de la convention, conformément à l'article 22 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail:

a) des renseignements complets sur la législation donnant effet aux dispositions de la convention;

b) les preuves qu'il a satisfait aux exigences statistiques formulées par:

i) les articles 9 a), b), c) ou d); 15 a), b) ou d); 21 a) ou c); 27 a), b) ou d); 33 a) ou b); 41 a), b) ou d); 48 a), b) ou c); 55 a), b) ou d); 61 a), b) ou d) quant au nombre des personnes protégées.

ii) les articles 44, 65, 66 ou 67 quant aux montants des prestations;

iii) l'alinéa a) du paragraphe 2 de l'article 18 quant à la durée des indemnités de maladie;

iv) le paragraphe 2 de l'article 24 quant à la durée des prestations de chômage;

v) au paragraphe 2 de l'article 71 quant à la proportion des ressources qui proviennent des cotisations d'assurance des salariés protégés.

Ces preuves devront être fournies en ce conformant autant que possible, quant à leur présentation, aux suggestions faites par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail en vue d'une plus grande uniformité à cet égard.

2. Tout membre qui ratifie la présente convention adressera au Directeur général du Bureau international du Travail, à des intervalles appropriés, selon ce qui décidera le Conseil d'administration, des rapports sur l'état de sa législation et de sa pratique concernant les dispositions de chacune des Parties II à X de la convention qui n'ont pas déjà été spécifiées dans la ratification du Membre dont il s'agit ou dans une notification ultérieure faite en application de l'article 4.

Article 77

1. La présente convention ne s'applique ni aux marins ni aux marins pêcheurs; des dispositions pour la protection des marins et des marins pêcheurs ont été adoptées par la Conférence internationale du Travail dans la convention sur la sécurité sociale des gens de mer, 1946, et dans la convention sur les pensions de gens de mer, 1946.

2. Un Membre peut exclure les marins et les marins pêcheurs du nombre, soit de salariés, soit des personnes de la population active, soit des résidents, pris en compte pour le calcul du pourcentage des salariés ou des résidents qui sont protégés en application de l'une quelconque des Parties II à X couvertes par la ratification.

PARTIE XV. DISPOSITIONS FINALES

Article 78

obavezuje se da u godišnjem izveštaju o primeni Konvencije koji je dužan da podnese prema članu 22 Ustava Međunarodne organizacije rada, pruži:

a) potpuna obaveštenja o zakonodavstvu koje obezbeđuje primenu odredaba Konvencije;

b) dokaze da je udovoljeno statističkim zahtevima formulisanim u:

i) članovima [9](#) a), b), c) ili d); [15](#) a), b) ili d); [21](#) a) ili c); [27](#) a), b) ili d); [33](#) a) ili b); [41](#) a), b) ili d); [48](#) a), b) ili c); [55](#) a), b) ili d); [61](#) a), b) ili d) u pogledu broja zaštićenih lica.

ii) članovima [44](#), [65](#), [66](#) ili [67](#) u pogledu iznosa davanja;

iii) alineji a) paragrafa 2 [člana 18](#) u pogledu trajanja naknade za slučaj bolesti;

iv) paragrafu 2 [člana 24](#) u pogledu trajanja davanja za slučaj nezaposlenosti;

v) paragrafu 2 [člana 71](#) u pogledu srazmere sredstava koja potiču od doprinosa lica u radnom odnosu.

Ti dokazi treba da se daju, držeći se u pogledu načina njihovog podnošenja, što je više moguće, sugestija datih od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, u cilju veće jednoobraznosti u tom pogledu.

2. Svaki Član koji ratifikuje ovu Konvenciju dostavljaće u odgovarajućim vremenskim periodima, prema tome, kako bude odlučio Administrativni savet, izveštaje o stanju svoga zakonodavstva i prakse u pogledu odredaba svakog od Delova II do X Konvencije koji nisu naznačeni u ratifikaciji odnosno Člana ili u nekoj kasnijoj izjavi datoj u vezi primene [člana 4](#).

Član 77

1. Ova Konvencija ne primenjuje se na pomorce i na pomorske ribare; odredbe o zaštiti pomoraca i pomorskih ribara usvojila je Međunarodna konferencija rada u Konvenciji o socijalnom obezbeđenju pomoraca 1946 i u Konvencijama o penzijama pomoraca, 1946.

2. Član može isključiti pomorce i pomorske ribare iz broja bilo lica u radnom odnosu, bilo aktivnog stanovništva, bilo stalno nastanjenih lica, koji se uzimaju u obzir za izračunavanje procenta lica u radnom odnosu ili stalno nastanjenih lica, zaštićenih primenom bilo kojeg od Delova II do X koji je ratifikovan.

DEO XV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 78

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article 79

1. La présente convention ne liera qu'les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.
2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.
3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Article 80

1. Les déclarations qui seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail, conformément au paragraphe 2 de l'article 35 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, devront faire connaître:
 - a) les territoires pour lesquels le Membre intéressé s'engage à ce que les dispositions de la convention ou de certaines de ses Parties soient appliquées sans modification;
 - b) les territoires pour lesquels il s'engage à ce que les dispositions de la convention ou de certaines de ses Parties soient appliquées avec modifications, et en quoi consistent lesdites modifications;
 - c) les territoires auxquels la convention est inapplicable et, dans ces cas, les raisons pour lesquelles elle est inapplicable;
 - d) les territoires pour lesquels il réserve sa décision en attendant un examen plus approfondi de la situation à l'égard desdits territoires.
2. Les engagements mentionnés aux alinéas a) et b) du premier paragraphe du présent article seront réputés parties intégrantes de la ratification et porteront des effets identiques.
3. Tout Membre pourra renoncer, par une nouvelle déclaration, à tout ou partie des réserves contenues dans sa déclaration antérieure en vertu des alinéas b), c) et d) du premier paragraphe du présent article.
4. Tout Membre pourra, pendant les périodes au cours desquelles la présente convention peut être dénoncée conformément aux dispositions de l'article 82, communiquer au Directeur général une nouvelle déclaration modifiant à tout autre égard les termes de toute déclaration antérieure et faisant connaître la situation dans des territoires déterminés.

Article 81

1. Les déclarations communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail conformément aux paragraphes 4 et 5 de l'article 35 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail doivent indiquer si les dispositions de

Službene ratifikacije ove Konvencije biće dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, koji će ih registrovati.

Član 79

1. Ova Konvencija vezivaće same Članove Međunarodne organizacije rada čija ratifikacija bude registrovana od strane Generalnog direktora.
2. Konvencija će stupiti na snagu po isteku 12 meseci, pošto registracije dva Člana budu registrovane od strane Generalnog direktora.
3. Posle toga, ova će Konvencija stupiti na snagu za svakog Člana po isteku 12 meseci od datuma kada njegova ratifikacija bude registrovana.

Član 80

1. Izjave koje budu dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, saobrazno paragrafu 2 člana 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, treba da sadrže podatke o:
 - a) teritorijama za koje se zainteresovani Član obavezuje da odredbe Konvencije ili nekih njenih Delova primeni bez izmene;
 - b) teritorijama za koje se on obavezuje da odredbe Konvencije ili nekih njenih Delova primeni sa izmenama, kao i u čemu se sastoje te izmene;
 - c) teritorijama za koje je Konvencija neprimenjiva, i u tom slučaju zbog kojih je razloga neprimenjiva;
 - d) teritorijama za koje on rezerviše svoju odluku dok se temeljnije ne prouči situacija u pogledu tih teritorija.
2. Obaveze pomenute u alinejama a) i b) prvog paragrafa ovog člana smatraće se kao sastavni deo ratifikacije i imaće isto dejstvo.
3. Svaki Član može se, putem nove izjave, odreći svih ili samo nekih rezervi sadržanih u svojoj ranijoj izjavi datoj na osnovu alineje b), c) i d) prvog paragrafa ovog člana.
4. Svaki Član može u toku perioda za vreme kojega se ova Konvencija može otkazati saobrazno odredbama člana 82, dostaviti Generalnom direktoru novu izjavu kojom se menja u svakom drugom pogledu svaka ranija izjava i obaveštava o situaciji na određenim teritorijama.

Član 81

1. Izjave dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada saobrazno paragrafima 4 i 5 člana 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, treba da pružaju podatke o tome da li će se

la convention ou des Parties auxquelles elles se réfèrent seront appliquées dans le territoire avec ou sans modifications; lorsque la déclaration indique que les dispositions de la convention ou de certaines de ses Parties s'appliquent sous réserve de modifications, elle doit spécifier en quoi consistent lesdites modifications.

2. Le Membre ou Les Membres ou l'autorité internationale intéressés pourront renoncer entièrement ou partiellement, par une déclaration ultérieure, au droit d'invoquer une modification indiquée dans une déclaration antérieure.

3. Le Membre ou Les Membres ou l'autorité internationale intéressés pourront, pendant les périodes au cours desquelles la convention peut être dénoncée conformément aux dispositions de l'article 82, communiquer au Directeur général une nouvelle déclaration modifiant à tout autre égard les termes d'une déclaration antérieure et faisant connaître la situation en ce qui concerne l'application de cette convention.

Article 82

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut, à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, dénoncer la convention, ou l'une de ses Parties II à X, ou plusieurs d'entre elles; par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la convention ou l'une de ses Parties II à X, ou plusieurs d'entre elles, à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 83

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications, déclarations et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article 84

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des

odredba Konvencije ili njenih Delova na koje se te izjave odnose primenjavati na teritoriju sa ili bez izmena; kada iz izjave proizlazi da se odredbe Konvencije ili nekih njenih Delova primenjuju pod rezervom izmena, ona mora precizirati u čemu se sastoje te izmene.

2. Član ili Članovi ili zainteresovana međunarodna vlast mogu se, kasnijom izjavom, u celini ili delimično, odreći prava da se pozivaju na izmene naznačene u nekoj ranijoj izjavi.

3. Član ili Članovi ili zainteresovana Vlast mogu za vreme perioda u toku kojega se Konvencija može otkazati saobrazno odredbama člana 82 dostaviti Generalnom direktoru novu izjavu koja menja, u svakom drugom pogledu, neku raniju izjavu i obaveštava o situaciji u pogledu primene ove Konvencije.

Član 82

1. Svaki Član koji je ratifikovao ovu Konvenciju može, po isteku perioda od deset godina posle njenog prvobitnog stupanja na snagu otkazati Konvenciju ili neki od njenih Delova II do X, ili više njih, aktom upućenim Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, koji će ga registrovati. Otkaz stupa na snagu posle godinu dana pošto bude registrovan.

2. Svaki član koji je ratifikovao ovu Konvenciju a koji u toku godine dana po isteku perioda od 10 godina, pomenutog u prethodnom paragrafu, ne bude koristio mogućnost otkaza predviđenu ovim članom, biće vezan za novi period od deset godina, a posle toga moći će otkazati Konvenciju ili neke od njenih Delova II do X, ili više njih, po isteku svakog perioda od deset godina, pod uslovom predviđenim ovim članom.

Član 83

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada notifikiraće svima Članovima Međunarodne organizacije rada registrovanje svih ratifikacija, izjava i otkaza koji mu budu dostavljeni od strane Članova Organizacije.

2. Obaveštavajući Članove Organizacije o drugoj registraciji koja mu bude dostavljena, Generalni direktor skreneće pažnju Članovima Organizacije na datum kojega ova Konvencija stupa na snagu.

Član 84

Saobrazno članu 102 Povelje Ujedinjenih nacija, Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija

Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications, de toutes déclarations et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Article 85

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Article 86

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 82 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;

b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Article 87

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

Član 2

Federativna Narodna Republika Jugoslavija preuzima obavezu da će primenjivati delove I, II, III, IV, V, VI, VIII i X i odgovarajuće odredbe delova XI, XII i XIII, kao i dela XIV Konvencije.

Član 3

Državni sekretar za inostrane poslove preduzeće mere potrebne za izvršenje obaveze iz prethodnog člana.

Član 4

Ova uredba stupa na snagu odmah.

Savezno izvršno veće

R. p. br. 408

27 oktobra 1954 god.

Beograd

Predsednik Republike,

Josip Broz-Tito, s. r.

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Federativna Narodna Republika Jugoslavija deponovala je kod Generalnog direktora Međunarodne organizacije rada na dan 20. decembra 1954. godine ratifikacioni instrumentat Konvencije o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja od 28. juna 1952. godine. Konvencija je stupila na snagu u odnosu na Jugoslaviju 12 meseci posle deponovanja ratifikacionog instrumenta, dana 20. decembra 1955. godine.

radi registracije potpuna obaveštenja o svim ratifikacijama, svim izjavama i svim otkazima koje bude registrovao prema prethodnim članovima.

Član 85

Svaki put kada bude smatrao za potrebno, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Opštoj konferenciji izveštaj o primeni ove Konvencije i ispitaće da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene potpune ili delimične revizije.

Član 86

1. U slučaju da Konferencija usvoji neku konvenciju koja u potpunosti ili delimično menja ovu Konvenciju, osim ako nova konvencija predviđa drukčije:

a) ratifikacija nove konvencije od strane nekog Člana povlačiće ipso iure, bez obzira na napred navedeni [član 62](#), neposredni otkaz ove Konvencije, pod rezervom da je nova konvencija koja menja raniju stupila na snagu;

b) od dana stupanja na snagu nove konvencije, ova Konvencija prestaće da bude otvorena za ratifikaciju Članovima.

2. Ova Konvencija ostaće u svakom slučaju na snazi, po formi i sadržini za Članove koji je budu ratifikovali, a koji ne ratifikuju novu konvenciju.

Član 87

Francuski i engleski tekst ove Konvencije jednako su verodostojni.

Na osnovu [člana 96.](#) tačka 2) Ustava Savezne Republike Jugoslavije, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE MOR BROJ 105 KOJA SE ODNOSI NA UKIDANJE PRINUDNOG RADA

Proglašava se Zakon o potvrđivanju Konvencije MOR broj 105 koja se odnosi na ukidanje prinudnog rada, koji je donela Savezna skupština, na sednici Veća građana od 16. decembra 2002. godine i na sednici Veća republika od 13. novembra 2002. godine.

PR br. 246

16. decembra 2002. godine

Beograd

Predsednik

Savezne Republike Jugoslavije

dr Vojislav Koštunica, s.r.

ZAKON

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE MOR BROJ 105 KOJA SE ODNOSI NA UKIDANJE PRINUDNOG RADA

(Sl. list SRJ - Međunarodni ugovori br. 13/02)

Osnovni tekst na snazi od 28/12/2002 , u primeni od 28/12/2002

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija MOR broj 105 koja se odnosi na ukidanje prinudnog rada koja je zaključena 25. juna 1957. godine u Ženevi, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na engleskom jeziku [\[1\]](#) i u prevodu na srpski jezik glasi:

Konvencija MOR br. 105

KONVENCIJA KOJA SE ODNOSI NA UKIDANJE PRINUDNOG RADA

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana u Ženevi od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, gde se sastala 5. juna 1957, na svom četrdesetom zasjedanju,

Pošto je razmotrila pitanje prinudnog rada, koje sadrži četvrta tačka dnevnog reda zasjedanja,

Pošto je primila na znanje odredbe konvencije o prinudnom radu, 1930,

Pošto je primila na znanje da Konvencija iz 1926. koja se odnosi na ropstvo predviđa da bi trebalo da budu preduzete probne mere da se izbegne da prinudan ili obavezan rad ne dovede do uslova jednakih ropstvu i da dodatna konvencija iz 1956. koja se odnosi na ukidanje ropstva, trgovine robljem i ustanova i praksi koje su jednake ropstvu, predvidi da se potpuno ukine ropstvo (zavisnost) za dugove i ropstvo,

Pošto je primila na znanje da konvencija o zaštiti nadnica, 1949. godine, navodi da će se plate isplaćivati u redovitim razmacima i zabranjuje načine plaćanja koji radnika lišavaju svih stvarnih mogućnosti da napusti svoje zaposlenje,

Pošto je odlučila da usvoji druge predloge koji se odnose na ukidanje nekih formi prinudnog ili obaveznog rada koji sačinjavaju povredu ljudskih prava predviđenih poveljom Ujedinjenih nacija i navedenih u univerzalnoj Deklaraciji ljudskih prava,

Pošto je odlučila da ovi predlozi dobiju formu jedne međunarodne konvencije,

Usvaja, dvadeset petog juna hiljadu devetstotina pedeset i sedme godine donju konvenciju koja će biti nazvana Konvencija o ukidanju prinudnog rada, 1957.

Član 1.

Svaki član Međunarodne organizacije rada koji ratifikuje ovu konvenciju obavezuje se da ukine prinudan ili obavezni rad i da pod nikakvom formom neće pribeći:

- (a) merama prinude ili političkog vaspitanja ili sankcija prema licima koja imaju ili izražavaju neka politička mišljenja ili ispoljavaju svoje protivljenje ustanovljenom ideološko-političkom, socijalnom ili ekonomskom stanju,
- (b) metodama mobilisanja i korišćenja radne snage u svrhu ekonomskog razvoja,
- (c) merama radne discipline,
- (d) kazni radi učestvovanja u štrajku,
- (e) meri rasne, socijalne, nacionalne ili verske diskriminacije.

Član 2.

Svaki član Međunarodne organizacije rada koji ratifikuje ovu konvenciju obavezuje se da će preduzeti efikasne mere da se odmah i potpuno ukine prinudni ili obavezni rad koji je opisan u članu 1. ove konvencije.

Član 3.

Službene ratifikacije ove konvencije biće saopštene generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će ih registrovati.

Član 4.

1. Ova konvencija obavezuje samo članove Međunarodne organizacije rada čiju će ratifikaciju registrovati Generalni direktor.
2. Ona će stupiti na snagu dvanaest meseci nakon što budu registrovane ratifikacije dvaju članova od strane Generalnog direktora.
3. Nakon toga konvencija će stupiti na snagu za svakog člana dvanaest meseci od dana kad bude registrovana njena ratifikacija.

Član 5.

1. Svaki član koji ratifikuje ovu konvenciju može je otkazati po isteku perioda od deset godina posle datuma prvobitnog stupanja na snagu Konvencije, aktom podnesenim Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će ga registrovati. Otkaz će početi da važi tek posle godinu dana od dana njegovog registrovanja.
2. Svaki član koji ratifikuje ovu konvenciju, a koji u roku od jedne godine dana po isteku perioda od deset godina spomenutog u pređašnjem paragrafu ne upotrebi pravo otkaza koje je predviđeno u ovom članu, biće obavezan za nov period od deset godina i, nakon toga, moći će da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovima koji su predviđeni u ovom članu.

Član 6.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada notifikovaće svim članovima Međunarodne organizacije rada registrovanje svih ratifikacija i otkaza koji će mu biti saopštene od strane članova Organizacije.
2. Notifikujući članovima Organizacije registrovanje druge ratifikacije koja će mu biti saopštena, Generalni direktor skreneće pažnju članovima Organizacije na dan u kojem će ova konvencija stupiti na snagu.

Član 7.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada saopštiće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u svrhu registrovanja, saglasno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija potpuna obaveštenja u pogledu svih ratifikacija i svih akata otkaza koja bude registrovana saglasno prethodnim članovima.

Član 8.

Svaki put kad bude smatrao potrebnim, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i ispitaće da li je potrebno da se u dnevni red Konferencije unese pitanje njene potpune ili delimične revizije.

Član 9.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju koja će doneti potpunu ili delimičnu reviziju ove konvencije, ukoliko nova konvencija ne odredi drukčije:
 - (a) ratifikacija nove konvencije od strane jednog člana koja donosi reviziju povlašćuje punopravno, bez obzira na gornji član 5, neposredan otkaz ove konvencije, pod uslovom da nova konvencija koja nosi reviziju stupi na snagu,
 - (b) od datuma stupanja na snagu nove konvencije čiji je predmet revizija, ova bi konvencija prestala da bude otvorena za ratifikaciju članovima.
2. Ova bi konvencija u svakom slučaju ostala na snazi u svom obliku i sadržaju za članove koji bi je ratifikovali, a koji ne bi ratifikovali Konvenciju čiji je predmet revizija.

Član 10.

Punovažni su i francuski i engleski tekst ove konvencije.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ - Međunarodni ugovori".

Na osnovu Ustavnog amandmana XXXVII tačka 4. pod 1, izdajem

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE BROJ 132 MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA O PLAĆENOM GODIŠNJEM ODMORU

Proglašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije broj 132 Međunarodne organizacije rada o plaćenom godišnjem odmoru, koji je usvojila savezna skupština, na sednici Veća naroda od 27. septembra 1973. godine i na sednici Društveno-političkog veća od 27. septembra 1973. godine.

PR br. 238

28. septembra 1973. godine

Beograd

Predsednik Savezne skupštine,

Mijalko Todorović, s. r.

Predsednik Republike,

Josip Broz Tito, s. r.

ZAKON

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE BROJ 132 MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA O PLAĆENOM GODIŠNJEM ODMORU

(Sl. list SFRJ br. 52/73)

Osnovni tekst na snazi od 12/10/1973 , u primeni od 12/10/1973

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija broj 132 Međunarodne organizacije rada o plaćenom godišnjem odmoru, usvojena 3. juna 1970. godine u Ženevi, u originalu na francuskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na francuskom jeziku i u prevodu, glasi:

Convention 132

CONVENTION CONCERNANT LES CONGES ANNUELS PAYES

(REVISEE EN 1970)

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée a Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 3 juin 1970, en sa cinquante-quatrième session;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives aux congés payés, question qui constitue le quatrième point a l'ordre du jour de la session;

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale,

adopte, ce vingt-quatrième jour de juin mil neuf cent soixante-dix, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur les congés payés (révisée), 1970:

Article 1.

Pour autant qu'elles ne seront pas mises en application, soit par voie de conventions collectives, de sentences arbitrales ou de décisions judiciaires, soit par des organismes officiels de fixation des salaires, soit de toute autre manière conforme a la pratique nationale et paraissant appropriée, compte tenu des conditions propres a chaque pays, les dispositions de la convention devront être appliquées par voie de législation nationale.

Konvencija 132

KONVENCIJA O PLAĆENOM GODIŠNJEM ODMORU

(REVIDIRANA 1970. GODINE)

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

koju je sazvaio Administrativni savet Međunarodnog biroa rada u Ženevi i koja se sastala na 54. zasedanje 3. juna 1970. godine,

pošto je odlučila da usvoji izvesne predloge koji se odnose na plaćeni godišnji odmor, što je predmet četvrte tačke dnevnog reda zasedanja,

i pošto je rešila da ovi predlozi dobiju formu međunarodne konvencije, usvaja danas,

dvadeset trećeg juna hiljadu devetsto sedamdesete godine, sledeću konvenciju koja će se nazivati Konvencija o plaćenom odmoru (revidirana) iz 1970. godine:

Član 1.

Odredbe ove konvencije sprovode se u život preko nacionalnih zakona i propisa, ukoliko se ne primenjuju putem kolektivnih ugovora, arbitražnih odluka, sudskih rešenja, službenih organa za određivanje zarada, ili na drugi način, u skladu sa praksom te zemlje koja odgovara prilikama u njoj.

Article 2.

1. La présente convention s'applique a toutes les personnes employées, a l'exclusion des gens de mer.
2. Pour autant qu'il soit nécessaire, l'autorité compétente ou tout organisme approprié dans chaque pays pourra, apres consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, la ou il en existe, prendre des mesures pour exclure de l'application de la convention des catégories limitées de personnes employées lorsque cette application souleverait des problemes particuliers d'exécution ou d'ordre constitutionnel ou législatif revétant une certaine importance.
3. Tout Membre qui ratifie la convention devra, dans le premier rapport sur l' application de celle-ci qu'il est tenu de présenter en vertu de l'article 22 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, indiquer, avec motifs a l'appui, les catégories qui ont été l'objet d'une exclusion en application du paragraphe 2 du present article et exposer, dans les rapports ultérieurs, l'état de sa législation et de sa pratique quant auxdites catégories, en précisant dans quelle mesure il a été donné effet ou il est proposé de donner effet a la convention en ce qui concerne les catégories en question.

Article 3.

1. Toute personne a laquelle la convention s'applique aura droit a un congé annuel payé d'une durée minimum déterminée.
2. Tout Membre qui ratifie la convention devra spécifier la durée du congé dans une déclaration annexée a sa ratification.
3. La durée du congé ne devra en aucun cas etre inférieure a trois semaines de travail pour une année de service.
4. Tout Membre ayant ratifié la convention pourra informer le Directeur général du Bureau international du Travail, par une déclaration ultérieure, qu'il augmente la durée du congé spécifiée au moment de sa ratification.

Article 4.

1. Toute personne ayant accompli, au cours d'une année déterminée, une période de service d'une durée inférieure a la période requise pour ouvrir droit a la totalité du congé prescrit a l'article 3 ci-dessus aura droit, pour ladite année, a un congé payé d'une durée proportionnellement réduite.
2. Aux fins du présent article, le terme «année» signifie une année civile ou toute autre période de meme durée fixée par l'autorité compétente ou par l'organisme approprié dans le pays intéressé.

Article 5.

Član 2.

1. Ova konvencija se primenjuje na sva zapošljena lica, osim na pomorce.
2. Ukoliko je potrebno, nadležne vlasti ili odgovarajući organi u zemlji mogu, posle konsultovanja sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gde one postoje, preduzeti mere da se iz primene ove konvencije izuzmu one ograničene kategorije zapošljenih lica kod kojih se, u vezi sa primenom ili sa zakonodavnim ili ustavnim pitanjima, javljaju posebni problemi suštinskog karaktera.
3. Svaka članica koja ratifikuje ovu konvenciju, treba u svom prvom izveštaju o primeni Konvencije, koji se podnosi na osnovu člana 22. Statuta Međunarodne organizacije rada, da navede sve kategorije koje su eventualno izdvojene, prema tački 2. ovog člana, uz obrazloženje tog izdvajanja, i da u narednim izveštajima izloži stav svog zakonodavstva i prakse u pogledu izdvojenih kategorija i u kojoj se meri primenjuje ili se predlaže da se primenjuje Konvencija na te kategorije.

Član 3.

1. Svako lice na koje se primenjuje ova konvencija ima pravo na plaćeni godišnji odmor u određenom minimalnom trajanju.
2. Svaka članica koja ratifikuje ovu konvenciju tačno utvrđuje dužinu odmora, u jednoj izjavi koju priključuje uz ratifikaciju.
3. Odmor ni u kom slučaju ne sme biti kraći od tri radne nedelje za godinu dana službe.
4. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može kasnije, u jednoj drugoj izjavi, obavestiti generalnog direktora Međunarodnog biroa rada da određuje duži odmor nego što je bilo utvrđeno u vreme ratifikacije.

Član 4.

1. Lice čiji je radni staž u jednoj godini manji od onog koji je potreban za sticanje prava na puni odmor predviđen u prethodnom članu, imaće za tu godinu pravo na plaćeni odmor u srazmeri sa dužinom radnog staža te godine.
2. Izraz "godina" u tački 1. ovog člana označava kalendarsku godinu ili bilo koji drugi period iste dužine koji odrede nadležne vlasti ili odgovarajući organi u dotičnoj zemlji.

Član 5.

1. Une période de service minimum pourra être exigée pour ouvrir droit à un congé annuel payé.
2. Il appartiendra à l'autorité compétente ou à l'organisme approprié dans le pays intéressé, de fixer la durée d'une telle période de service minimum, mais celle-ci ne devra en aucun cas dépasser six mois.
3. Le mode de calcul de la période de service, aux fins de déterminer le droit au congé, sera fixé par l'autorité compétente ou par l'organisme approprié dans chaque pays.
4. Dans des conditions à déterminer par l'autorité compétente ou par l'organisme approprié dans chaque pays, les absences du travail pour des motifs indépendants de la volonté de la personne employée intéressée, telles que les absences dues à une maladie, à un accident ou à un congé de maternité, seront comptées dans la période de service.

Article 6.

1. Le jours fériés officiels et coutumiers, qu'ils se situent ou non dans la période de congé annuel, ne seront pas comptés dans le congé payé annuel minimum prescrit au paragraphe 3 de l'article 3 ci-dessus.
2. Dans des conditions à déterminer par l'autorité compétente ou par l'organisme approprié dans chaque pays, les périodes d'incapacité de travail résultant de maladies ou d'accidents ne peuvent pas être comptées dans le congé payé annuel minimum prescrit au paragraphe 3 de l'article 3 de la présente convention.

Article 7.

1. Toute personne prenant le congé visé par la présente convention doit, pour toute la durée dudit congé, recevoir au moins sa rémunération normale ou moyenne (y compris, lorsque cette rémunération comporte des prestations en nature, la contre-valeur en espèces de celles-ci, à moins qu'il ne s'agisse de prestations permanentes dont l'intéressé jouit indépendamment du congé payé), calculée selon une méthode à déterminer par l'autorité compétente ou par l'organisme approprié dans chaque pays.
2. Les montants dus au titre du paragraphe 1 ci-dessus devront être versés à la personne employée intéressée avant son congé, à moins qu'il n'en soit convenu autrement par un accord liant l'employeur et ladite personne.

Article 8.

1. Le fractionnement du congé annuel payé pourra être autorisé par l'autorité compétente ou par l'organisme approprié dans chaque pays.
2. À moins qu'il n'en soit convenu autrement par un

1. Za sticanje prava na plaćeni godišnji odmor može se zahtevati minimalni radni staž.
2. Dužinu tog staža utvrđuju nadležne vlasti ili odgovarajući organi u dotičnoj zemlji, ali ona ne treba da pređe šest meseci.
3. Način na koji se izračunava dužina staža radi sticanja prava na godišnji odmor, određuju nadležne vlasti ili odgovarajući organi u zemlji.
4. Pod uslovima koje odrede nadležne vlasti ili odgovarajući organi u zemlji, odsustvovanje s posla iz razloga koju su van kontrole dotičnog zaposlenog lica, kao što su bolest, povreda ili materinstvo, računaju se u deo radnog staža.

Član 6.

1. Zvanični i uobičajeni praznici, bez obzira da li padaju u vreme godišnjeg odmora ili ne, ne računaju se u minimalni plaćeni godišnji odmor propisan u članu 3. tačka 3.
2. Pod uslovima koje odrede nadležne vlasti ili odgovarajući organi u zemlji, vreme nesposobnosti za rad usled bolesti ili povrede ne može se računati u deo minimalnog plaćenog godišnjeg odmora predviđenog u članu 3. tačka 3.

Član 7.

1. Svako lice koje koristi odmor predviđen ovom konvencijom prima, za vreme celog odmora, najmanje svoju normalnu ili prosečnu platu (računajući tu i odgovarajuću novčanu vrednost svakog dela primanja u naturi koja ne predstavlja stalno davanje, bez obzira na to da li je dotično lice na odmoru ili ne), obračunatu na način koji odrede nadležne vlasti ili odgovarajući organi u zemlji.
2. Iznosi koji mu pripadaju shodno tački 1. ovog člana isplaćuju se zainteresovanom licu pre odmora, ukoliko drukčije nije predviđeno sporazumom koji važi za njega i za poslodavca.

Član 8.

1. Korišćenje plaćenog godišnjeg odmora u delovima mogu odobriti nadležne vlasti ili odgovarajući organi u zemlji.
2. Jedan deo koristi se bez prekida najmanje dve radne

accord liant l'employeur et la personne employée intéressée, et a condition que la durée du service de cette personne lui donne droit a une telle période de congé, l'une des fractions de congé devra correspondre au moins a deux semaines de travail ininterrompues.

Article 9.

1. La partie ininterrompue du congé annuel payé mentionnée qu paragraphe 2 de l'article 8 de la présente convention devra etre accordée et prise dans un délai d'une année au plus, et le reste du congé annuel payé dans un délai de dix-huit mois au plus a compter de la fin de l'année ouvrant droit au congé.

2. Toute partie du congé annuel dépassant un minimum prescrit pourra, avec l'accord de la personne employée intéressée, etre ajournée pour une période limitée au-delà du delai fixé au paragraphe 1 du présent article.

3. Le minimum de congé ne pouvant pas faire l'objet d'un tel ajournement ainsi que la période limitée durant laquelle un ajournement est possible seront déterminés par l'autorité compétente, apres consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, ou par voie de négociations collectives, ou de toute autre maniere conforme a la pratique nationale et paraissant appropriée, compte tenu des conditions propres a chaque pays.

Article 10.

1. L'époque a laquelle le congé sera pris sera déterminée par l'employeur apres consultation de la personne employée intéressée ou de ses représentants, a moins qu'elle ne soit fixée par voie réglementaire, par voie de conventions collectives, de sentences arbitrales ou de toute autre maniere conforme a la pratique nationale.

2. Pour fixer l'époque a laquelle le congé sera pris, il sera tenu compte des nécessités du travail et des possibilités de repos et de détente qui s'offrent a la personne employée.

Article 11.

Toute personne employée ayant accompli la période minimum de service correspondant a celle qui peut etre exigée conformément au paragraphe 1 de l'article 5 de la présente convention doit bénéficier, en cas de cessation de la relation de travail, soit d'un congé payé proportionnel a la durée de la période de service pour laquelle elle n'a pas encore eu un tel congé, soit d'une indemnité compensatoire, soit d'un crédit de congé équivalent.

Article 12.

Toute accord portant sur l'abandon du droit au congé annuel payé minimum prescrit au paragraphe 3 de l'article 3 de la présente convention ou sur la renonciation

nedelje ukoliko drukčije nije predviđeno sporazumom koji važi za poslodavca i za dotično zapošljeno lice, i pod uslovom da prema dužini radnog staža dotično lice ima pravo na toliki period odmora.

Član 9.

1. Neprekidni deo plaćenog godišnjeg odmora iz člana 8. tačka 2, daje se i koristi se najkasnije u roku od godine dana, a ostatak plaćenog godišnjeg odmora – najkasnije u roku od 18 meseci, računajući od kraja godine u kojoj je stečeno pravo na odmor.

2. Svaki deo godišnjeg odmora koji prelazi navedeni minimum, može se odložiti za ograničeni period, uz pristanak zainteresovanog zapošljenog lica, preko perioda preciziranog u stavu 1. ovog člana.

3. Minimum i ograničeni period iz tačke 2. ovog člana utvrđuje nadležni organ posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavca i radnika, ili se određuje kolektivnim ugovorom, ili na neki drugi način, shodno praksi koja odgovara uslovima u zemlji.

Član 10.

1. Ukoliko nije utvrđeno propisima, kolektivnim ugovorom, arbitražnom odlukom ili na neki drugi način, shodno praksi u toj zemlji, vreme korišćenja odmora određuje poslodavac – posle konsultacija sa zainteresovanim zapošljenim licem ili njegovim predstavnicima.

2. Prilikom utvrđivanja vremena korišćenja odmora uzimaju se u obzir potrebe posla i mogućnosti za odmor i rasonodu koje stoje na raspolaganju zapošljenom licu.

Član 11.

Zapošljeno lice koje navršši minimalni radni staž koji udovoljava zahtevima iz [člana 5.](#) tačka 1. ove konvencije, dobija, po prestanku zapošljenja, plaćeni odmor u srazmeri sa dužinom radnog staža za koji nije dobiven takav odmor ili naknada umesto njega, ili protivuvrednost u formi kredita za odmor.

Član 12.

Svaki sporazum o odricanju od prava na minimalni plaćeni godišnji odmor propisan u [članu 3.](#) tačka 3, ili odustajanje od odmora radi novčane naknade ili nečeg drugog, biće, u

audit congé, moyennant une indemnité ou de toute autre manière, doit, selon les conditions nationales, être nul de plein droit ou interdit.

Article 13.

L'autorité compétente ou l'organisme approprié dans chaque pays peut adopter des règles particulières visant les cas où une personne employée exerce durant son congé une activité rémunérée incompatible avec l'objet de ce congé.

Article 14.

Des mesures effectives, adaptées aux moyens par lesquels il est donné effet aux dispositions de la présente convention, doivent être prises, par la voie d'une inspection adéquate ou par toute autre voie, pour assurer la bonne application et le respect des règles ou dispositions relatives aux congés payés.

Article 15.

1. Toute Membre peut accepter les obligations de la présente convention séparément:

- (a) pour les personnes employées dans les secteurs économiques autres que l'agriculture;
- (b) pour les personnes employées dans l'agriculture.

2. Toute Membre doit préciser, dans sa ratification, s'il accepte les obligations de la convention pour les personnes visées à l'alinéa a) du paragraphe 1 ci-dessus, ou pour les personnes visées à l'alinéa b) dudit paragraphe, ou pour les unes et les autres.

3. Tout Membre qui, lors de sa ratification n'a accepté les obligations de la présente convention que pour les personnes visées à l'alinéa a) ou pour les personnes visées à l'alinéa b) du paragraphe 1 ci-dessus peut ultérieurement notifier au Directeur général du Bureau international du Travail qu'il accepte les obligations de la convention pour toutes les personnes auxquelles s'applique la présente convention.

Article 16.

La présente convention porte révision de la convention sur les congés payés, 1936, et de la convention sur les congés payés (agriculture), 1952, dans les conditions précisées ci-après:

- (a) l'acceptation des obligations de la présente convention, pour les personnes employées dans les secteurs économiques autres que l'agriculture, par un Membre qui est partie à la convention sur les congés payés, 1936, entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de cette dernière convention;
- (b) l'acceptation des obligations de la présente convention, pour les personnes employées dans l'agriculture, par un Membre qui est partie à la

skladu sa uslovima koji važe u toj zemlji, ništavni i nevažeći ili zabranjeni.

Član 13.

Nadležne vlasti ili odgovarajući organi svake zemlje mogu doneti specijalne propise za slučajeve kada zapošljeno lice, za vreme svog odmora, preduzme uz nagradu posao koji se kosi sa svrhom odmora.

Član 14.

Odgovarajućom inspekcijom ili na neki drugi način, treba preduzeti efikasne mere u skladu sa načinom na koji se sprovode odredbe ove konvencije, kako bi se obezbedila pravilna primena i poštovanje propisa ili odredaba o plaćenom odmoru.

Član 15.

1. Svaka članica može prihvatiti obaveze iz ove konvencije odvojeno:

- (a) za lica zapošljena u svim privrednim sektorima osim u poljoprivredi;
- (b) za lica zapošljena u poljoprivredi.

2. Svaka članica treba da u svojoj ratifikaciji precizira da li prihvata obaveze Konvencije za lica obuhvaćena podtačkom (a) tačke 1. ovog člana, za lica obuhvaćena podtačkom (b) tačke 1. ovog člana, ili za jedne i za druge.

3. Svaka članica koja je prilikom ratifikacije prihvatila obaveze iz ove konvencije samo za lica obuhvaćena podtačkom (a) tačke 1. ovog člana, ili lica obuhvaćena podtačkom (b) tačke 1. ovog člana, može naknadno obavestiti generalnog direktora Međunarodnog biroa rada da prihvata obaveze iz Konvencije za sva lica na koja se odnosi ova konvencija.

Član 16.

Ovom konvencijom se revidiraju Konvencija o plaćenom odmoru iz 1936. godine i Konvencija o plaćenom odmoru (poljoprivreda) iz 1952. godine, pod sledećim uslovima:

- (a) ako članica koja je potpisnik Konvencije o plaćenom odmoru iz 1936. godine prihvati obaveze iz ove konvencije, u pogledu lica zapošljenih u svim privrednim sektorima osim poljoprivrede, to ipso iure povlači neposredno otkazivanje te konvencije;
- (b) ako članica koja je potpisnica Konvencije o plaćenom odmoru (poljoprivreda) iz 1952. godine prihvati obaveze iz ove konvencije u pogledu lica zapošljenih u

convention sur les congés payés (agriculture), 1952, entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de cette dernière convention;

(c) l'entrée en vigueur de la présente convention ne ferme pas la convention sur les congés payés (agriculture), 1952, à une ratification ultérieure.

Article 17.

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article 18.

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Article 19.

1. Toute Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Toute Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 20.

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article 21.

poljoprivredi, to ipso iure povlači neposredno otkazivanje te konvencije;

(c) stupanjem na snagu ove konvencije ne zatvara se za dalju ratifikaciju Konvencija o plaćenom odmoru (poljoprivreda) iz 1952. godine.

Član 17.

Formalne ratifikacije ove konvencije saopštavaju se generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji ih registruje.

Član 18.

1. Ova konvencija obavezuje samo članice Međunarodne organizacije rada čiju ratifikaciju registruje generalni direktor.

2. Ona stupa na snagu dvanaest meseci pošto generalni direktor bude registrovao ratifikaciju dve članice.

3. Za svaku članicu ova konvencija stupa na snagu dvanaest meseci posle dana kada je registrovana njena ratifikacija.

Član 19.

1. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju, može je otkazati po isteku perioda od deset godina od dana početnog stupanja na snagu Konvencije, putem akta uručenog generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji on registruje. Otkazivanje stiče dejstvo godinu dana posle registrovanja.

2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja, u roku od godinu dana po isteku perioda od deset godina navedenog u prethodnoj tački, ne bude iskoristila pravo otkazivanja predviđeno u ovom članu, ostaje vezana za sledeći period od deset godina, a zatim može otkazati ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina, pod uslovima koje predviđa ovaj član.

Član 20.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada saopštava svim članicama Međunarodne organizacije rada registrovanje svih ratifikacija i otkazivanja koje mu saopšte članice Organizacije.

2. Saopštavajući članicama Organizacije registrovanje druge ratifikacije koja mu bude dostavljena, generalni direktor skreće pažnju članicama Organizacije na datum kada ova konvencija stupa na snagu.

Član 21.

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Article 22.

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Article 23.

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

(a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 19 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;

(b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Article 24.

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

Le texte qui précède est le texte authentique de la convention dument adoptée par la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail dans sa cinquante-quatrième session qui s'est tenue à Genève et qui a été déclarée close le 25 juin 1970.

En foi de quoi ont apposé leurs signatures, ce vingt-cinquième jour de juin 1970:

Le Président de la Conférence,

V. Manickavasagam, (m. p.)

Le Directeur général du Bureau international du Travail,
Wilfred Jenks, (m. p.)

Član 3.

Ova konvencija primenjuje se na sva lica navedena u [članu 15](#). tačka 1. pod (a) i pod (b) Konvencije

Član 4. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ"

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u cilju registrovanja, shodno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, potpuna obaveštenja o svim ratifikacijama i o svim otkazivanjima koja je registrovao u skladu sa prethodnim članovima.

Član 22.

Svaki put kada bude smatrao za potrebno, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podnosi Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i razmatra da li je umesno u dnevni red Konferencije uneti pitanje potpune ili delimične revizije.

Član 23.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se, u potpunosti ili delimično, revidira ova konvencija i ukoliko nova konvencija ne predviđa drukčije:

(a) ratifikacija od strane jedne članice nove konvencije o reviziji povlači punopravno i, uprkos [članu 19](#), neposredno otkazivanje ove konvencije, pod rezervom da je nova konvencija o reviziji stupila na snagu;

(b) počev od dana stupanja na snagu nove konvencije o reviziji, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju članica.

2. Ova konvencija ostaje, u svakom slučaju, na snazi po formi i sadržini za one članice koje je ratifikuju, a ne ratifikuju konvenciju o reviziji.

Član 24.

Tekst ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku podjednako je verodostojan.

Prethodni tekst predstavlja autentični tekst Konvencije koju je valjano usvojila Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada na svom pedeset četvrtom zasjedanju, održanom u Ženevi, koje je zaključeno 25. juna 1970. godine.

U potvrdu čega svoje potpise su stavili, na dan dvadeset petog juna 1970. godine:

Predsednik Konferencije,

V. Manickavasagam, s. r.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada,
Wilfred Jenks, s.r.